

STADSARCHEOLOGIE GENT

Oostakker, Eekhoutdriesstraat

4 oktober 2021

Eindrapport

2018E216; 2019H130

gent:

Colofon

Stad Gent

Departement Stedelijke Ontwikkeling – Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg – Team Stadsarcheologie

Publicatiedatum

4 oktober 2021

Contact

Geert Vermeiren

Geert.Vermeiren@stad.gent

Tel. 09/2665782

<https://stad.gent/nl/cultuur-sport-vrije-tijd/cultuur/stadsarcheologie>

Postadres

Stad Gent – Dienst Stadsarcheologie en Monumentenzorg

Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent

Bezoekadres

Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge

Tel. 09 266 57 90

Inhoud

1. ALGEMENE BESCHRIJVING	7
1.1. Administratieve gegevens	7
1.2. Situering	8
1.3. Archeologische voorkennis	11
1.3.1. Samenvatting bureauonderzoek	11
1.4. Onderzoeksopdracht	12
1.4.1. Onderzoeksvragen	12
1.4.2. Geplande ingrepen en daaraan gekoppelde randvoorwaarden	13
1.5. Werkwijze en onderzoeksstrategie	13
1.5.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie	13
1.5.2. Afwijkingen ten opzicht van het programma van maatregelen	13
1.5.3. Organisatie van het vooronderzoek	15
1.5.4. Selectiekeuze vondsten	15
1.5.5. Selectiekeuze staalname	16
1.5.6. Specialisten	16
2. ASSESSMENTRAPPORT	17
2.1. Methoden, technieken en criteria	17
2.2. Observaties en registraties	17
2.2.1. Assessment sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren	17
2.2.1.1. Allesporenplan	17
2.2.1.2. Stratigrafie tracé Eekhoutdriesstraat	19
a. WP 7, noordprofiel:	
b. WP 3, coupe, noordprofiel:	
c. WP 5, coupe, noordprofiel:	
d. WP 5, westprofiel:	
e. WP 6, noordprofiel (zie bijlage 5.7):	
f. WP 6, coupe, noordprofiel:	
g. WP 7, coupe, noordprofiel:	
2.2.1.3. Sporenbestand tracé Eekhoutdriesstraat	30
a. WP 1: (Sporen S1-S29); gemiddelde hoogte 6,35-6,40 m T.A.W.	
b. WP 2: (Spoor S30); gemiddelde hoogte 6,08-6,15 m T.A.W.	
c. WP 3: (Sporen S31-S39, S48); gemiddelde hoogte 5,50-6,00 m T.A.W.	
d. WP 4: (geen individuele spoornummers); gemiddelde hoogte 5,56-5,63 m T.A.W.	
e. WP 5: (Sporen S40-S47); gemiddelde hoogte 5,66-6,46 m T.A.W.	
f. WP 6: (Sporen S49-S43); gemiddelde hoogte 5,57-6,07 m T.A.W.	

<i>g. WP 7: (Sporen S54); gemiddelde hoogte 5,47-6,44 m T.A.W.</i>	
2.2.2. Assessment vondsten	65
2.2.2.1. Werkput 1	65
2.2.2.2. Werkput 2	66
2.2.2.3. Werkput 3	66
2.2.2.4. Werkput 4	67
2.2.2.5. Werkput 5	68
2.2.2.6. Werkput 6	69
2.2.2.7. Werkput 7	70
2.2.3. Assessment stalen	71
2.2.4. Assessment conservatie	71
2.2.5. Assessment archeologische site	72
2.3. Potentieel op kennisvermeerdering door wetenschappelijk onderzoek	72
2.4. Bepaling onderzoekskader	72
2.4.1. Onderzoeksvragen	72
2.4.2. Verwerkingsstrategie	73
2.4.3. Conservatiestrategie	73
2.4.4. Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek	73
3. INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE	74
3.1. Landschappelijk, historisch, cartografisch en archeologisch kader	74
3.1.1. Landschappelijk kader	74
3.1.1.1. Geologie	74
3.1.1.2. Bodem	77
3.1.2. Historisch kader	79
3.1.3. Cartografisch kader	80
3.1.4. Archeologisch kader	85
3.2. Stratigrafische opbouw	87
3.2.1. Topografie en hydrografie	87
3.2.2. Bodemgenese	88
3.2.3. Bodembewaring en bewaring archeologische site/artefacten	90
3.2.4. Referentiebodems op gekende archeologische sites	90
3.3. Beschrijving van de archeologische site	92
3.3.1. Wegtracé/karrenssporen en afbakenende gracht	92
3.3.1.1. WP 1: gemiddelde hoogte 6,35-6,40 m T.A.W.	93
3.3.1.2. WP 2: gemiddelde hoogte 6,08-6,15 m T.A.W.	96
3.3.1.3. WP 3: gemiddelde hoogte 5,50-6,00 m T.A.W.	97
3.3.1.4. WP 4: gemiddelde hoogte 5,56-5,63 m T.A.W.	104
3.3.1.5. WP 5: gemiddelde hoogte 5,66-6,46 m T.A.W.	106
3.3.1.6. WP 6: gemiddelde hoogte 5,57-6,07 m T.A.W.	111
3.3.1.7. WP 7: gemiddelde hoogte 5,47-6,44 m T.A.W.	117

3.3.2. Andere sporen	123
3.3.2.1. WP 1: gemiddelde hoogte 6,35-6,40 m T.A.W.	124
3.3.2.2. WP 2: gemiddelde hoogte 6,08-6,15 m T.A.W.	126
3.3.2.3. WP 3: gemiddelde hoogte 5,50-6,00 m T.A.W.	126
3.3.2.4. WP 5: gemiddelde hoogte 5,66-6,46 m T.A.W.	127
3.3.2.5. WP 6: gemiddelde hoogte 5,57-6,07 m T.A.W.	129
3.4. Beschrijving van het bestand aan culturele en natuurwetenschappelijke vondsten	131
3.4.1. Werkput 1	131
3.4.2. Werkput 2	131
3.4.3. Werkput 3	132
3.4.4. Werkput 4	132
3.4.5. Werkput 5	133
3.4.6. Werkput 6	134
3.4.7. Werkput 7	135
3.5. Datering en interpretatie van de site	136
3.5.1. Relatieve datering op basis van sporen- en vondstenbestand	136
3.5.2. Absolute datering op basis van vondsten	136
3.5.3. Absolute datering op basis van natuurwetenschappelijke dateringstechnieken	136
3.5.4. Absolute datering op basis van historische bronnen	136
3.5.5. Tafonomische opbouw en formatie van de archeologische site	142
3.6. Synthese	143
3.6.1. Interpretatie van de site	143
3.6.2. Belang en betekenis van de archeologische site in een ruimere context	143
3.7. Beantwoording onderzoeksvragen	143
3.8. Samenvatting (gespecialiseerd publiek)	144
3.9. Samenvatting (niet gespecialiseerd publiek)	146
3.10. Bibliografie	147
3.11. Figurenlijst	148
4. Bewaring en deponering	156
5. BIJLAGEN	157
5.1. Plannenlijst	157
5.2. Tekeningenlijst	157
5.3. Fotolijst	157
5.4. Sporenlijst	157
5.5. Vondstenlijst	157
5.6. Referentieprofiel met beschrijving	157

1. ALGEMENE BESCHRIJVING

1.1. Administratieve gegevens

Erkende archeoloog	Geert Vermeiren, OE/ERK/Archeoloog/2015/00011
Auteurs	Geert Vermeiren, Marie-Anne Bru & Daphné Veraart
Projectcode	2018E216 (archeologienota https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/8235); 2019H130 (werfbegeleiding)
Locatie	Oost-Vlaanderen, Gent, Oostakker, Eekhoutdriesstraat
Kadaster	Afdeling 17, Sectie A, openbaar domein
Bescherming	geen
Coördinaten	(107440;199724), (107581;199724), (107440;199307), (107581;199307)
Oppervlakte plangebied	40735 m ²
Oppervlakte opgravingszone	1870 m ²
Uitgevoerde onderzoeksmethoden	Bureauonderzoek; werfbegeleiding
Betrokken actoren	Geert Vermeiren (erkend archeoloog, veldwerkleider), Marie-Anne Bru (erkend archeoloog, assistent archeoloog), Daphné Veraart (erkend archeoloog, assistent archeoloog, digitale registratie), Maarten Berkens (assistent archeoloog, depotarcheoloog en materiaalverwerking), Yannick Van Hollebeeke (assistent archeoloog), Peter Steurbaut (terreintechnicus en historisch kaartmateriaal), Floris Philipsen (fysisch geograaf), Amor Mahfoudhi (veldwerktechnicus), Glenn Westelinck (veldwerktechnicus) en Nizam Khan (veldwerktechnicus).

Begin- en einddatum veldwerk	24/09/2019 - 10/10/2019
-------------------------------------	-------------------------

Wettelijk depotnummer	D/2021/0341/7
------------------------------	---------------

1.2. Situering

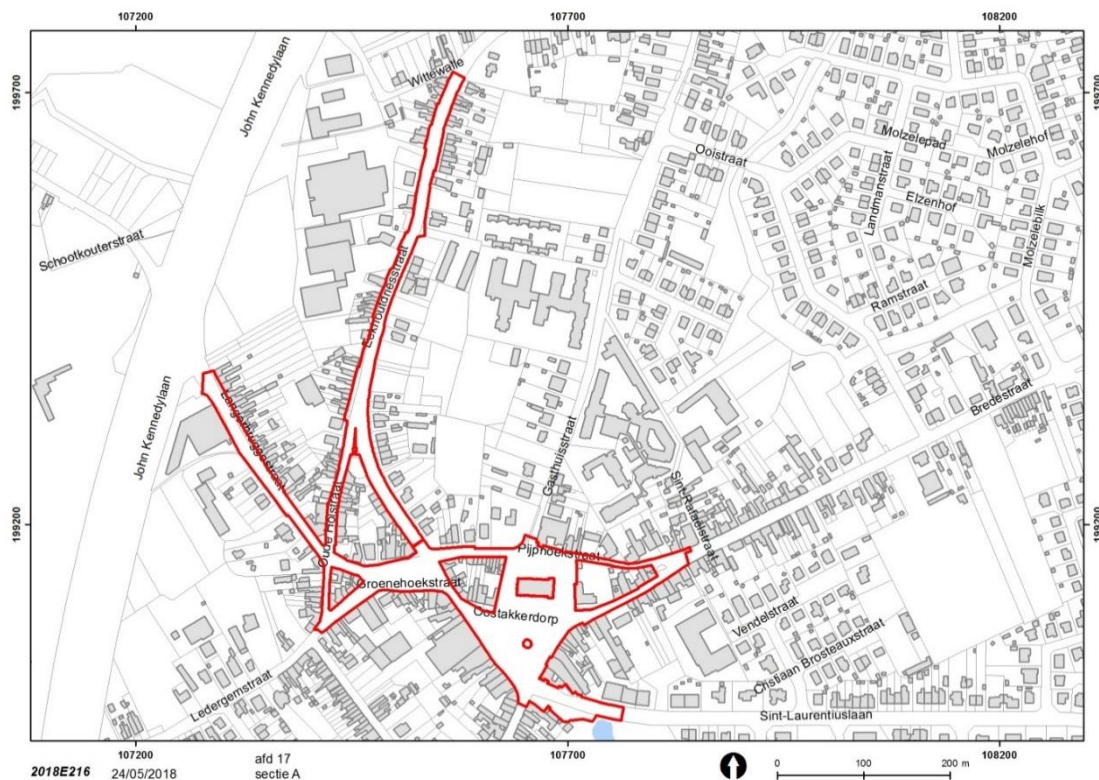
De projectzone Cluster Oostakkerdorp¹ (kad. afdeling 17, sectie A, openbaar domein) bevindt zich ten noordoosten van het historische centrum van Gent, ten oosten van de Gentse haven en tussen het Alphonse Sifferdok en het Mercatordok.

Aanleiding van de werfbegeleiding 2019H130 is de volledige bovengrondse heraanleg van de Eekhoudriesstraat, inclusief fietspaden en voetpaden, parkeervakken, boom- en plantvakken en de riolering die vervangen wordt door een gescheiden rioolstelsel. De initiële volledige Cluster omvat het volledige historische centrum van Oostakkerdorp.

Figuur 1: Situering projectzone van de archeologienota op de orthofoto van 2015 (Eurosense Belfotop & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

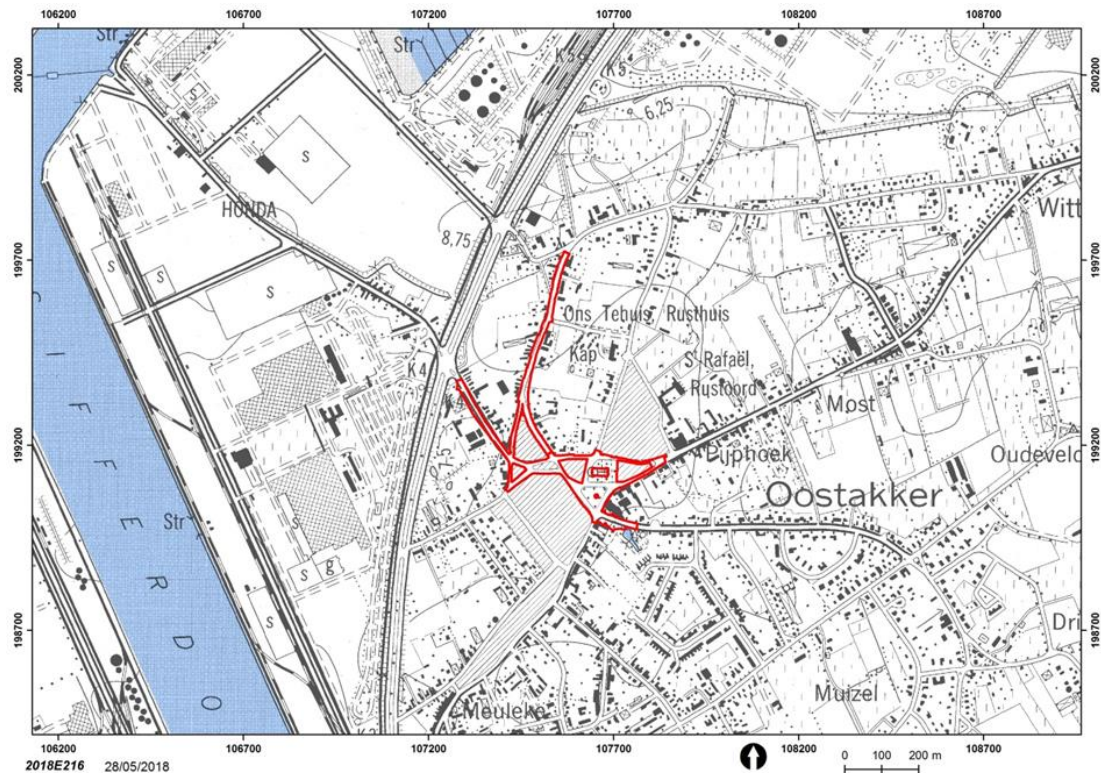
¹ Er zal in dit eindrapport vaak verwezen worden naar de Cluster Oostakkerdorp. Dit is het initiële projectgebied (Oostakkerdorp, Pijphoekstraat, Sint-Laurentiuslaan, Groenehoekstraat, Oude Holstraat, Langerbruggestraat, Eekhoudriesstraat, Lederghemstraat, Gentstraat, Gasthuisstraat) dat onderwerp was van de archeologienota 2018E216. Het programma van maatregelen heeft deze Cluster opgedeeld in een deel proefputten (Oostakkerdorp, Pijphoekstraat, Groenehoekstraat) een deel werfbegeleiding van de Eekhoudriesstraat. Dit laatste maakt onderdeel uit van dit eindrapport.

Figuur 2: Situering projectgebied van de archeologienota op het hedendaags kadaster (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

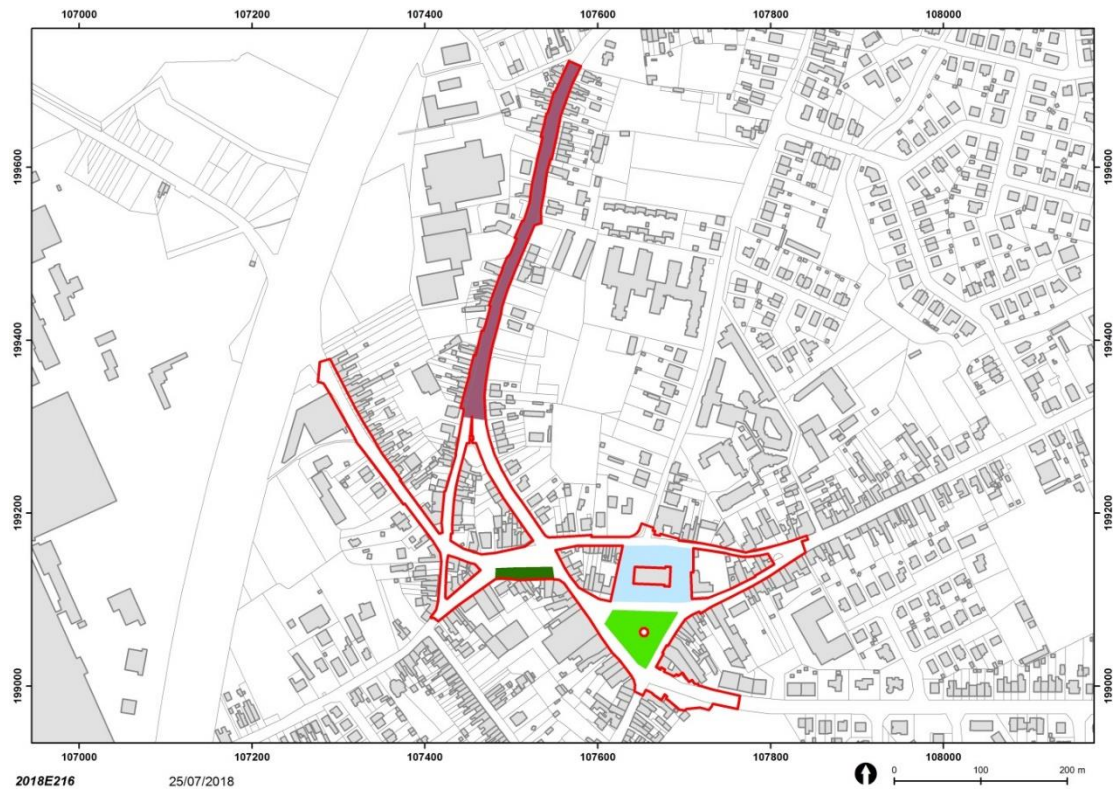

Figuur 3: Situering projectgebied van de archeologienota op de GRB basiskaart (AGIV GRB Basiskaart & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 4: Situering projectgebied van de archeologienota op de Topografische kaart 1981 (NGI en AGIV)

Dit eindrapport, na een werfbegeleiding 2019H130, is onderdeel van het programma van maatregelen van de archeologienota die opgemaakt werd voor de volledige Cluster Oostakkerdorp (2018E216). Bij het programma van maatregelen werd deze Cluster opgesplitst in een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem (proefputten) 2019H131 in het dorpscentrum en een werfbegeleiding 2019H130 langsheen de Eekhoudriesstraat.

Figuur 5: Aanduiding van de verschillende zones in het programma van maatregelen van de archeologienota Cluster Oostakkerdorp. Voor de zone rond de Groenehoekstraat (donker groen), de kerk (blauw) en rond de kiosk (licht groen) werd een uitgesteld archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem voorzien. Voor de Eekhouddriesstraat (paars) werd een werfbegeleiding voorzien. Deze laatste is het onderwerp van dit eindrapport (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

1.3. Archeologische voorkennis

In het kader van de geplande herinrichting van de Cluster Oostakkerdorp werd in eerste instantie een archeologienota, bestaande uit een bureauonderzoek, opgemaakt. Tijdens de werken werd een werfbegeleiding uitgevoerd in de Eekhouddriesstraat, waarvan de resultaten in een archeologierapport werden neergeschreven en waarvan dit eindrapport de laatste stap is in het archeologisch traject.

Hieronder worden de resultaten van het reeds uitgevoerde bureauonderzoek ter hoogte van het plangebied besproken. Een ruimer archeologisch kader wordt besproken in 3.1.4.

1.3.1. Samenvatting bureauonderzoek

Het project Cluster Oostakkerdorp situeert zich in een historisch/archeologisch belangrijke zone, doch de mogelijkheid bestond dat het ging om een verstoord bodemarchief ter hoogte van de straten en voetpaden omwille van de verschillende nutsleidingen.

Talrijke vondstmeldingen, archeologische voor- en vervolgonderzoeken en cartografisch materiaal geven het beeld dat het projectgebied lang een ruraal karakter heeft bewaard. De gegevens tonen een menselijk aanwezigheid van in de prehistorie, over de Romeinse periode tot en met de middeleeuwen.

Binnen het volledige projectgebied kunnen naar interpretatie toe verschillende zones afgebakend worden die elk onderdeel kunnen zijn van een specifiek aandeel binnen de geschiedenis van

Oostakker, maar waarvan aflijning (in breedte en diepte) en bewaringstoestand niet kon vastgesteld worden op basis van een bureauonderzoek.

De Eekhoudriesstraat situeert zich vermoedelijk op de westelijke grens van een lange geschiedenis - die archeologisch werd vastgesteld - van erven van de ijzertijd tot de middeleeuwen. Dit traject is onderdeel van dit eindrapport na een werfbegeleiding (2019H130).

De overige archeologisch mogelijk relevante zones in de Cluster Oostakkerdorp waren onderwerp van een uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem in de vorm van proefputten (2019H131) en zijn geen onderdeel van dit eindrapport. Van de zone rondom de kerk is geweten dat de Sint-Amanduskerk (in oorsprong een 17de-eeuwse kerk), volgens historische bronnen een 14de-eeuwse voorganger kent in de vorm van een Sint-Laurentiuskapel. Bij deze kapel moet vermoedelijk ook een begraafplaats geweest zijn. De latere Sint-Amanduskerk was gelegen binnen een ommuurd kerkhof. Ten oosten van deze kerk waren volgens cartografische bronnen nog pastorijsgebouwen gelegen. Deze laatste zijn afgebroken in de tweede helft van de 19de eeuw. Het kerkhof is blijven bestaan tot in 1973 waarna het 'geruimd' werd.

Het historisch en iconografisch onderzoek leerde dat het driehoekige plein van Oostakkerdorp waarschijnlijk teruggaat op het gegeven van een dries en steeds een open zone is geweest.

De Ledergemstraat, de Groenehoekstraat en de afsplitsing aan de Eekhoudriesstraat zijn ontstaan in de periode tussen de opmaak van de Ferrariskaart en de Atlas der Buurtwegen. Vermoedelijk werden bestaande secundaire paden opgewaardeerd. Dit is nog zichtbaar in de perceelsgrenzen. Hierdoor ontstonden ten westen van de kerk, twee afzonderlijke door wegen omzoomde bouwblokken. Het pleintje in de Groenehoekstraat herbergde in het verleden een bouwblok waarvan de oorsprong en geschiedenis niet gekend is.

1.4. Onderzoeksopdracht

De werfbegeleiding had de bedoeling om de resultaten van het eerder uitgevoerde bureauonderzoek eventueel verder aan te vullen tijdens de werken. Finaal formuleerde de archeologienota een beargumenteerde inschatting van het potentieel voor kennisvermeerdering van eventueel aanwezige archeologische resten binnen de grenzen van het projectgebied en hoe hiermee om te gaan in het kader van de planuitvoering.

Het projectgebied kenmerkt zich door een weg, reeds herkenbaar op de oudste beschikbare cartografische bronnen, met een vermoedelijke middeleeuwse voorganger, en een gekende meerperiodensite ten oosten van de Eekhoudriesstraat. Het gaat om een huidig wegtracé waarvan het op basis van het bureauonderzoek niet mogelijk was uit te sluiten of er archeologisch potentieel was in het bodemarchief.

1.4.1. Onderzoeksvragen

Bij het uitgestelde vooronderzoek werden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- > Zijn er in de te onderzoeken zone nog sporen van prehistorische, Romeinse of middeleeuwse bewoning aanwezig?
- > Is het mogelijk een westelijke begrenzing van de opgegraven meerperiodensite langsheen de Eekhoudriesstraat te bepalen?
- > Kan er een fasering in de vastgestelde sporen opgemaakt worden?
- > Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?

- > Wat is de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- > Kan er een beeld van de wegopbouw en een fasering van het wegtracé van de Eekhoutdriesstraat opgesteld worden?
- > Sluiten de sporen aan bij de resultaten van onderzoek in de omgeving en de data van de CAI en de kennis van Stadsarcheologie Gent?
- > Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Oostakker?

1.4.2. Geplande ingrepen en daaraan gekoppelde randvoorwaarden

De Eekhoutdriesstraat was het onderwerp van een volledige heraanleg inclusief de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel.

Binnen het projectgebied Eekhoutdriesstraat werd het volledige wegtracé startend aan Wittewalle en lopend tot de splitsing met de Oude Holstraat archeologisch opgevolgd in een werfbegeleiding om aldus een antwoord te bieden op de onderzoeksvragen die niet door een bureauonderzoek konden opgelost worden.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes gebeurden zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden.

1.5. Werkwijze en onderzoeksstrategie

1.5.1. Beschrijving en motivering onderzoeksstrategie

Op basis van het bureauonderzoek kon de aanwezigheid van een archeologische site niet uitgesloten worden en werd in het programma van maatregelen van de archeologienota een werfbegeleiding opgelegd. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk en de voorwaarden opgenomen in het programma van maatregelen horende bij de archeologienota. De erkende archeoloog kan enkel mits gefundeerde motivatie afwijken van sommige van deze bepalingen en voorwaarden.

Het volledige traject van de Eekhoutdriesstraat van Wittewalle tot aan de splitsing met de Oude Holstraat werd archeologisch begeleid. Hierbij werd enkel het wegtracé, niet de 'voetpaden' vrijgelegd. Telkens werd er gegraven tot op het archeologisch leesbare niveau. Het hele traject werd arbitrair, en over het algemeen op basis van aanwezige overstekende nutsleidingen, in 7 werkputten onderverdeeld (WP 1- WP 7).

1.5.2. Afwijkingen ten opzicht van het programma van maatregelen

Er waren geen afwijkingen ten opzichte van het voorgestelde programma van maatregelen. Zones met overstekende leidingen werden overgeslagen.

Figuur 6: Voorstelling van de verschillende werkputten van de werfbegeleiding binnen het volledige projectgebied Cluster Oostakkerdorp (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 7: Projectie van de proefputten op de recente luchtfoto (Eurosense Belfotop & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

1.5.3. Organisatie van het vooronderzoek

Het onderzoek gebeurde in de periode 24 september tot 10 oktober 2019. Het terreinwerk werd uitgevoerd door Geert Vermeiren (veldwerkleider), Marie-Anne Bru (archeoloog-assistent), Daphné Veraart (archeoloog-assistent en verantwoordelijk voor de digitale plannen), Maarten Berkers (archeoloog-assistent en verantwoordelijk voor het assessment op het materiaal), Yannick Van Hollebeeke (archeoloog-assistent), Amor Mahfoudhi, Glenn Westelinck en Nizam Khan (veldtechnici) en Floris Philipsen (fysisch geograaf).

De aannemer ACLAGRO stond in voor het mechanisch afgraven met een graafmachine met platte graafbak van 1,80 m.

De bodem werd afgegraven tot op het eerste relevante archeologische niveau of bij gebrek hiervan tot op de diepte van de moederbodem. Dit gebeurde steeds onder begeleiding van een archeoloog. Het grondvlak werd opgeschoond en op 6 plaatsen werd een referentieprofiel schoongemaakt, gefotografeerd en indien van toepassing ingetekend op een schaal van 1:20. Alle vondsten werden gerecupereerd. Het digitaal inmeten en het bepalen van de hoogte werd gedaan door middel van een GPS-toestel.

Figuur 8: Sfeerbeeld WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

1.5.4. Selectiekeuze vondsten

Tijdens het veldwerk werd geen selectie van de vondsten doorgevoerd. Alle aangetroffen vondsten werden ingezameld en voorzien van een vondstenkaartje. In totaal zijn 57 vondstnummers toegekend na verwerking.

1.5.5. Selectiekeuze staalname

Er zijn geen contexten waarbij een staalname is uitgevoerd.

1.5.6. Specialisten

Voor het interpreteren van de referentieprofielen werd beroep gedaan op de ondersteuning van Floris Philipsen (fysisch geograaf bij RAAP).

2. ASSESSMENTRAPPORT

In dit assessmentrapport wordt alle beschikbare en van nut zijnde informatie uit het bureau-onderzoek en het uitgesteld vooronderzoek met ingreep in de bodem samengebracht. Deze informatie dient als basis voor een gemotiveerde archeologische kijk op de eventueel aanwezige archeologische erfgoedwaarden en de uit te voeren acties.

2.1. Methoden, technieken en criteria

Alle sporen, vondsten en stalen zijn beschreven en geregistreerd zoals omschreven in de Code van Goede Praktijk. Op basis hiervan werd een assessment van de vondsten, stalen, conservatie, sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren en de site in zijn geheel uitgevoerd door de veldwerkleider, de assistent-archeologen en de natuurwetenschapper. De diverse methoden, technieken en criteria worden in de volgende deelhoofdstukken verder omschreven.

2.2. Observaties en registraties

2.2.1. Assessment sporen, spoorcombinaties en archeologische structuren

2.2.1.1. Allesporenplan

De sporen werden per vlak digitaal (foto's en tekening) met behulp van een GNSS-RTK toestel geregistreerd. Er werd telkens één archeologisch vlak geregistreerd.

In totaal werden 54 spoornummers uitgedeeld. Betwifelbare natuurlijke sporen kregen ook een spoornummer, hun interpretatie werd indien mogelijk na het couperen bijgesteld. Recente en natuurlijke sporen werden bij de spoorformulieren buiten beschouwing gelaten en versmeten materiaal bij het mechanisch uitgraven werd in bulk verzameld. Elk spoor werd individueel opgemeten, gefotografeerd en gecoupeerd. De coupes van de relevante antropogene sporen werden ingetekend op een schaal 1:20.

Per werkput werden nieuwe spoornummers uitgedeeld, met uitzondering van de in bijna alle werkputten terugkomende gracht (S10 (enkel in WP 1); later S31) en het wegtracé van karresporen (S37) en het daarop liggende pakket S47.

Er werden 29 spoornummers uitgeschreven in WP 1 (S1-S29) waarvan er 19, na couperen, bestempeld werden als natuurlijk (S1-S2, S4-S8, S13-S19, S21, S24, S26-S28). Het langgerekte donkere spoor S10 kon gedurende de hele werfbegeleiding gevolgd worden. Hoewel in WP 1 nog niet erg duidelijk, ging het om een gracht als oostelijke begrenzing van het straatracé die in latere werkputten het nummer S31 kreeg. Twee sporen werden herkend als paalkuil (S3, S9); S11 was een greppel en de overige 6 sporen (S12, S20, S22-S23, S25 en S29) waren gevulde (al dan niet regelmatige) kuilen/uitgravingen. In WP 2 werd er 1 spoornummer uitgeschreven, namelijk voor de greppel S30. In WP 3 werden 10 spoornummers uitgedeeld. Het spoornummer S31 was de gracht en S37 de karresporen door het hele projectgebied. Twee spoornummers werden toegekend aan natuurlijke sporen (S32 en S34). Vier spoornummers werden geassocieerd met kuilen of uitgravingen (S33, S35-S36 en S38). S39 (= S48) werd toegekend aan de ingezamelde houten paal die dwars over het traject lag. In WP 4 werden geen nieuwe spoornummers uitgeschreven. In WP 5 waren dat er 8. S47 was een belangrijk pakket boven de karresporen S37. Verder werden 7

spoornummers (S40-S46) gegeven aan uitgravingen of kuilen, waarbij S40 misschien een boomkuil was. In WP 6 kwamen 5 nieuwe sporen aan het licht. S49 werd gecatalogeerd als een zandig opgegooid pakket, onderscheiden in het noordprofiel van de werkput. S51 en S52 waren paalkuilen van vermoedelijk recente aard. S53 was een uitgraving/kuil en S50 was achteraf gezien een natuurlijk spoor. In WP 7 werd nog 1 uniek spoornummer uitgeschreven (S54) voor een rechtlijnig tracé/vulling in de oudere gracht S31.

Categorie	Aantal
Gracht/greppel	4
Karresporen	1
Wegpakket	1
Laag	2
Paalkuil	4
Hout	2
Kuil/uitgraving	18
Natuurlijk	22

Figuur 9: De aangetroffen spoorcategorieën en hun aantallen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 10: Allesporenplan, vlak 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

De aangetroffen sporen binnen het onderzoek zijn voor een groot deel gerelateerd aan het wegtracé van de Eekhoudriesstraat zelf, waaronder de karresporen, de gracht en de wegpakketten. Enkele van de kuilen zijn mogelijk te interpreteren als boomkuil. De overige sporen zijn uitgravingen/kuilen/paalkuilen, waarbij aan het merendeel ook een eerder recente datering kan

toegeschreven worden, en die onderling niet in relatie lijken te staan. Een groot deel van de sporen bleek na couperen natuurlijk.

2.2.1.2. Stratigrafie tracé Eekhoudriesstraat

Op het hele traject van de Eekhoudriesstraat werden een zestal profielen uitgezet. Hierbij werd het profiel opgeschoond en gefotografeerd. Indien het voor de opbouw van de bodem relevant was, werd ook het referentieprofiel digitaal geregistreerd (foto's en tekening). Eén van de profielen is het onderwerp geweest van een bodemkundige studie door Floris Philipsen (RAAP) (zie bijlage 5.7).

Het algemene beeld van de dwarsdoorsneden op de Eekhoudriesstraat levert (van west naar oost), de sporen van verschillende niveaus van een voormalige wegtracé met karrensporen en inspoelingen in de moederbodem en verschillende fasen van een afzomende gracht aan de oostzijde. Dit voormalige wegtracé wijkt in oriëntatie plaatselijk ietwat af van het huidige tracé, doch was grotendeels te volgen. Het was afgedekt door enkele zandige pakketten eindigend met de nodige nivelleringslagen voor de huidige bestrating. Hieronder worden de verschillende dwarsdoorsneden apart voorgesteld.

a. WP 7, noordprofiel:

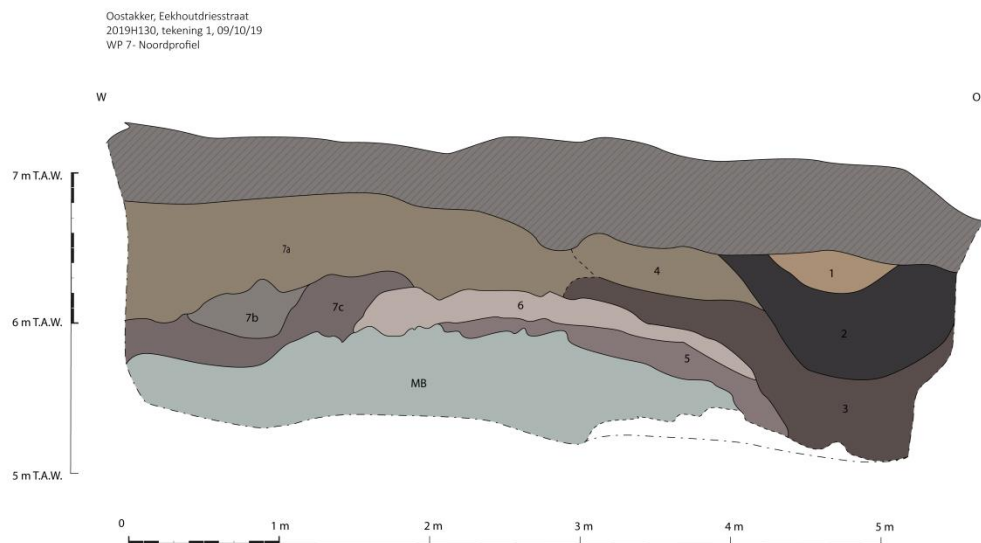
Het noordprofiel van WP 7 gaf als het ware het meest volledige beeld van wat er op het traject van de Eekhoudriesstraat archeologisch afleesbaar was. Elk van de andere beschreven dwarsprofielen is een variatie op dit thema.

Figuur 11: Noordprofiel WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 12: Noordprofiel WP 7, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 13: Noordprofiel WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Vanaf ongeveer halverwege de dwarsdoorsnede was aan de oostzijde de uitgraving van de eerste gracht zichtbaar (5), opgevuld met licht tot donker grijs zand. Deze gracht ging waarschijnlijk samen met het onderste wegdek met grijze inspoelingslenzen aan de westzijde (7c, S37). Deze oudste grachtuitgraving werd afgedekt met opgesmeten licht grijs zand (6, S49) als een soort van nivellering. In deze nivellering werd vervolgens aan de oostzijde een nieuwe gracht (3, S10) gegraven die samen ging met een nieuw wegtracé aan de westzijde (7b?). De donkere zwartgrijze humeuze opvulling van de gracht werd op zijn beurt afgedekt door een bruin pakket van opgesmeten zand (4), waarin vervolgens de bovenste meest recente gracht (2) gegraven werd, met

vermoedelijk een nieuw 'wegdek' aan de westzijde (S47, 7a). Deze recentste gracht had een nog zeer zwarte humeuze vulling (2, S54) die op zijn beurt afgedekt was door versmeten geel zand (1).

b. WP 3, coupe, noordprofiel:

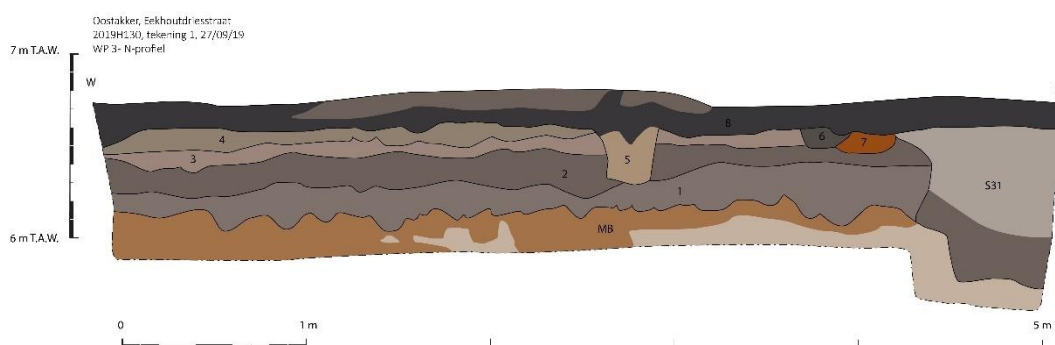
Aan de westzijde was in de moederbodem het voormalige wegtracé (S37) af te lezen met de ingesleten en opgevulde en ingespoelde karrensporen. Hierop waren 2 grijze zandige afdekkingslagen herkenbaar waarin recentere kuiltjes en andere vergravingen zichtbaar waren. De gracht aan de oostzijde is van zeer recente aard en is, af te lezen van de andere dwarsprofielen (zie verder), vermoedelijk een latere herprofilering van de afzomende gracht (S31) van het voormalige wegtracé.

Figuur 14: Noordprofiel WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 15: Noordprofiel WP 3, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 16: Noordprofiel WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

c. WP 5, coupe, noordprofiel:

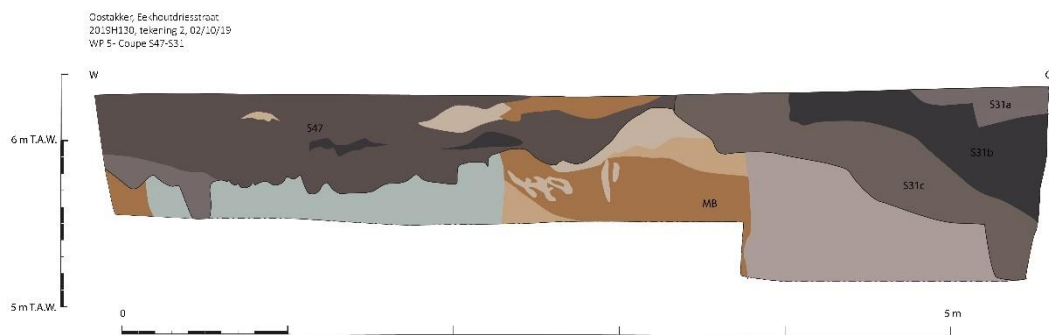
Aan de westzijde was in de moederbodem het voormalige wegtracé (S37) af te lezen met de ingesleten en opgevulde en ingespoelde karrensporen. Hierop was een dik grijs tweede wegpakket (S47) herkenbaar waarin opnieuw inspoelingen en ingesleten en ingetrapt afdrucken zichtbaar waren. Dit tracé was aan de oostzijde afgeboord door wat op het eerste zicht een kleine ondiepe gracht leek. Deze vergraving was afgedekt door versmeten moederbodem (S49). De oostzijde van het dwarsprofiel toonde de hoger besproken gracht S31, doch deze kende op deze plaats een andere opbouw dan meer naar het noorden. De gracht kende 3 duidelijke fasen van opvulling. Het oudste pakket was een bruinigrijze zandige vulling met duidelijke lenzen. De vulling was minder organisch dan het bovenliggende donkere zwarte organische pakket met o.a. fragmenten houtsnippers. Het afdekkende pakket was een grijsbruine zandige vulling met versmeten donkerder organisch materiaal.

Figuur 17: Noordprofiel, coupe WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 18: Noordprofiel, coupe WP 5, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 19: Noordprofiel, coupe WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

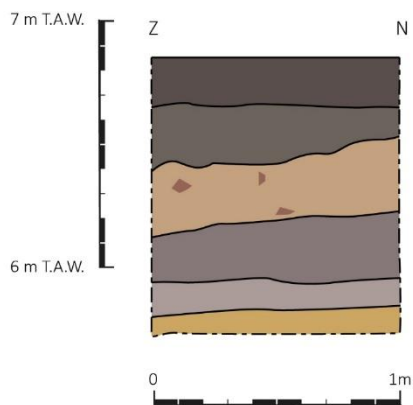
d. WP 5, westprofiel:

Uit de noord-zuid dwarsdoorsnede op de karrensporen in de moederbodem (S37), zichtbaar in het westprofiel van de werkput, kon bovenop het pakket van lichtgrijs zand met weinig houtskool- en baksteenspikkels dat deel uitmaakte van de karrensporen S37, een donkergrijs zandpakket met lichtere spoellenzen en weinig baksteenspikkels opgetekend worden. Dit laatste was vermoedelijk een jonger wegniveau dat in WP 7 overeenkomt met S47. Het geheel was afgedekt door een puinspoor van grote brokken baksteen en kalkmortel dat op zijn beurt door rijsporen ingesleten was in S47. Hierboven zat een pakket bruin heterogeen grofkorrelig zand dat een egalisatielaag vormde voor het bestaande wegdek.

Figuur 20: Referentieprofiel WP 5 (westprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Oostakker, Eekhoutdriesstraat
 2019H130, tekening 7, 02/10/19
 WP 5- W-profiel

Figuur 21: Referentieprofiel WP 5 (westprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

e. WP 6, noordprofiel (zie bijlage 5.7):

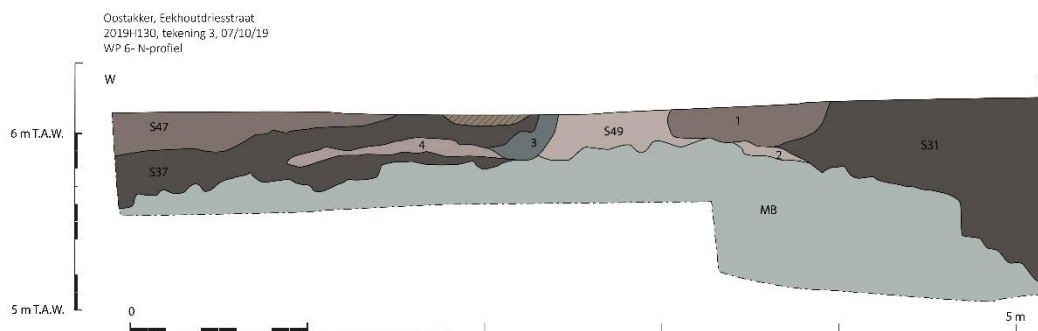
Deze dwarsdoorsnede vertelde een gelijkaardig verhaal als de dwarsdoorsnede in WP 5, doch in een gereduceerde omgeving. Aan de westzijde was opnieuw het oorspronkelijke wegtraject zichtbaar met de karrensporen in de moederbodem (S37). Dit was afgedekt met een zandig pakket (S47) met eveneens sporen van intrappen en karrensporen. Aan de oostzijde is de gracht S31 zichtbaar met onderaan een duidelijk gegraven profiel en een zwartbruine humeuze vulling. Tussen het wegtracé en de gracht is opnieuw het opgegooide zand (S49) herkenbaar, misschien afkomstig van het uitgraven van de gracht.

Figuur 22: Noordprofiel WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 23: Noordprofiel WP 6, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 24: Noordprofiel WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

f. WP 6, coupe, noordprofiel:

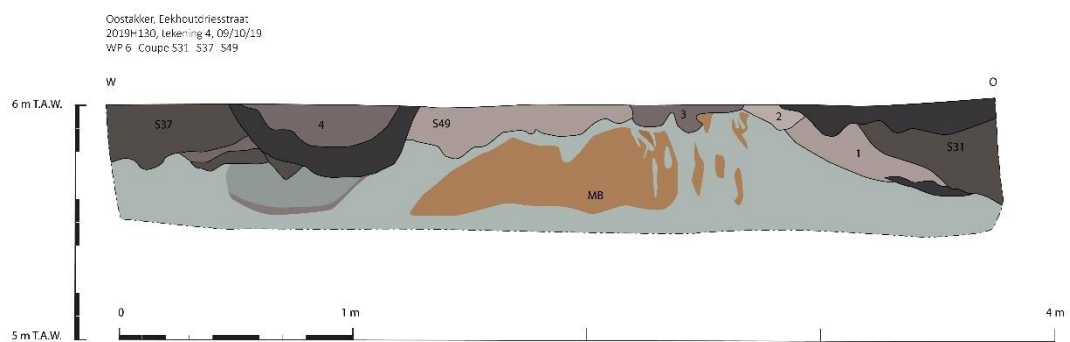
Ook hier hetzelfde verhaal als de voorgaande dwarsprofielen. Gezien de lichte afwijking in het verloop van het huidige wegtracé ten opzichte van het oorspronkelijke, was in deze dwarsdoorsnede minder weg én minder gracht zichtbaar. Het wegtracé beperkte zich tot het onderste pakket, ingesleten in de moederbodem (S37). In dit pakket was een duidelijke recente kuil aanwezig. De gracht S31 kende verschillende fasen van opvulling. De oudste uitgraving was moeilijk zichtbaar in de gereduceerde moederbodem en bestond uit een opvulling van grijze, vermoedelijk versmeten, zandige moederbodem. De vulling bestond uit enerzijds lichtgrijs zand met duidelijke inspoelingslenzen en daarop een humeuze donkere zandige laag. Tussen wegtracé en gracht was opnieuw de versmeten grijze zandige moederbodem S49 zichtbaar.

Figuur 25: Noordprofiel, coupe WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 26: Noordprofiel, coupe WP 6, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 27: Noordprofiel, coupe WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

g. WP 7, coupe, noordprofiel:

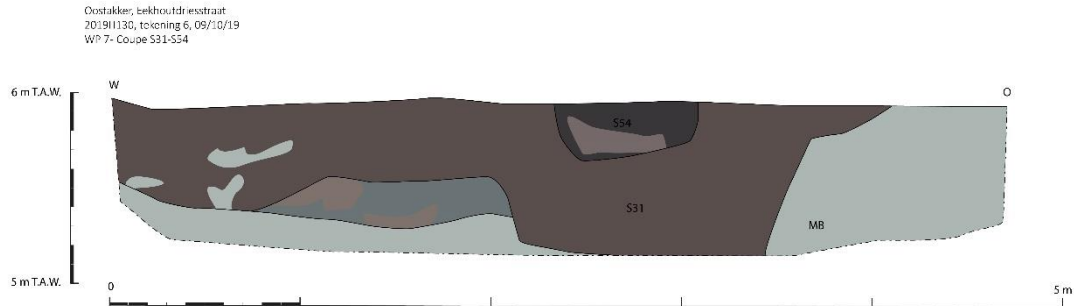
Dit deel van het traject toonde een sterk vereenvoudigde versie van het wegtracé aan de westzijde en de uitgegraven gracht S31 aan de oostzijde. Het wegtracé S37 was eigenlijk behalve in het grondvlak niet meer te vergelijken met de eerdere doorsnedes. Er waren geen ingereden karrensporen meer te herkennen in de gereduceerde moederbodem. De gracht was een brede uitgraving met rechte bodem en schuine wanden. De westzijde vertoonde een zeer ondiepe brede oever. Er was maar 1 opvulfase van grijsbruin zand met spoelpakketten zichtbaar. Bovenaan tekende zich, ook in het grondvlak, een zeer organische vulling S54 af. Dit bevatte zeer donker bruin-zwart zand met veel aardewerk-, glas- en botfragmenten en veel houtschilfers.

Figuur 28: Noordprofiel, coupe WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 29: Referentieprofiel WP 7 (coupe, noordprofiel), met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 30: Noordprofiel, coupe WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Assessment wegtracé en opbouw: Over het hele traject van de Eekhoudriesstraat werd in grote lijnen dezelfde bodemopbouw vastgesteld. Het betreft een AC-bodemprofiel waarbij het wegdek, de karrensporen en grachten rechtstreeks in de moederbodem overgaan. Op geen enkele locatie is een originele bodemopbouw vastgesteld. Ter hoogte van WP 3, WP 4, WP 6 en WP 7 was een groot deel van de moederbodem gereduceerd.

Bij de registratie werd geopteerd voor een maximale recuperatie van vondsten om aan de opbouw en het gebruik van het tracé een datering te koppelen. Op basis van de aangetroffen vondsten kan het tracé tot in de postmiddeleeuwen worden gedateerd.

2.2.1.3. Sporenbestand tracé Eekhoudriesstraat

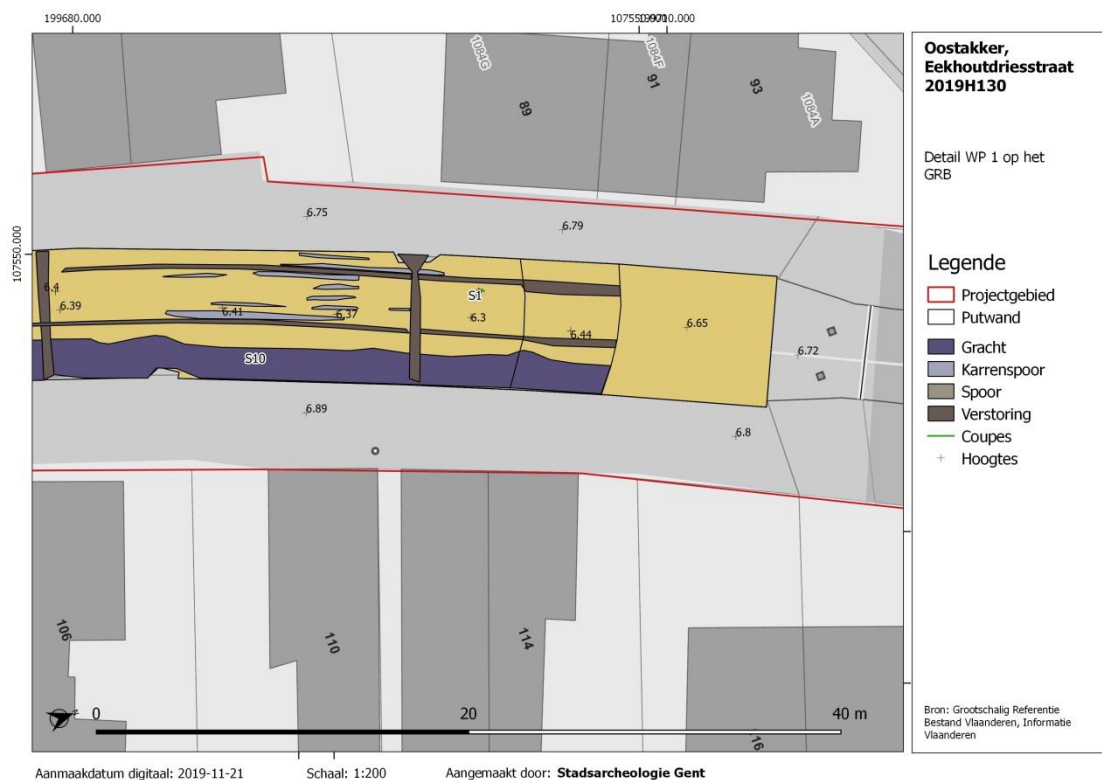
De belangrijkste, in alle werkputten terugkerende, sporen werden hoger reeds vermeld bij het assessment van de stratigrafie. Het gaat om de opeenvolging van 2 pakketten wegtracé met duidelijke karrensporen S37 en het hoger gelegen en recenter spoor S47. Deze wegtracés gaan samen met de hiervan oostelijk gelegen gracht of opeenvolging van verschillende grachtuitgravingen (S31). Tussen het weg- en grachttracé zat, voornamelijk in WP 6 en WP 7 een pakket versmeten moederbodem (S49) dat in grondplan op zijn plaats leek te zitten, doch via de dwarsdoorsnede herkenbaar was als een verplaatst pakket.

a. WP 1: (Sporen S1-S29); gemiddelde hoogte 6,35-6,40 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. In het noordelijke deel van de Eekhoudriesstraat komt S31 overeen met het spoornummer S10. Zowel in het grondplan als in de dwarsdoorsnede werd het omschreven als een recente verstoring bestaande uit verschillende door elkaar gegraven/uitgesleten pakketten. Het materiaal dat in deze werkput in de gracht verzameld werd, kan gedateerd worden in de late middeleeuwen en is vermoedelijk residueel materiaal als gevolg van het herhaaldelijk uitgraven van de gracht op dit vermoedelijk reeds in oorsprong middeleeuws traject.

Figuur 31: Overzichtsbeeld WP 1 (noordelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

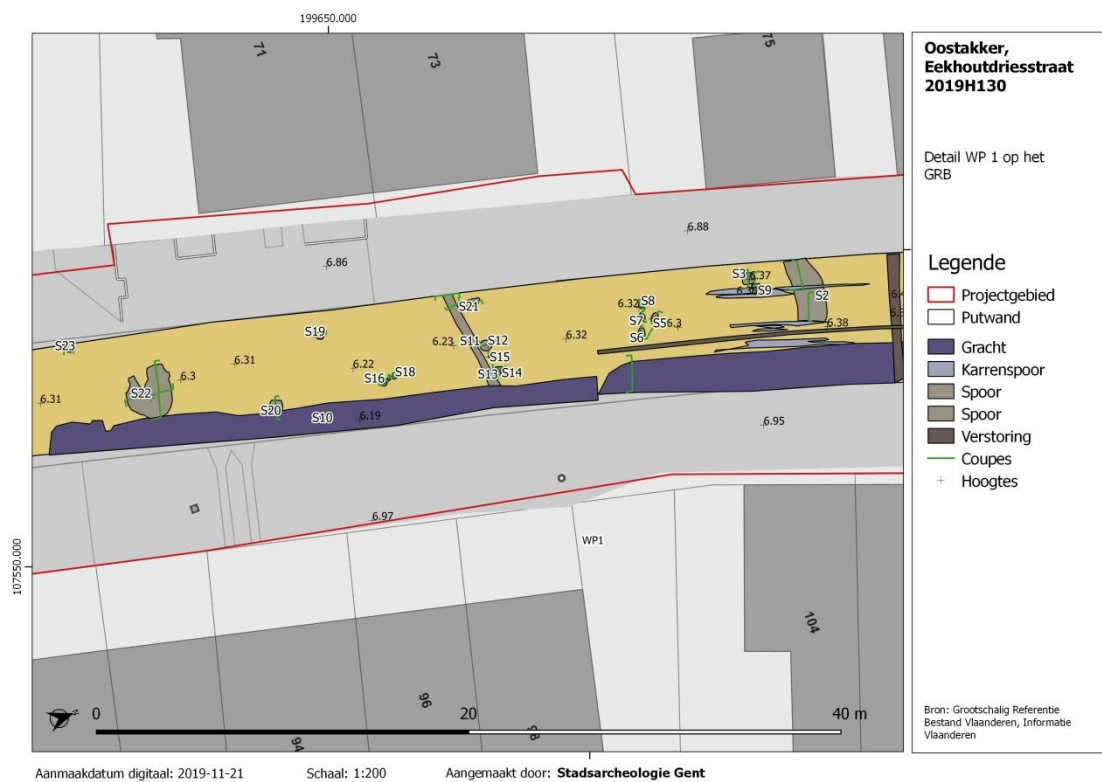
Figuur 32: Grondplan WP 1 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 33: Overzichtsbeeld WP 1 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

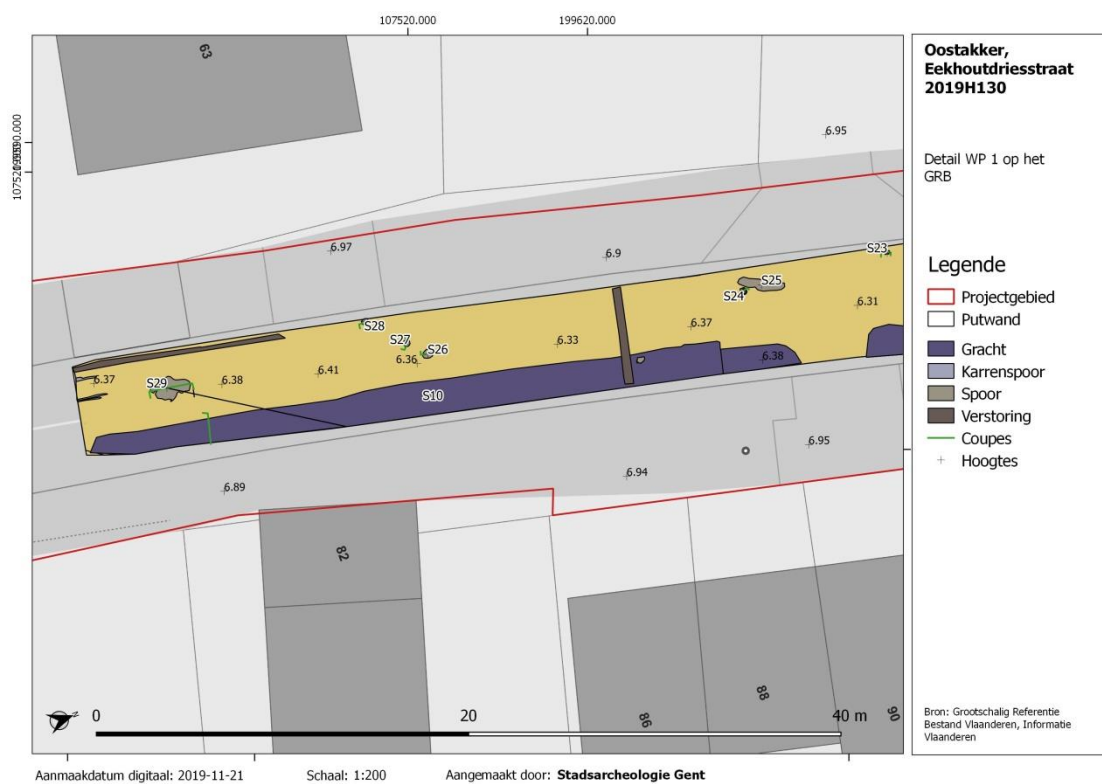
Figuur 34: Overzichtsbeeld WP 1 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 35: Grondplan WP 1 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 36: Overzichtsbeeld WP 1 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

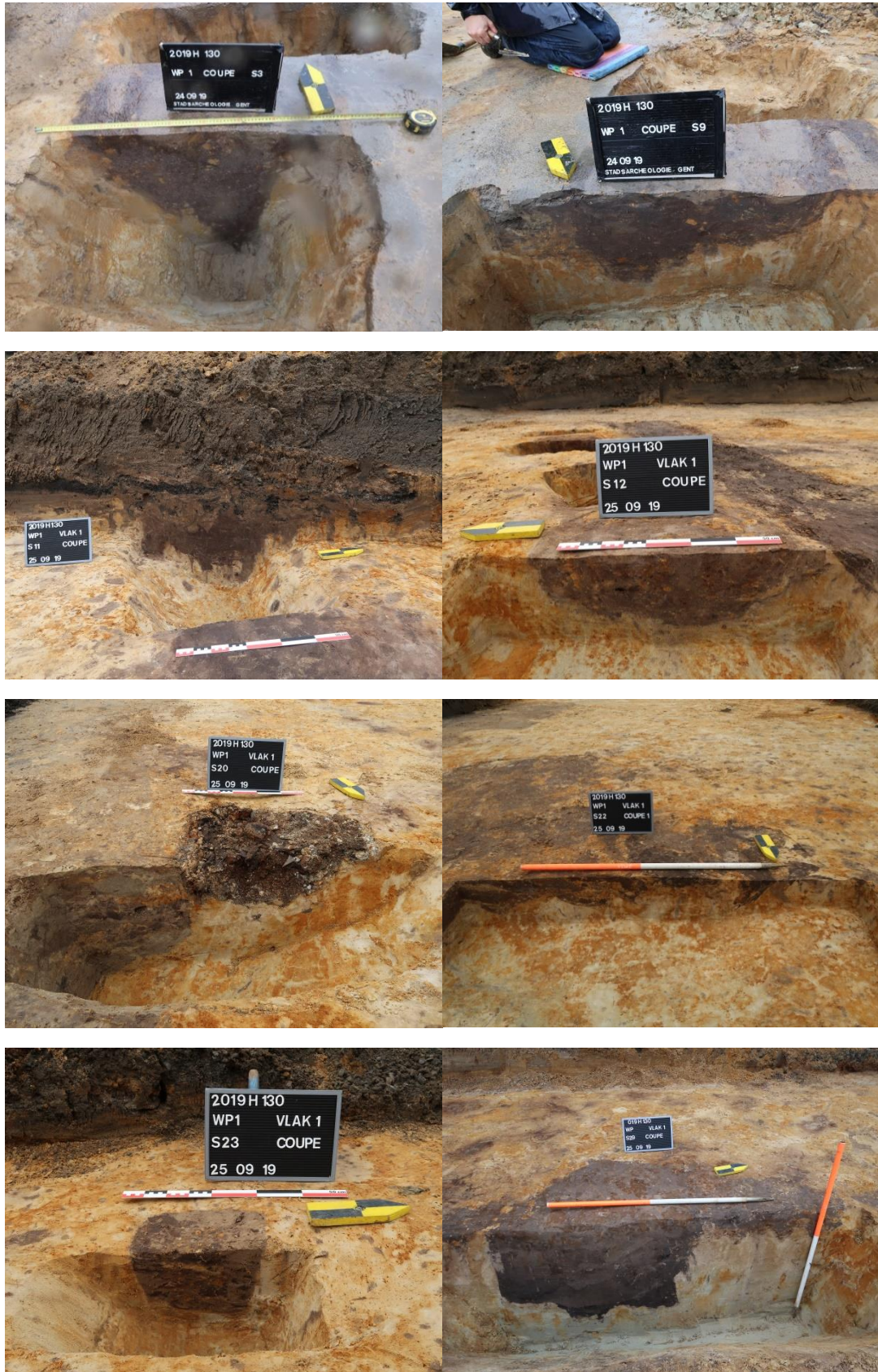

Figuur 37: Grondplan WP 1 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

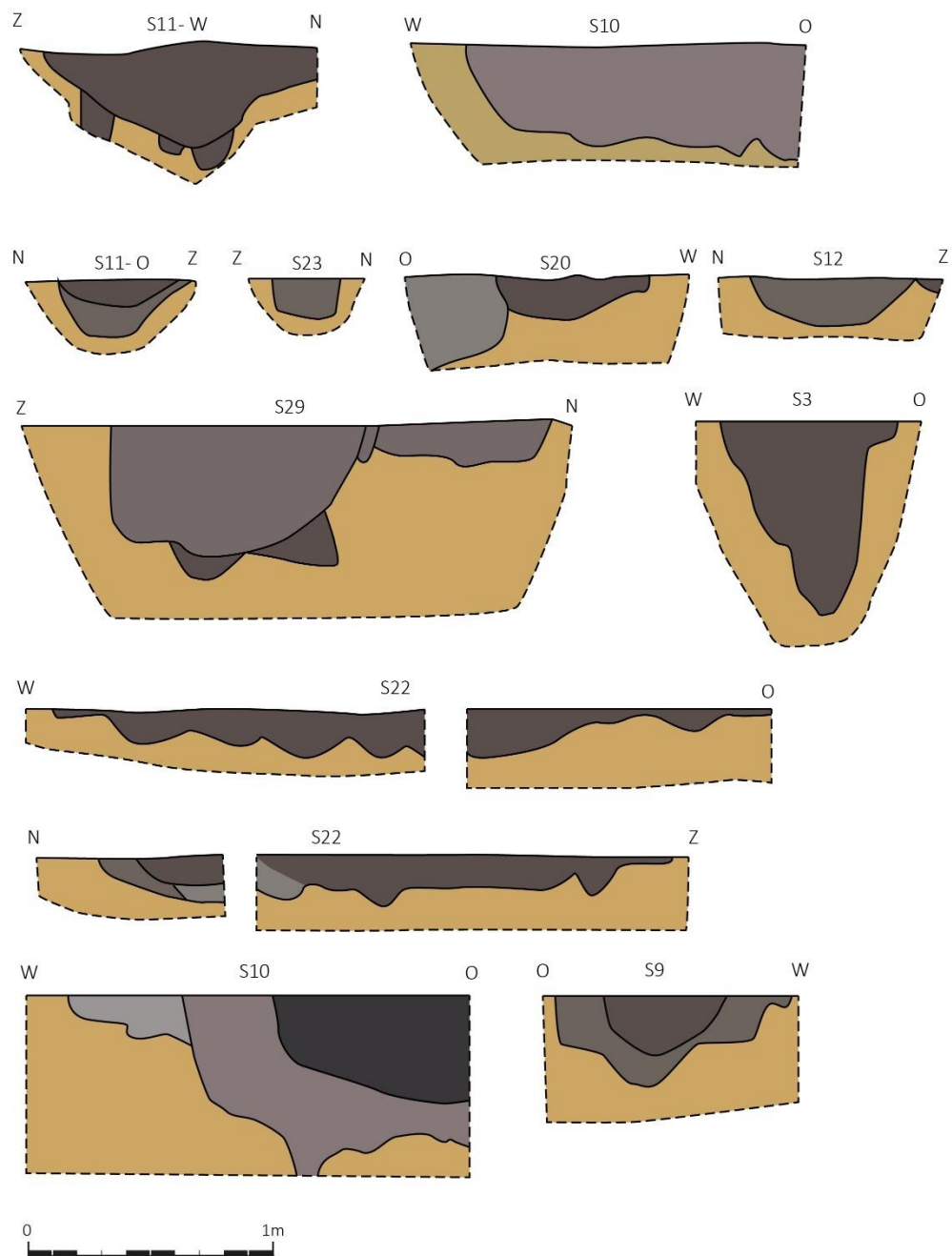
Figuur 38: WP 1, Coupe op S10 (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Van de gecoupeerde sporen werden enkel S3 (paalkuil); S9 (paalkuil); S11 (greppel); S12 (vierkantige uitgraving); S20 (vierkantige uitgraving); S22 (onregelmatige spitsporen); S23 (rechthoekige uitgraving) en S29 (grote kuil met rechte wanden en bodem; met een onregelmatig spoor ten noorden) weerhouden als antropogeen. Op basis van de waarneming alsook het beperkte materiaal worden alle sporen in recente tijden geplaatst.

Figuur 39 (a,b,c,d,e,f,g,h): Coupe op de antropogene sporen S3, S9, S11, S12, S20, S22, S23 en S29 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Cluster Oostakkerdorp - Eekhoutdriesstraat
 2019H130
 schaal 1/20
 Tekening 8, coupes WP 1

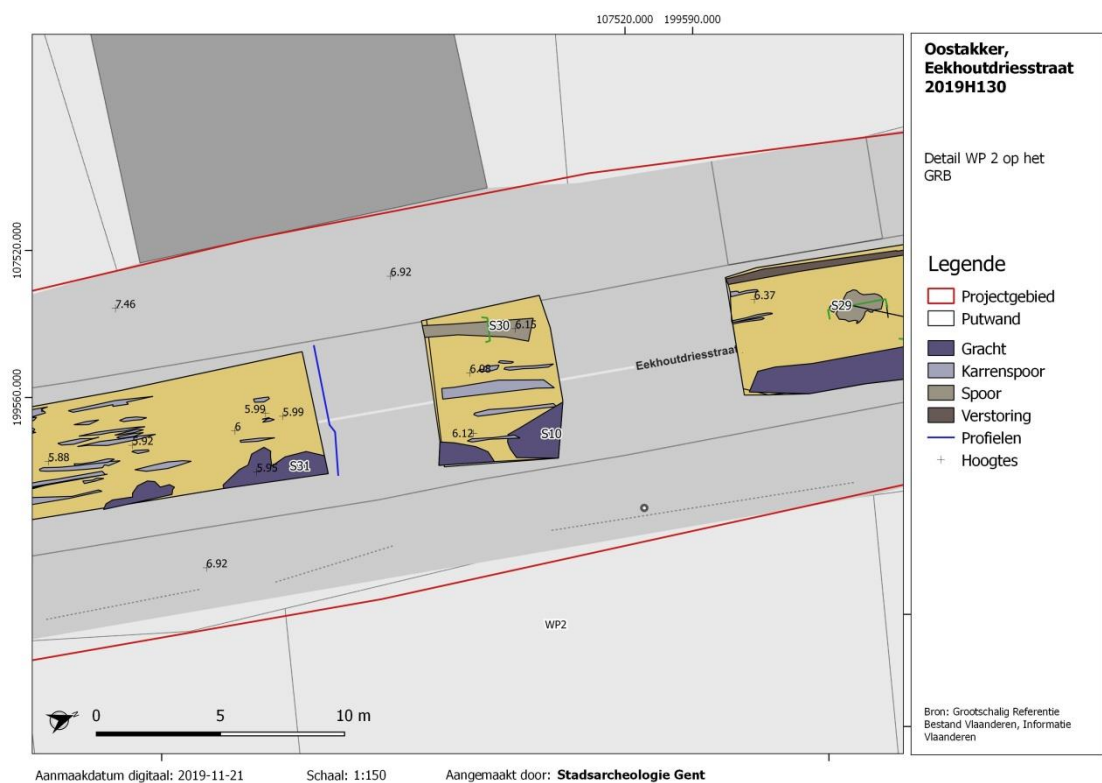
Figuur 40: Coupetekeningen WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

b. WP 2: (Spoor S30); gemiddelde hoogte 6,08-6,15 m T.A.W.

Deze werkput gaf hetzelfde beeld van karrensporen (S37) aan de westzijde en een gracht (S10/S31) aan de oostzijde. Enkel in dit grondvlak werd de greppel S30 vastgesteld. Dit ondiepe spoor werd gecoupeerd, maar leverde geen extra informatie of materiaal.

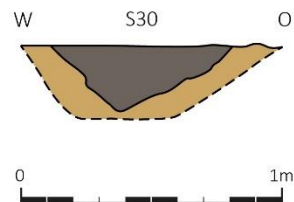
Figuur 41: Overzichtsbeeld WP 2 (van west naar oost) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 42: Grondplan WP 2 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Cluster Oostakkerdorp- Eekhoutdriesstraat
2019H130
schaal 1/20
Tekening 9, coupes WP 2

Figuur 43: WP 2, Coupe op S30 (van zuid naar noord) en coupetekening (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

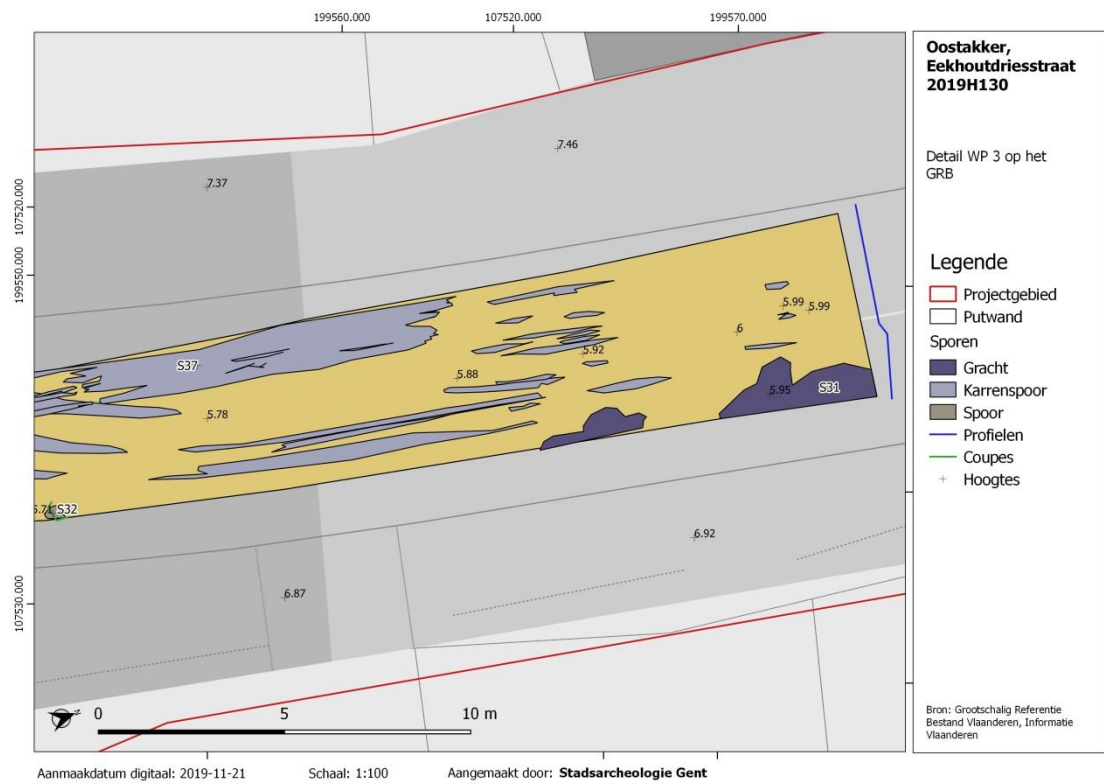
c. WP 3: (Sporen S31-S39, S48); gemiddelde hoogte 5,50-6,00 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. In de meer noordelijk gelegen werkputten WP 1 en WP 2 vertoonde de gracht S31 (daar benoemd als S10) bij de dwarsdoorsnede een zeer recent karakter. Het is pas vanaf WP 3 en zuidelijker dat het profiel een meer uitgesproken grachtuitgraving wordt met fasen van opvullen en her/vergraven.

In het middendeel van WP 3 vertonen de karrensporen S37 een afwijking op het huidige traject van de Eekhoutdriesstraat met een scherpere bocht naar het westen. In deze werkput vertoont het landschap een kleine depressie, gezien de aanwezigheid van de gereduceerde moederbodem.

Figuur 44: Overzichtsbeeld WP 3 (noordelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

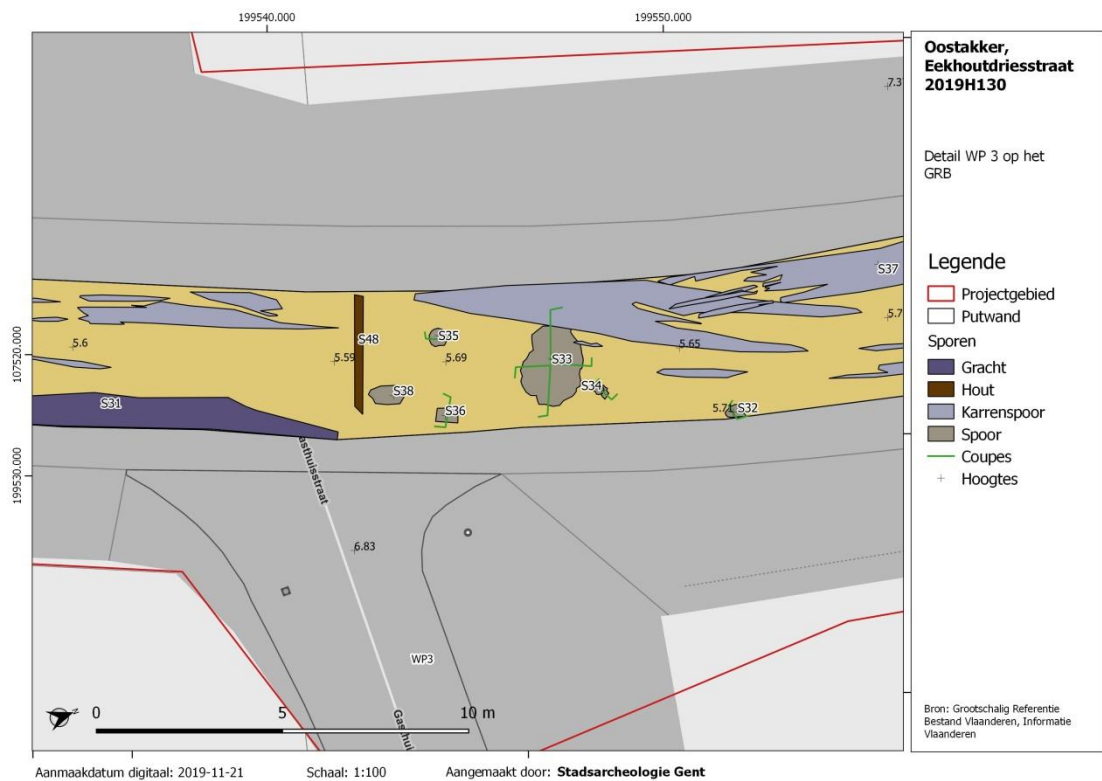
Figuur 45: Grondplan WP 3 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 46: Overzichtsbeeld WP 3 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

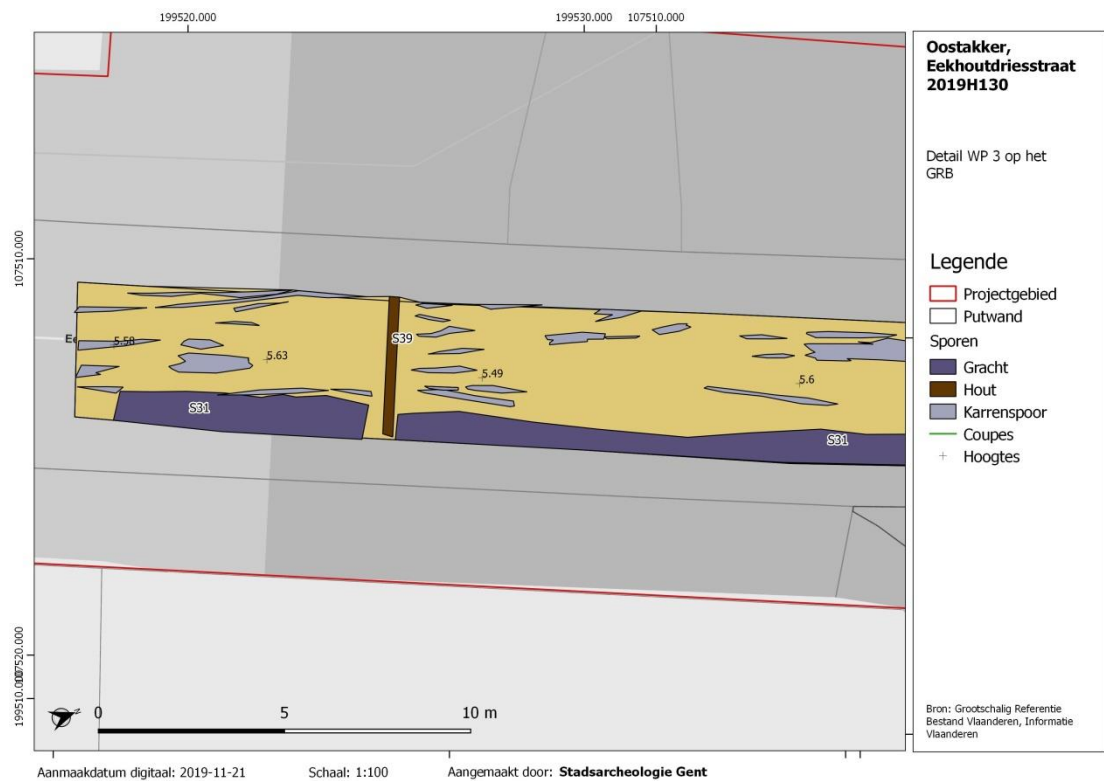
Figuur 47: Overzichtsbeeld WP 3 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 48: Grondplan WP 3 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 49: Overzichtsbeeld WP 3 (zuidelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 50: Grondplan WP 3 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Van de gecoupeerde sporen werden enkel S31 (gracht); S33 (ellipsvormige kuil); S35 (cirkelvormig spoor met vlakke bodem); S36 (rechthoekig spoor met vlakke bodem); S37 (karrensporen); S38 (vermoedelijke sondering) en S39 (houten (telefoon?)paal) weerhouden als antropogeen. Op basis van de waarneming alsook het beperkte materiaal worden de oudste sporen in de post-middeleeuwen geplaatst.

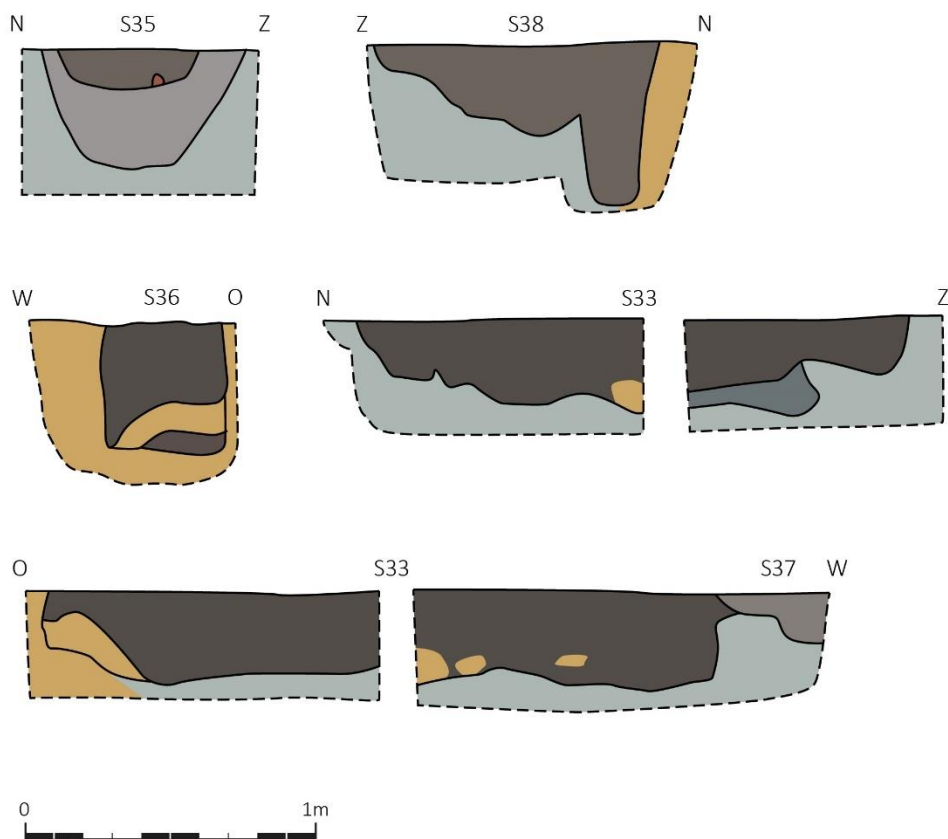

Figuur 51: WP 3, S31, dwarsdoorsnede op gracht zichtbaar in noordprofiel WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 52 (a,b,c,d): Coupe op de antropogene sporen S33, S35, S36, S38 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Cluster Oostakkerdorp- Eekhoutdriesstraat
 2019H130
 schaal 1/20
 Tekening 10, coupes WP 3

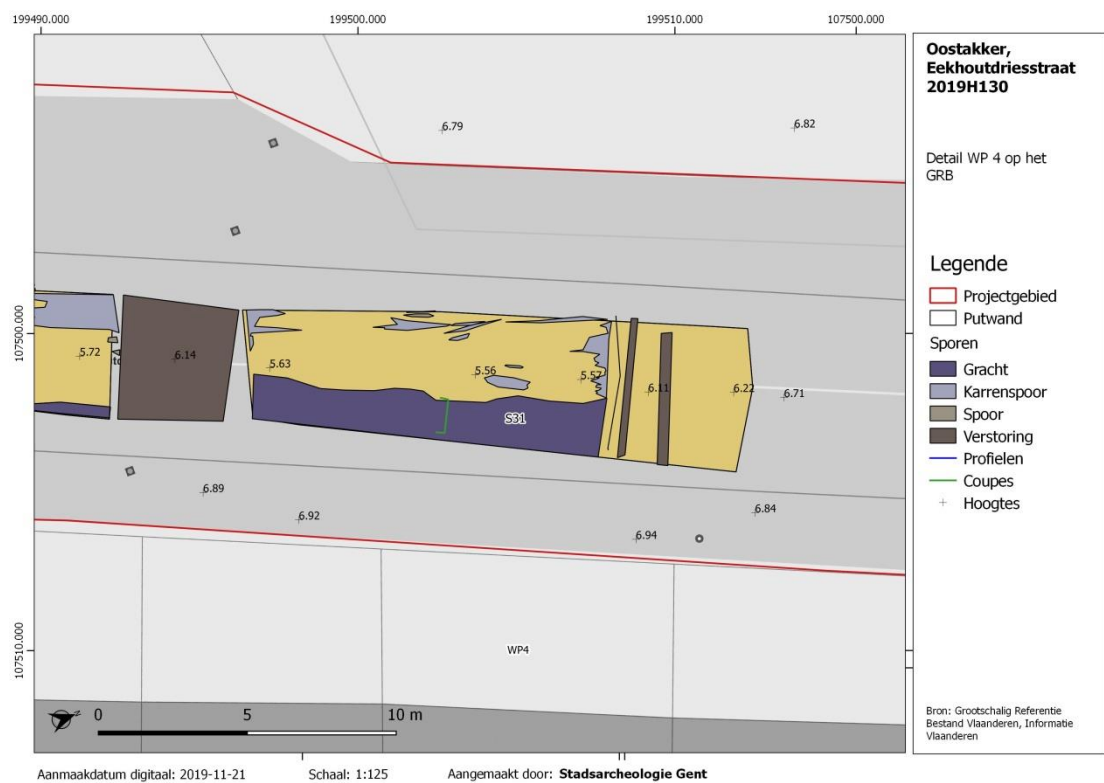
Figuur 53: Coupetekeningen WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

d. WP 4: (geen individuele spoornummers); gemiddelde hoogte 5,56-5,63 m T.A.W.

In WP 4 werden geen individuele spoornummers uitgeschreven. In de gereduceerde moederbodem waren wel de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31 zichtbaar.

Figuur 54: Overzichtsbeeld WP 4 (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 55: Grondplan WP 4 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

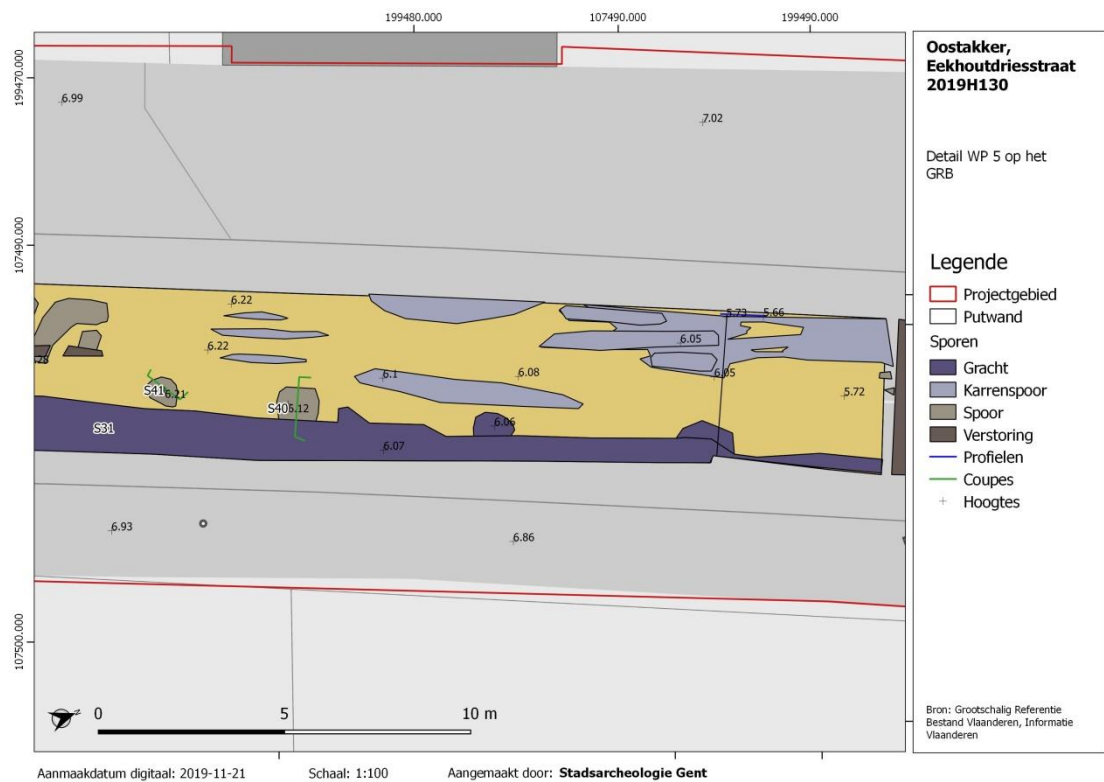
Figuur 56: WP 4, S31, dwarsdoorsnede op gracht (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

e. WP 5: (Sporen S40-S47); gemiddelde hoogte 5,66-6,46 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. Bovenop het niveau karrensporen S37 kon een jonger pakket karrensporen (S47) onderscheiden worden. Aan de hand van het latere profiel in WP 7 zijn de verschillende 'loopniveaus' te associëren met verschillende uitgravingen van de gracht S31 (zie stratigrafie).

Figuur 57: Overzichtsbeeld WP 5 (noordelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

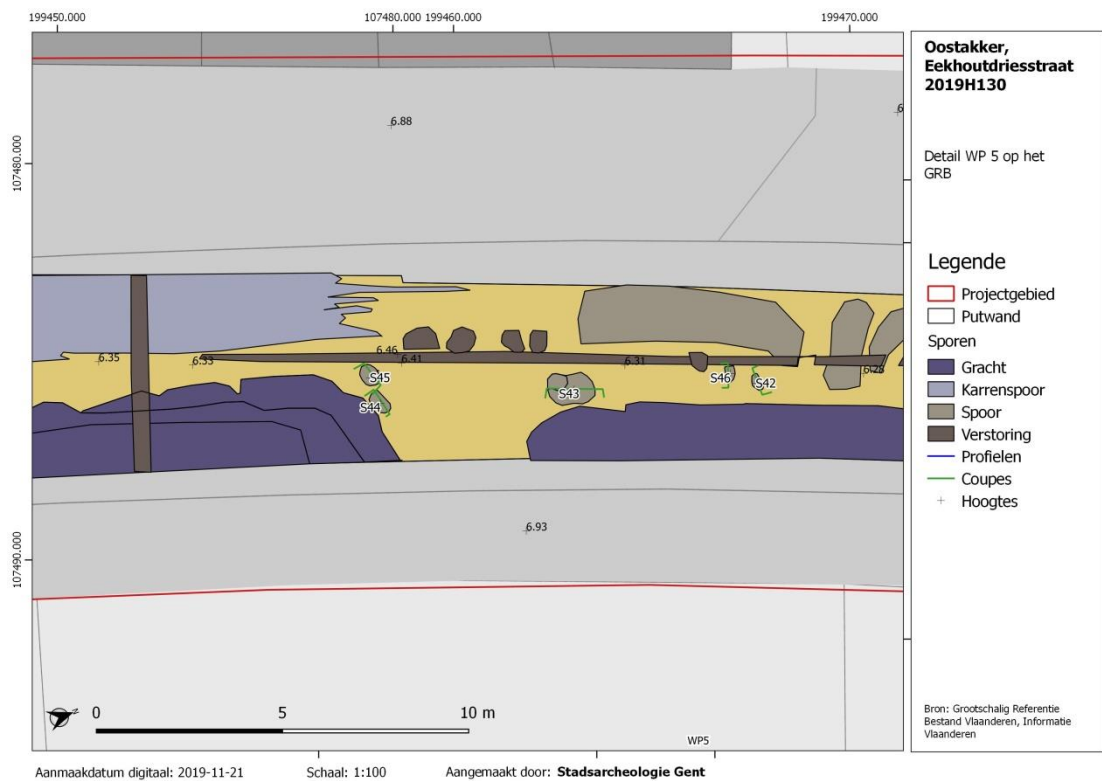
Figuur 58: Grondplan WP 5 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 59: Overzichtsbeeld WP 5 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

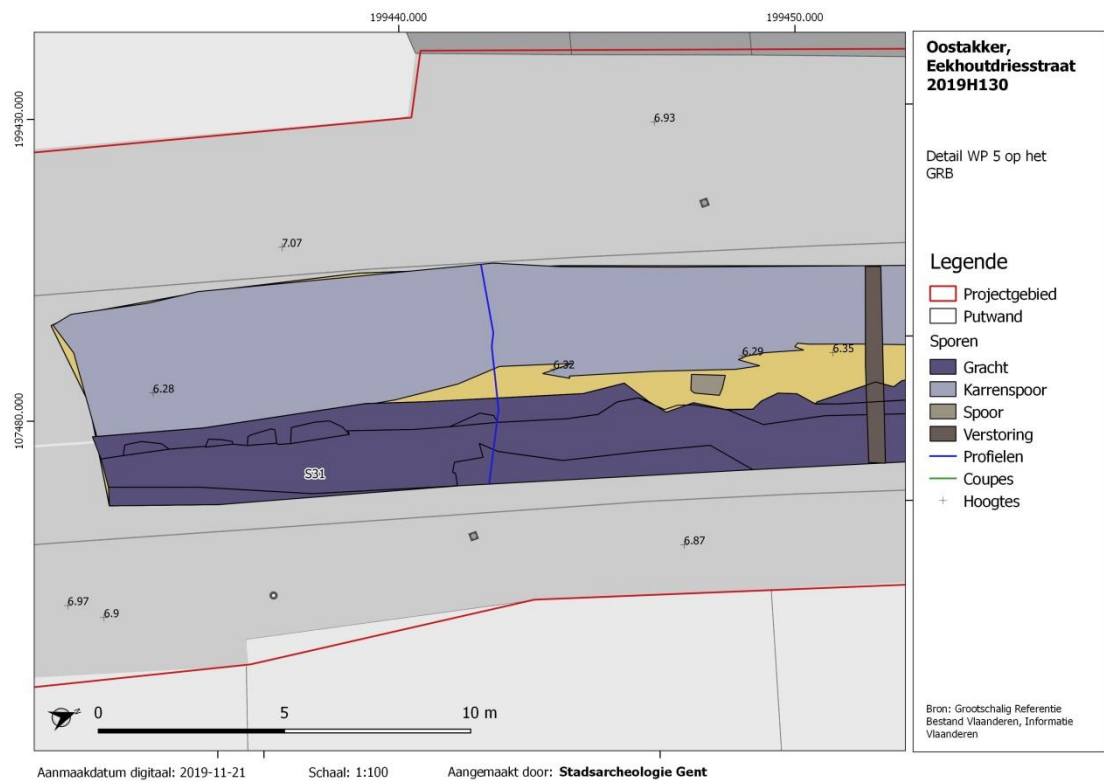
Figuur 60: Overzichtsbeeld WP 5 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 61: Grondplan WP 5 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

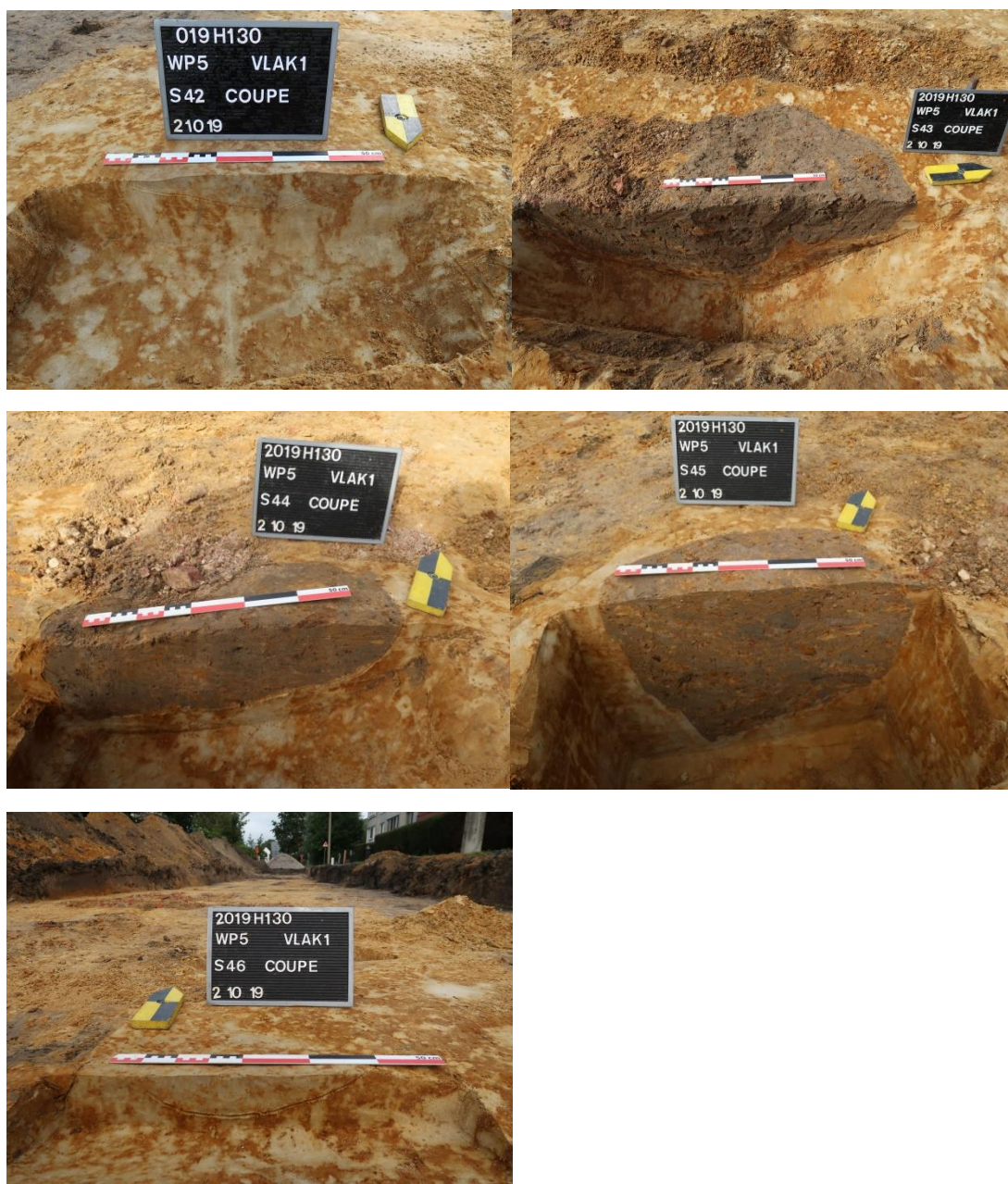
Figuur 62: Overzichtsbeeld WP 5 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 63: Grondplan WP 5 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

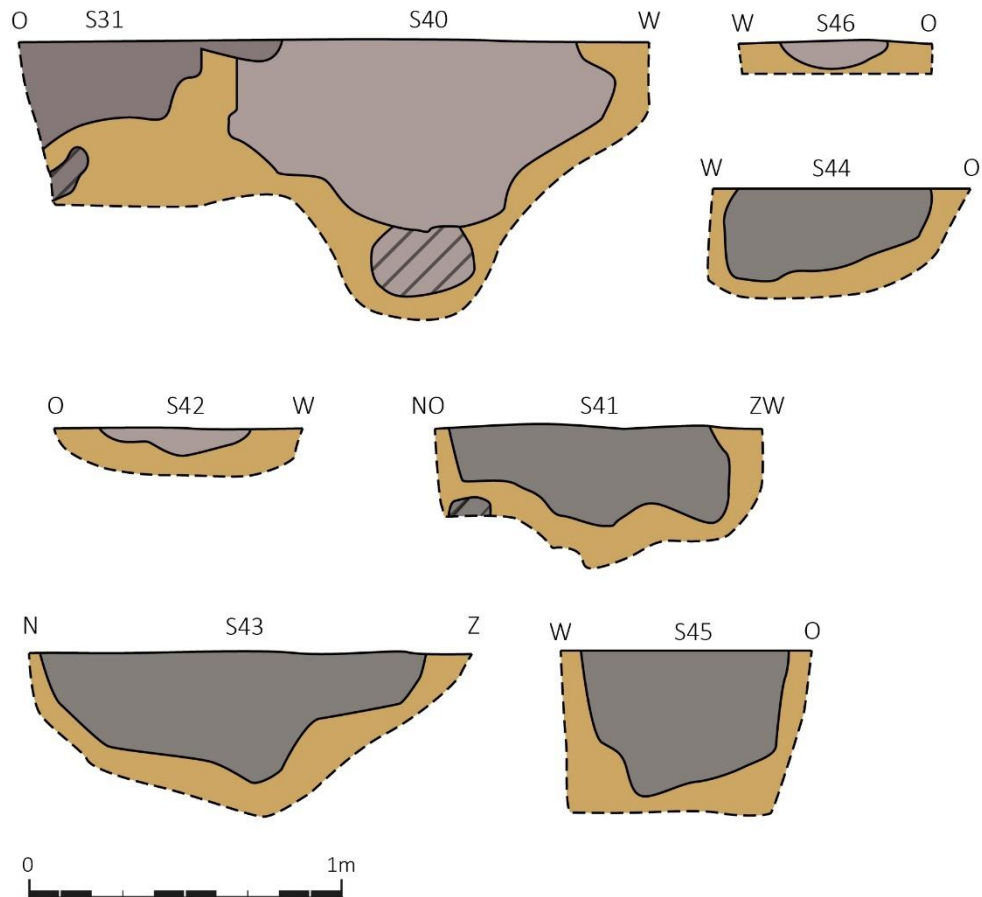
Van de gecoupeerde sporen werden S40 (gegraven boomkuil?); S41 (ovaal spoor); S42 (uitgelood rond spoor); S43 (ovaal spoor); S44 (ovaal spoor); S45 (ovaal spoor) en S46 (uitgelood ovaal spoor) weerhouden als antropogeen. Op basis van de waarneming alsook het beperkte materiaal worden de sporen in de postmiddeleeuwen geplaatst.

Figuur 64: (a,b,c,d,e,f,g): Coupe op de antropogene sporen S40, S41, S42, S44, S45, S46 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie):

Cluster Oostakkerdorp- Eekhoutdriesstraat
 2019H130
 schaal 1/20
 Tekening 11, coupes WP 5

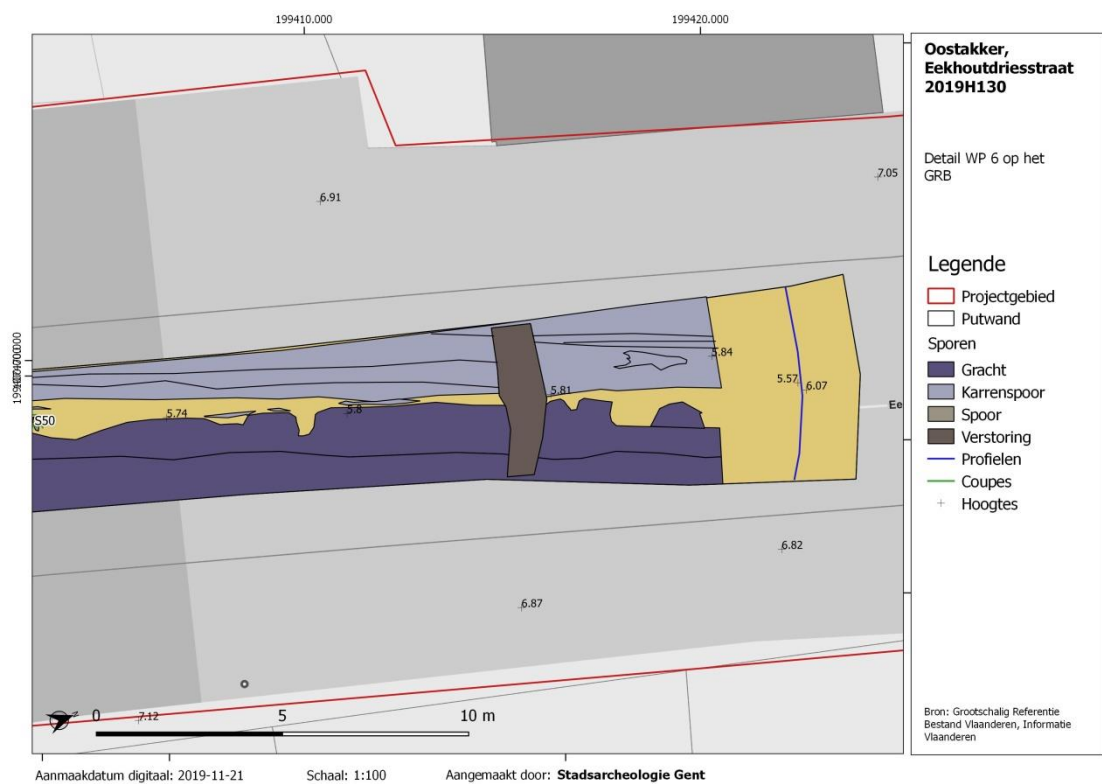
Figuur 65: Coupetekeningen WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

f. WP 6: (Sporen S49-S43); gemiddelde hoogte 5,57-6,07 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. Bovenop het niveau karrensporen S37 kon een jonger pakket karrensporen (S47) onderscheiden worden. Aan de hand van het latere profiel in WP 7 zijn de verschillende 'looptniveaus' te associëren met verschillende uitgravingen van de gracht S31 (zie stratigrafie). Het opgemeten pakket S49, vermoedelijk te associëren met één van de uitgravingsfasen van de gracht, wordt aan de hand van het materiaal zeker in de postmiddeleeuwen geplaatst, misschien in de late middeleeuwen.

Figuur 66: Overzichtsbeeld WP 6 (noordelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

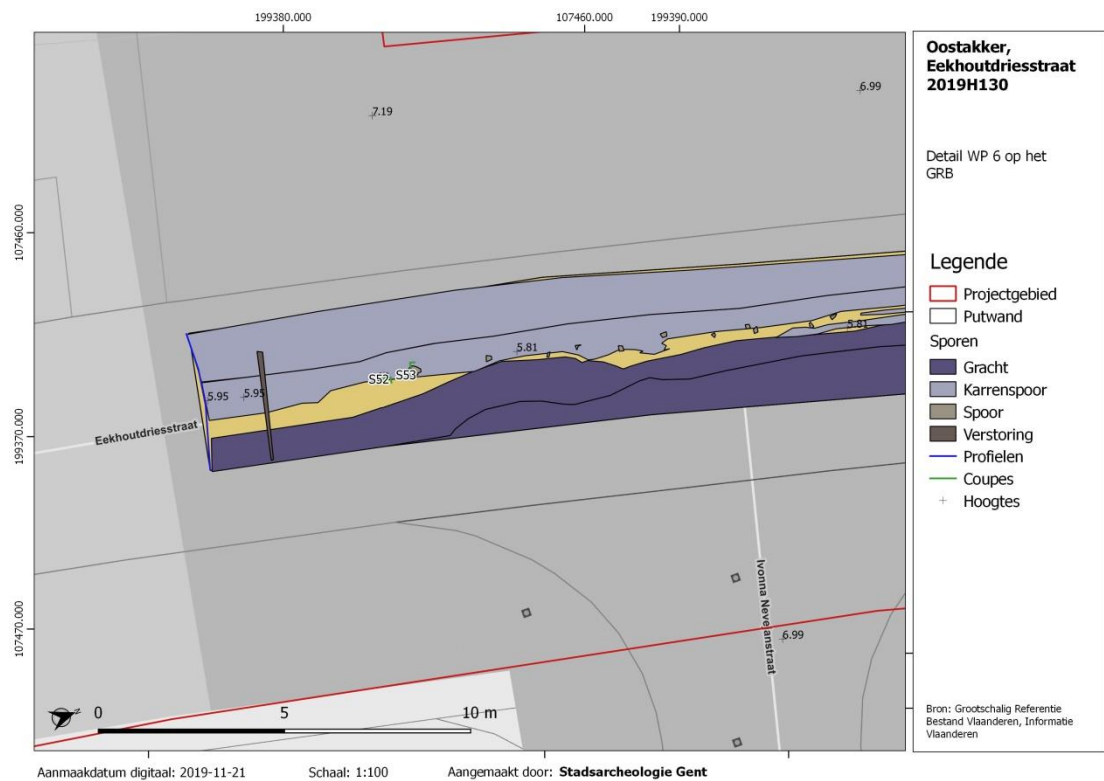
Figuur 67: Grondplan WP 6 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 68: Overzichtsbeeld WP 6 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 70: Overzichtsbeeld WP 6 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 71: Grondplan WP 6 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Van de gecoupeerde sporen werden S51 (recent paalspoor); S52 (uitgeloogd cirkelvormig spoor) en S53 (vierkantig spoor) weerhouden als antropogeen. Op basis van de waarneming alsook het beperkte materiaal worden alle sporen in recente tijden geplaatst.

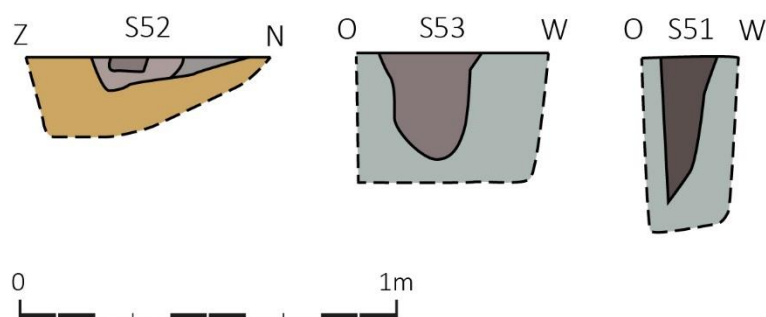
Figuur 72: (a,b,c): Coupe op de antropogene sporen S51, S52, S53 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Cluster Oostakkerdorp- Eekhoutdriesstraat

2019H130

schaal 1/20

Tekening 12, coupes WP 6

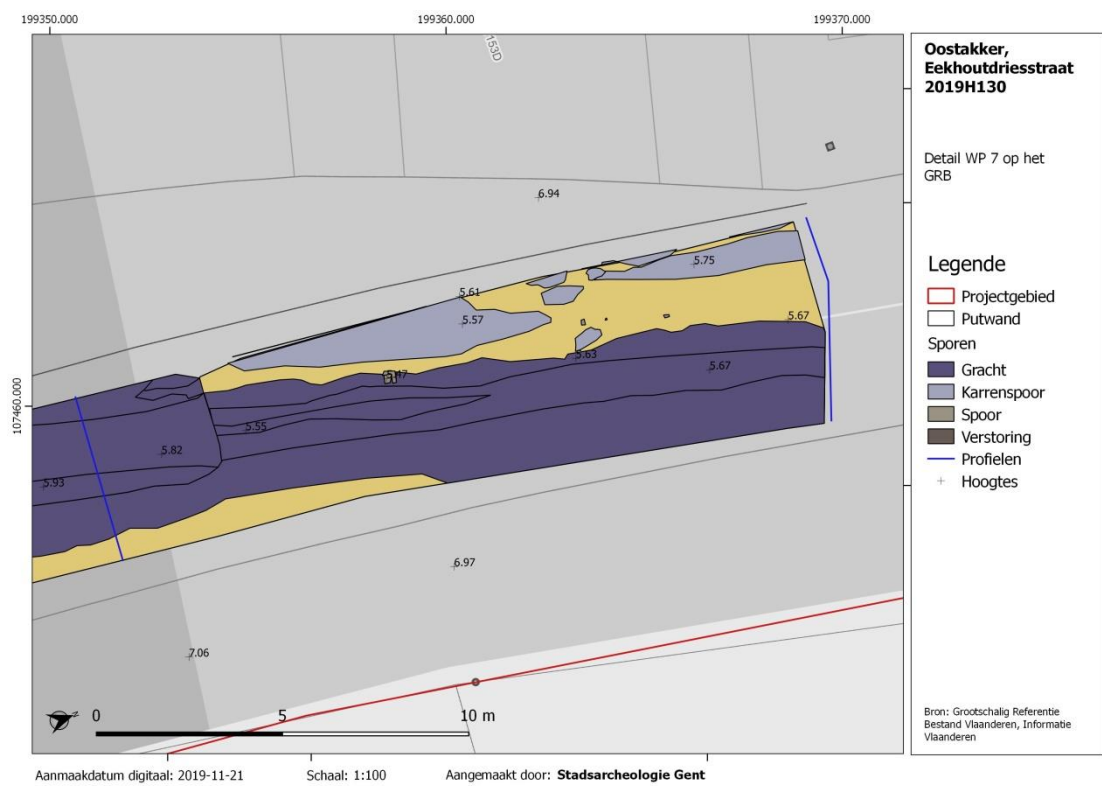
Figuur 73: Coupetekeningen WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

g. WP 7: (Sporen S54); gemiddelde hoogte 5,47-6,44 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. Bovenop het niveau karrensporen S37 kon een jonger pakket karrensporen (S47) onderscheiden worden. Aan de hand van het noordprofiel in WP 7 zijn de verschillende 'looptniveaus' te associëren met verschillende uitgravingen van de gracht S31 (zie stratigrafie). S54 was in WP 7 over een beperkt deel zichtbaar als de meest recente vulling van gracht S31. Het ging om een zeer humeus pakket met recent materiaal.

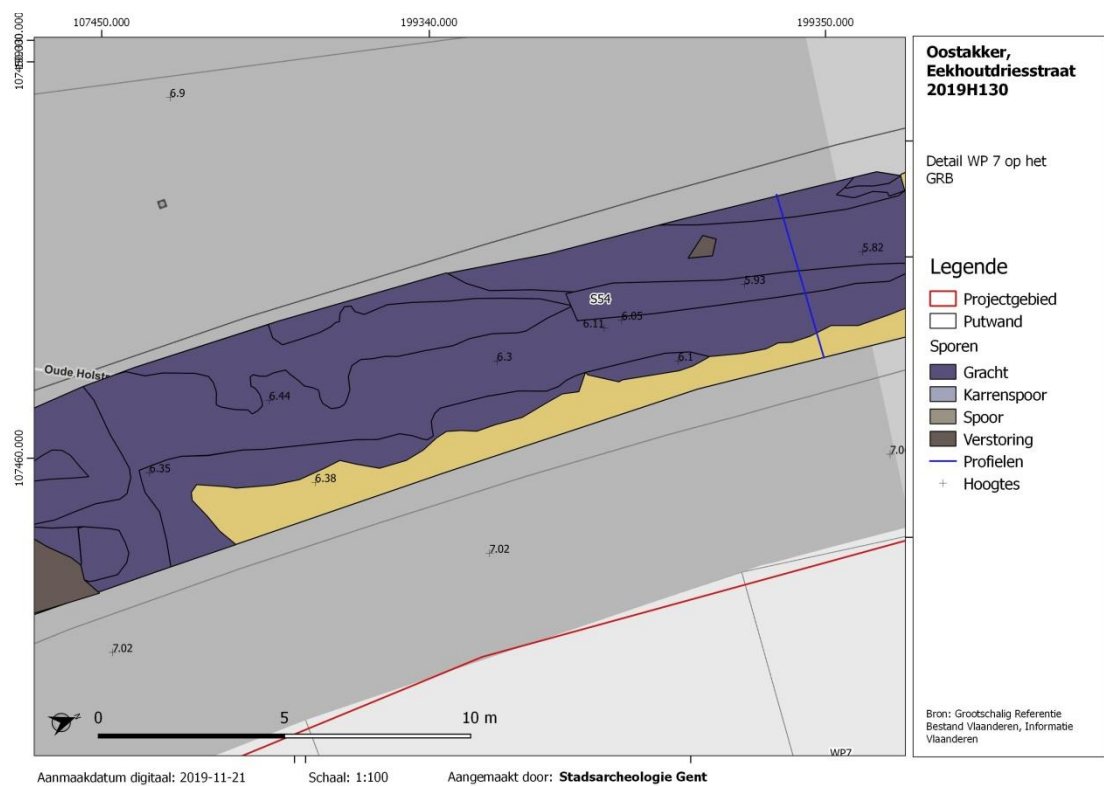
Figuur 74: Overzichtsbeeld WP 7 (noordelijk deel; van west naar oost) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 75: Grondplan WP 7 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 76: Overzichtsbeeld WP 7; de donkere strook is S54 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

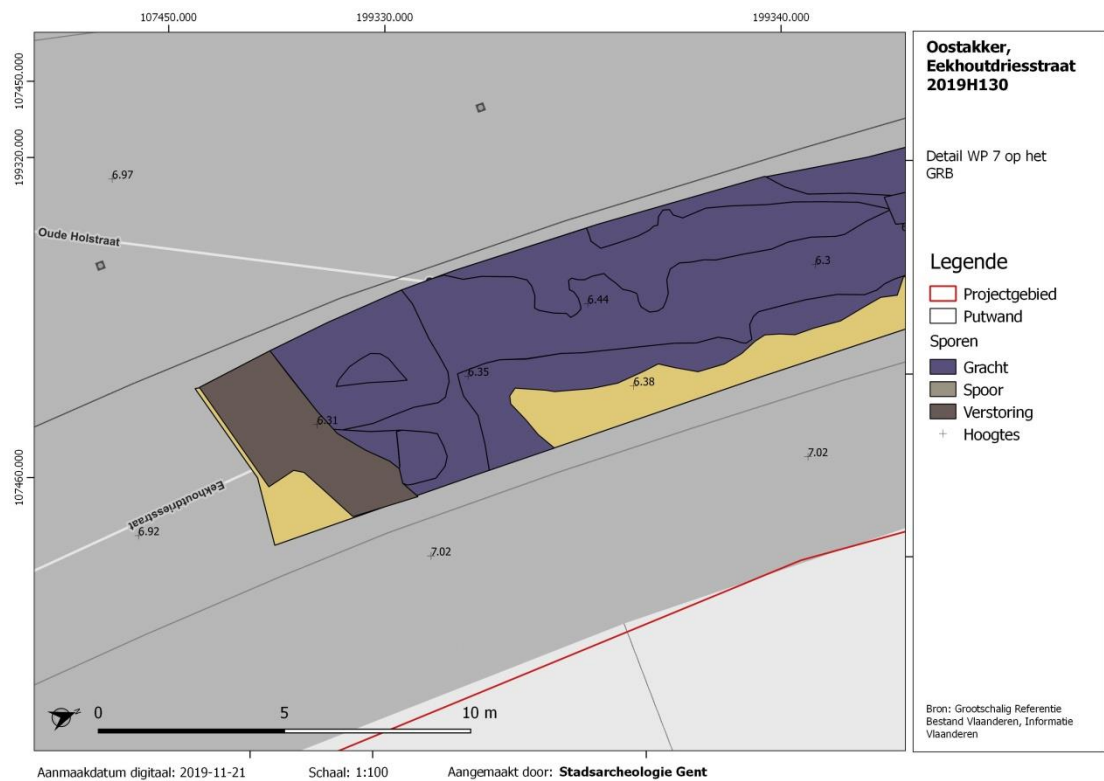

Figuur 77: Grondplan WP 7 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

In het meest zuidelijke deel schoof de gracht S31 mee op in westelijke richting (richting Oude Holstraat). De overige sporen in deze zone waren een recente gracht in oostelijke richting en overstekende nutsleidingen.

Figuur 78: Overzichtsbild WP 7 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 79: Grondplan WP 7 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Assessment sporen: Naast de sporen die uitvoerig behandeld zijn in het hoger beschreven deel stratigrafie, waren de andere sporen hoofdzakelijk van natuurlijke aard en/of van recentere oorsprong.

2.2.2. Assessment vondsten

Na verwerking zijn er in totaal 57 vondstnummers toegekend. Hierbij werden vondsten in verschillende materiaalsoorten aangetroffen: aardewerk, bouwaardewerk, glas, organisch materiaal, metaal en dierlijke resten. Dit materiaal is voornamelijk verzameld tijdens het mechanisch aanleggen van het vlak alsook tijdens het couperen van enkele antropogene sporen. De hoeveelheid was eerder beperkt. Het dateerbaar vondstmateriaal is nagenoeg bijna allemaal postmiddeleeuws tot erg recent. Hieronder worden de relevante en dateerbare vondsten per werkput besproken.

2.2.2.1. Werkput 1

In deze eerste werkput zijn vondsten verzameld uit 3 sporen: S10, S12 en S20. Uit de gracht (S10) is aardewerk aangetroffen waaronder 1 rand Siegburg steengoed (kanttype onduidelijk), twee fragmenten bouwaardewerk en een wandscherf rood, die een datering geven in de periode van de tweede helft van de 14de eeuw tot de eerste helft van de 16de eeuw.

Uit het vierkante spoor S12 is een metalen fragment van vermoedelijk een nagel ingezameld, waaraan geen specifieke datering kan worden toegekend.

Oostakker, Eekhoudriesstraat 2019H130

Alle vondstenplan

Detail WP 1 op het GRB

Legende

- Projectgebied
- Putwand
- Sporen
 - Gracht
 - Karrenspoor
 - Spoor
- Vondsten

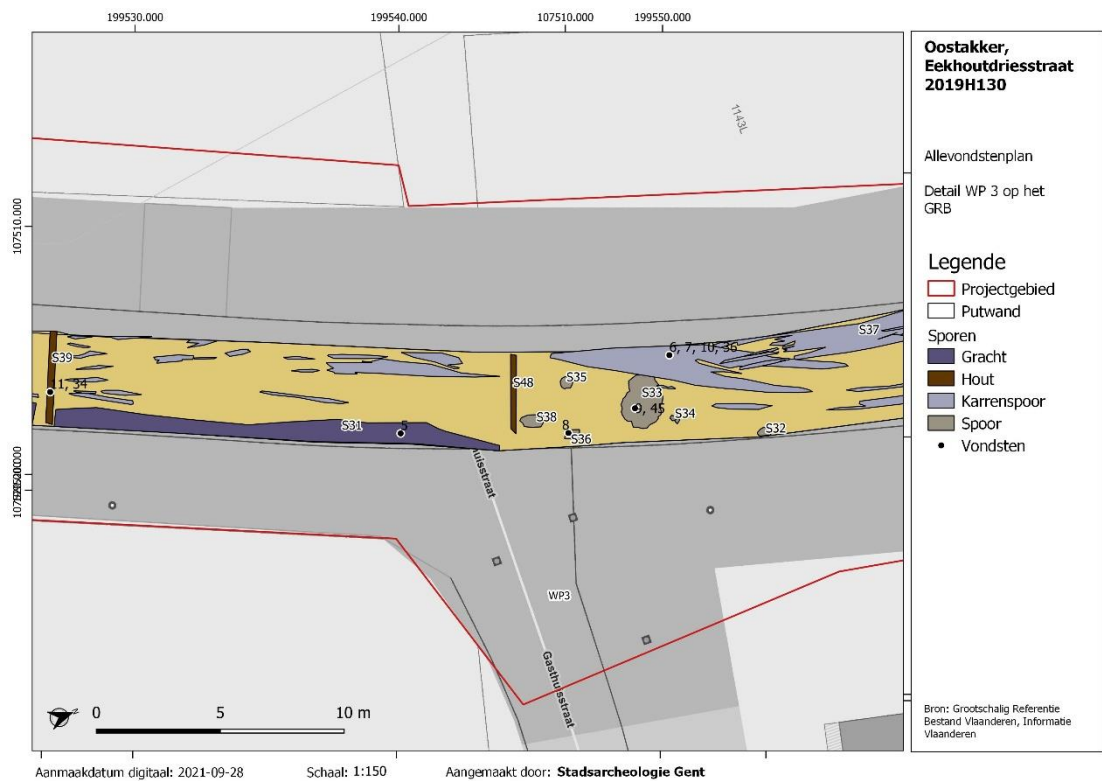
Bron: Grootchalig Referentie Bestand Vlaanderen, Informatie Vlaanderen

Anmaakdatum digitaal: 2021-09-28
 Schaal: 1:250
 Aangemaakt door: Stadsarcheologie Gent

2.2.2.2. Werkput 2

2.2.2.3. Werkput 3

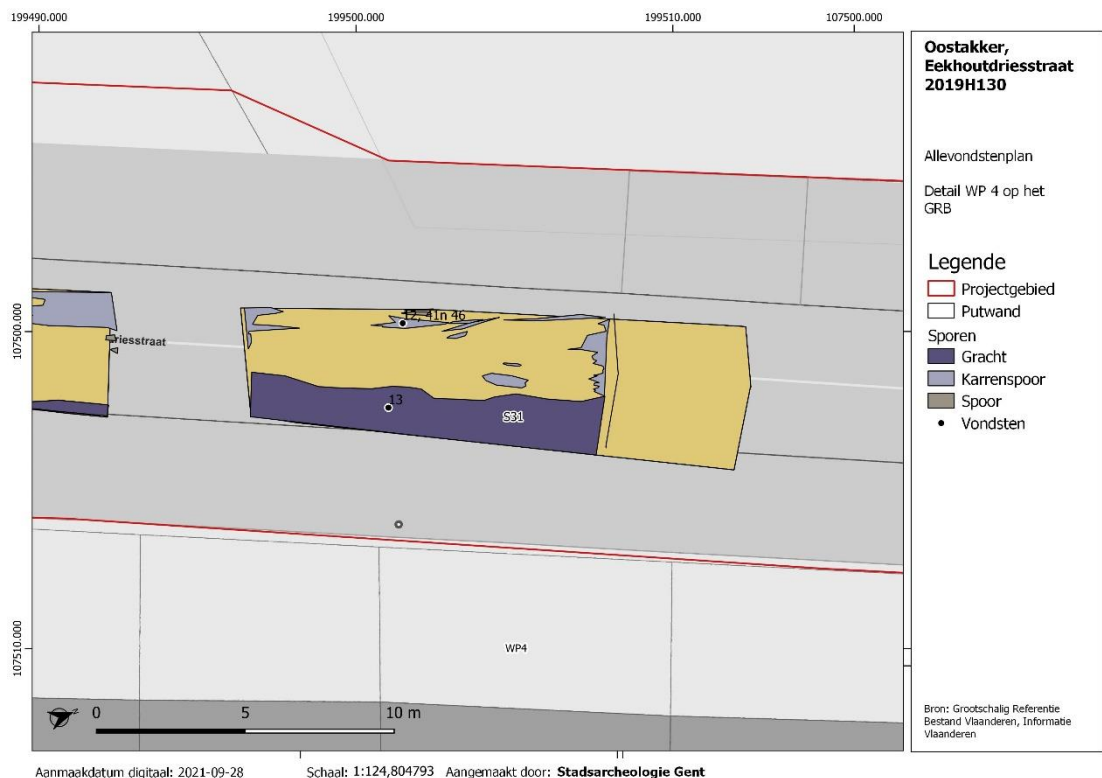
Het materiaal uit S39 omvatte een fragment glas en 2 fragmenten aardewerk te dateren in de 17de-18de eeuw.

Figuur 81: Allevondstenkaart – detail WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

2.2.2.4. Werkput 4

Ter hoogte van WP 4 is nog een fragment metaal aangetroffen in S31 (gracht) bij de aanleg van het vlak, en zijn enkele fragmenten postmiddeleeuws aardewerk, een fragment bouwaardewerk en twee fragmenten dierlijk bot aangetroffen in de karrensporen S37.

Figuur 82: Alle vondstenkaart – detail WP 4 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

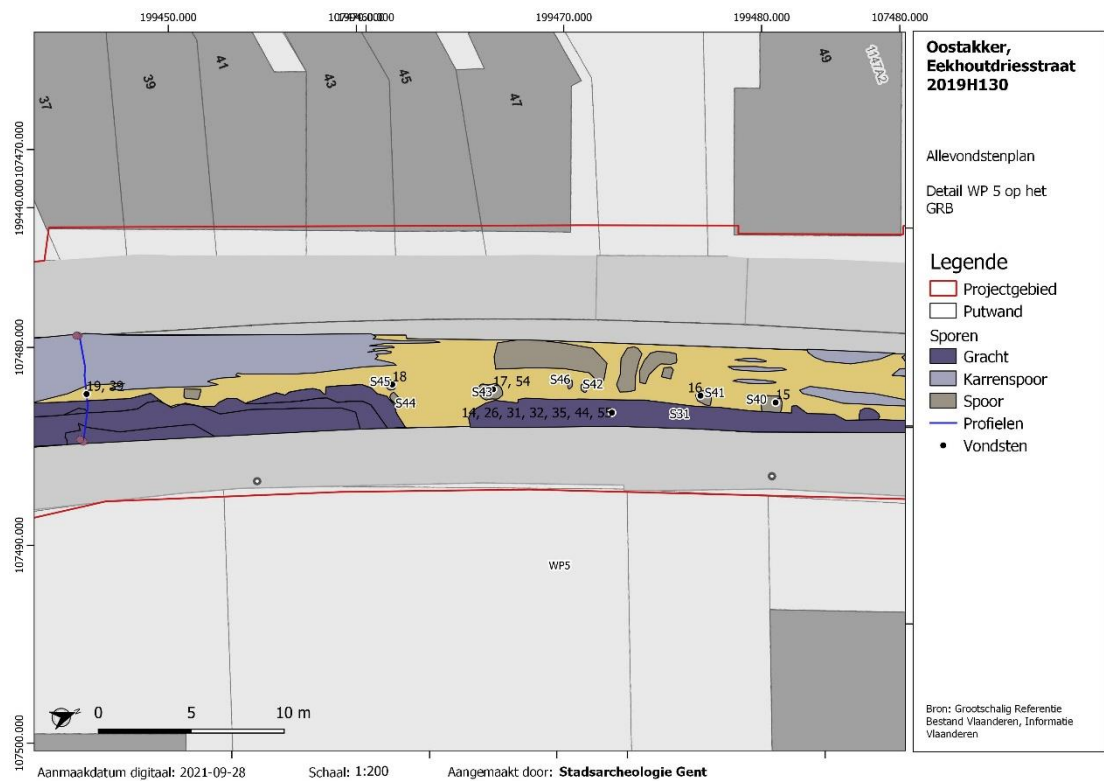
2.2.2.5. Werkput 5

In WP 5 zijn vondsten ingezameld uit S31, S40, S41, S43, S45 en S47. Het materiaal uit de gracht S31 omvat hier verschillende fragmenten aardewerk te dateren in de 18de-19de eeuw, een pijpenkopje, een fragment blauw vlakglas, enkele onbepaalde fragmenten metaal, een fragment leder en enkele fragmenten bouwaardewerk.

Het verzamelde aardewerk uit de kuilen S40, S43 en het wegpakket S47 is te dateren in de 17de-18de eeuw. Bij S43 gaat het om een wandfragment majolica en een wandfragment Westerwald steengoed; is één rand rood aardewerk onbepaalbaar, en werd één nagel aangetroffen.

Het wegpakket S47 met karrensporen bevatte drie fragmenten dierlijk materiaal, 11 fragmenten rood aardewerk met 5 randfragmenten waaronder 1 bord en 1 kom of teil, 3 fragmenten majolica en een fragment polychroom versierd aardewerk dat ouder toont. Hiernaast zijn nog 4 fragmenten steengoed, waaronder 1 oor ingezameld.

De wandscherven rood aardewerk uit S41 zijn postmiddeleeuws te dateren; het metaal uit S45 was een onbepaalbare brok en is niet te dateren.

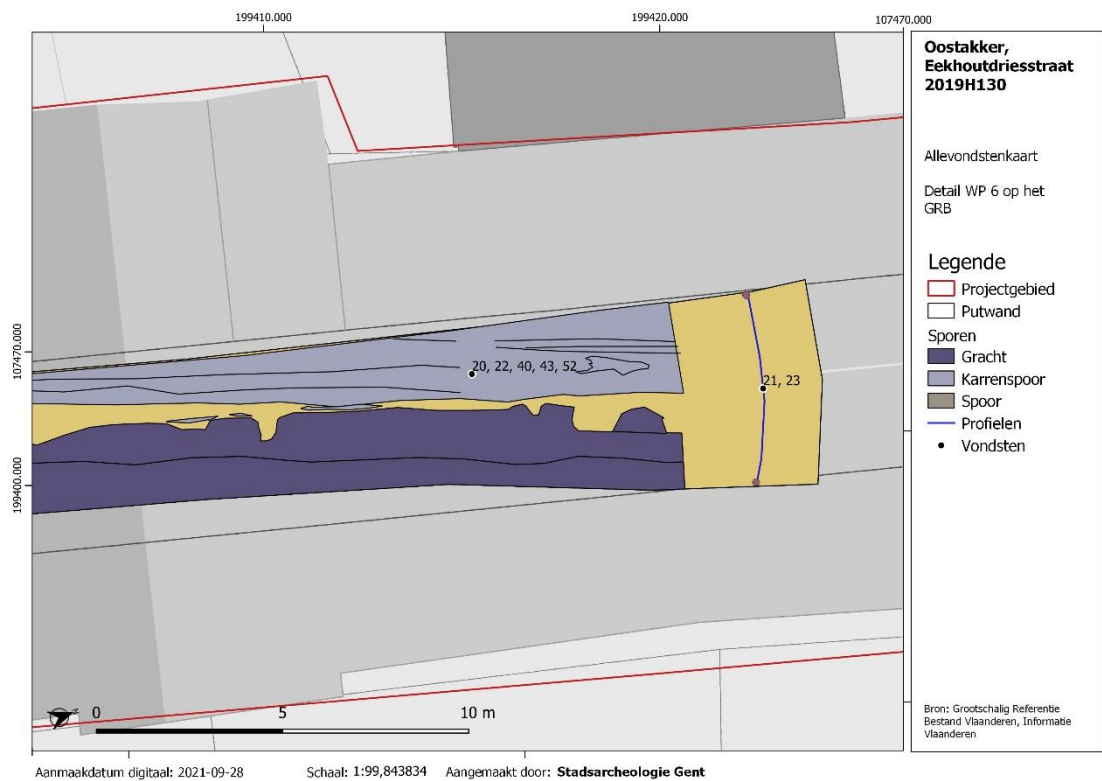
Figuur 83: Alle vondstenkaart – detail WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

2.2.2.6. Werkput 6

Ter hoogte van WP 6 zijn vondsten ingezameld uit de karrensporen S37 en uit S49, een versmeten pakket na het uitgraven van de gracht.

Het materiaal uit S37 bestaat uit fragmenten dierlijk materiaal, natuursteen, een metalen nagel en enkele fragmenten die mogelijk postmiddeleeuws kunnen gedateerd worden.

Het materiaal uit S49 omvat een fragment van een oor in grijs aardewerk, een wand rood aardewerk en één wand die mogelijk slecht gebakken steengoed is. Een datering van het materiaal kan in de late middeleeuwen, maar kan ook postmiddeleeuws zijn.

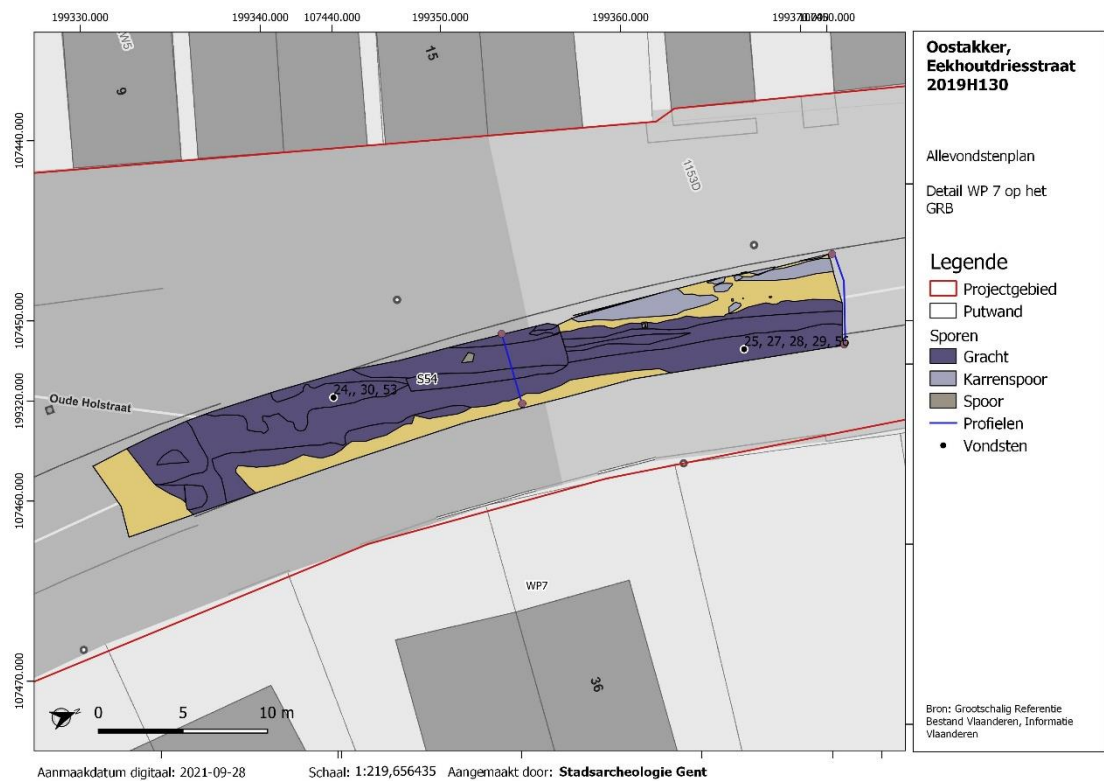

Figuur 84: Alle vondstenkaart – detail WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

2.2.2.7. Werkput 7

De ingezamelde vondsten in WP 7 komen uit de gracht S31 en het recentere pakket in deze gracht, S54. Het aardewerk uit S31 is gemengd materiaal daterend van de late middeleeuwen tot in de 19de/20ste eeuw. Verder zijn nog enkele fragmenten dierlijk materiaal, bouwaardewerk en metaal aangetroffen.

Het materiaal uit het recentere pakket S54 bestaat uit materiaal uit de 19de/20ste eeuw, waaronder een drinkglas, een flesje en een fragment van een flessenhals. Het aardewerk bevatte twee randfragmenten industrieel aardewerk. Verder zijn nog vier fragmenten metaal en één fragment dierlijk bot aangetroffen.

Figuur 85: Alle vondstenkaart – detail WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Assessment vondsten: Algemeen kan gesteld worden dat de vondsten te dateren zijn in de postmiddeleeuwen en de zeer recente tijden. De vondst van enkele laatmiddeleeuwse scherven in de gracht kunnen toegeschreven worden aan de historische kennis over dit traject. Dit vondstmateriaal is vermoedelijk residueel.

De vrij beperkte dateringsvork alsook de tafonomisch oorsprong van het vondstenmateriaal laat toe het informatiepotentieel van deze vondsten beperkt te noemen.

2.2.3. Assessment stalen

Er waren geen contexten waarbij een staalname is uitgevoerd.

2.2.4. Assessment conservatie

Geen van de ingezamelde vondsten werd geselecteerd voor actieve conservatie. Het vondstmateriaal heeft geen specifieke conservatie nodig voor een gedegen langdurige bewaring in een depot, conform de Code van Goede Praktijk. Het vondstmateriaal werd degelijk verpakt om verder verval en breuken te voorkomen (passieve conservatie) en zit in het erkend onroerenderfgoeddepot De Zwarte Doos, Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge.

2.2.5. Assessment archeologische site

De voorgestelde werfbegeleiding vertrok hoofdzakelijk vanuit twee vraagstellingen. Enerzijds was er de vraag of de Eekhoudriesstraat de westelijke begrenzing vormde van de opgegraven meerperiodensite ter hoogte van de recente verkaveling; anderzijds was gekend uit historische bronnen dat dit traject vermoedelijk een (laat)midleleeuwse voorganger moet gehad hebben en bestond de onderzoeksopdracht erin om deze eventuele oorspronkelijke wegopbouw te karteren.

Tijdens de werfbegeleiding werden alle relevante én op het eerste zicht betwifelbare natuurlijke/antropogene sporen ingemeten, gecoupeerd en het materiaal verzameld. Geen van deze sporen konden een aanvulling zijn op de opgegraven meerperiodensite Eekhoudriesstraat.

De opbouw van het wegtracé werd in diverse werkputten door middel van een dwarsprofiel en/of -coupe archeologisch onderzocht. Het noordprofiel van WP 7 gaf daarbij, hoewel plaatselijk kleine verschillen of variaties op het thema vastgesteld werden, het meest sprekende zicht op de wegopbouw. Hoewel plaatselijk, aan de hand van vermoedelijk intrusief materiaal, een laatmiddeleeuwse voorganger kan gesuggereerd worden, was een hoofdzakelijk postmiddeleeuwse tot recente wegopbouw bewaard. In het assessment werden dan ook geen bijkomende onderzoeksvragen opgesteld of een nog gedetailleerder onderzoek van de vondsten en resultaten voorgesteld.

2.3. Potentieel op kennisvermeerdering door wetenschappelijk onderzoek

De werfbegeleiding leverde in de verschillende zones enkel zeer recente sporen en vondsten op. De vrij beperkte dateringsvork alsook de tafonomisch oorsprong van het vondstenmateriaal laat toe het informatiepotentieel op deze site beperkt te noemen. Vanuit dit standpunt is geen verder natuurwetenschappelijk onderzoek voorgesteld en uitgevoerd.

2.4. Bepaling onderzoekskader

2.4.1. Onderzoeksvragen

Bij de werfbegeleiding werden volgende (niet-limitatieve) onderzoeksvragen voorgesteld:

- > Zijn er in de te onderzoeken zone nog sporen van prehistorische, Romeinse of middeleeuwse bewoning aanwezig?
- > Is het mogelijk een westelijke begrenzing van de opgegraven meerperiodensite langsheen de Eekhoudriesstraat te bepalen?
- > Kan er een fasering in de vastgestelde sporen opgemaakt worden?
- > Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten?
- > Wat is de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
- > Kan er een beeld van de wegopbouw en een fasering van het wegtracé van de Eekhoudriesstraat opgesteld worden?
- > Sluiten de sporen aan bij de resultaten van onderzoek in de omgeving en de data van de CAI en de kennis van Stadsarcheologie Gent?
- > Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de stadsgeschiedenis/stadsontwikkeling van Oostakker?

2.4.2. Verwerkingsstrategie

Alle gegevens van de opgraving werden opgelijst in de plannen-, foto-, sporen-, vondsten-, tekeningen- en stalenlijst. Het vondstmateriaal werd gewassen, gedroogd, gesplitst en ingevoerd, waarna een assessment en een voorstel tot verdere uitwerking werden gemaakt. Nadien werd het vondstmateriaal conform de Code van Goede Praktijk degelijk ingepakt. De resultaten werden samengevoegd om tot een synthese en uitwerking te komen.

2.4.3. Conservatiestrategie

Niet van toepassing. Het vondstmateriaal is stabiel genoeg en vraagt geen verdere conservatie of restauratie. De vondsten werden goed en veilig verpakt waardoor geen breuken kunnen ontstaan.

2.4.4. Onderzoeksvragen bij vervolgonderzoek

De onderzoeksvragen en -doelstellingen zoals geformuleerd in de archeologienota 2018E216 en in 1.4.1. volstaan voor de analyse van de archeologische vindplaats. Er dient geen bijkomend onderzoek op de vondsten plaats te vinden.

3. INTERPRETATIE VAN DE ARCHEOLOGISCHE SITE

3.1. Landschappelijk, historisch, cartografisch en archeologisch kader

3.1.1. Landschappelijk kader

3.1.1.1. Geologie

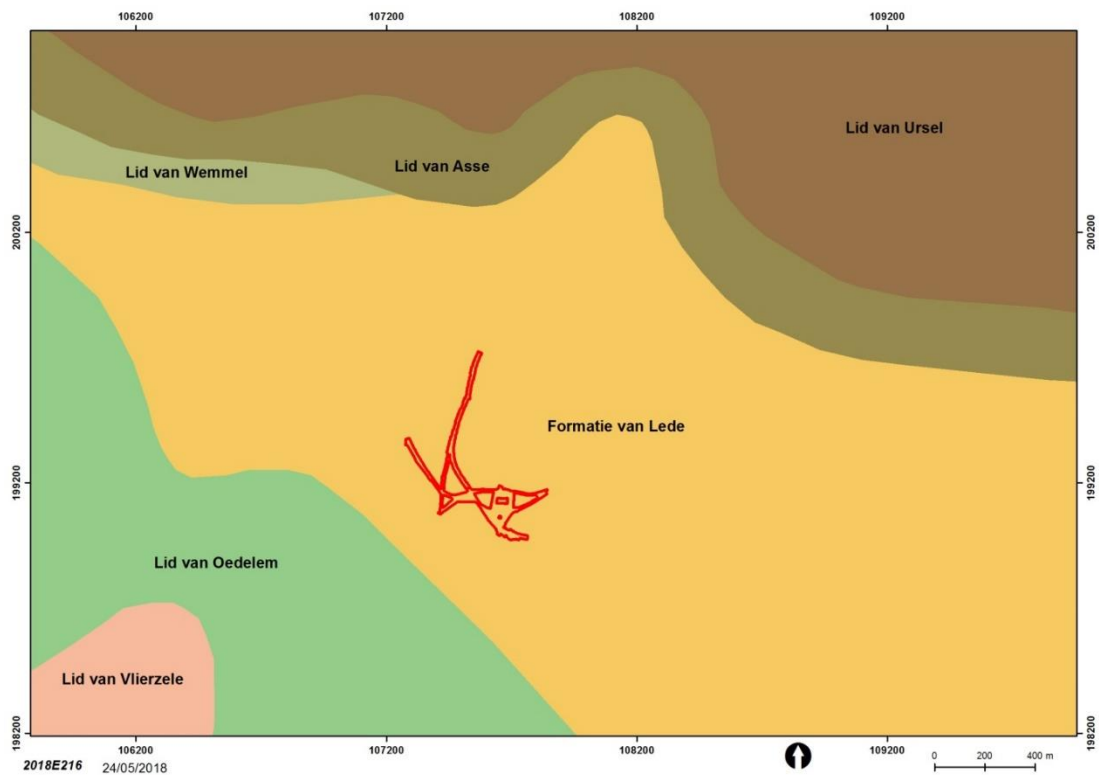
Op de Tertiair geologische kaart is de projectzone aangeduid ter hoogte van de Formatie van Lede. Dit is een mariene lithostratigrafische eenheid die bestaat uit kalk- en glauconiethoudend fijn zand. Soms worden er drie kalkzandsteenbanken in onderscheiden. Aan de basis is er meestal een duidelijk basisgrind ontwikkeld. In niet-verweerde toestand is de Formatie van Lede gemakkelijk herkenbaar door de soms massale aanwezigheid van *Nummulites variolarius*.

Op het kaartblad Gent (22) komt de Formatie van Lede zowel voor in zijn typische vorm van wit fijn zand met zeer veel *Nummulites variolarius*, *Ditrupa* en andere fossielen, als in de ontkalkte vorm (geel fijn zand). De niet verweerde pakketten (vb. te Balegem, Lede) zijn gemakkelijk te onderscheiden van bovenliggende en onderliggende lagen. In verweerde toestand is verwarring met andere leden mogelijk².

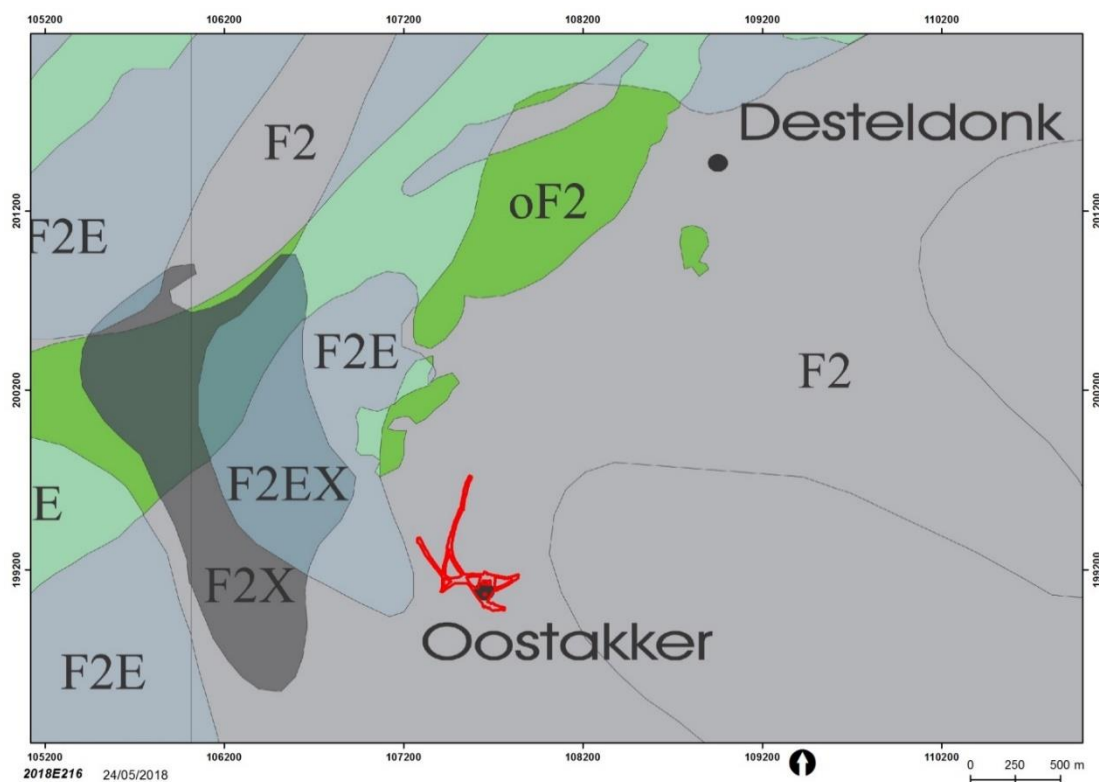
Het Tertiair wordt ter hoogte van het projectgebied afgedekt door een ca. 20 m dik Quartair dek³.

² DE GEYTER, G., *Toelichting bij de geologische kaart van België Vlaams Gewest, Kaartblad 22 Gent*, Brussel, 1996.

³ Dov.vlaanderen.be, G3Dv2_01_Q, dikte niet-tabulair Quartair.

Figuur 86: De projectzone aangeduid op de Tertiaire geologische kaart (MVG dep EWBL afd. natuurlijke rijkdommen & energie)

Figuur 87: De projectzone aangeduid op de Kwartair geologische kaart. (dov.vlaanderen.be)

Op de Quartair geologische kaart situeert het projectgebied zich ter hoogte van het lithoprofieltype 'F2'⁴. Hierbij gaat het om het Weichseliaan fluvioperiglaciaal zandig facies (F). Bij het type F2 is het zandig, op lemig en op zandig flucioperiglaciaal lithosoom.

De residuele fluvioperiglaciaal dalbodemopvulling die gedurende opeenvolgende fasen binnen het Weichseliaan in het centrale deel van de Vlaamse vallei ten noorden van Gent, in het zuidelijk deel van de Vlaamse Vallei, in het Leiedal, in de Scheldevallei en in de Dendervallei werd afgezet, omvat een pakket van opeenvolgende lagen waarvan de lithologische opbouw verschilt en waarbinnen ook laterale facieswisselingen kunnen optreden. Hun dikte wisselt van een meter tot meer dan vijftien meter. Verticaal volgen lagen met hoofdzakelijk zandige facies en lagen met overwegend lemige facies elkaar op. Binnen elk van die lagen kunnen lateraal lithosomen voorkomen met een afwijkend facies, hetzij dat het gaat om lensvormige intercalaties die aan lokale veranderingen in sedimentatieomstandigheden toe te schrijven zijn, hetzij dat het om vertandingen gaat. Soms kunnen die intercalaties op éénzelfde niveau gelegen zijn, wat het onderscheid met de lagen dan bemoeilijkt. Wanneer geïntercaleerde lithosomen elkaar gedeeltelijk overlappen kunnen de lagen verticaal een ingewikkelde opbouw vertonen waarbij de begrenzing van een laag dikwijls moeilijk te bepalen is.

Lithologie:

Op het kaartblad Gent (1/50.000) bestaat het Weichseliaan fluvioperiglaciaal sedimentpakket (F) hoofdzakelijk uit een zandig lithosoom dat echter op veel plaatsen gescheiden is door een minder belangrijk fluvioperiglaciaal lemig facies.

Dit laatste is op de ene plaats beter ontwikkeld dan op de andere, en ook het bovenste zandcomplex verschilt in belang.

Het onderste zandig complex:

Bestaat overwegend uit middelmatig fijn tot middelmatig grof zand (zwak glauconiethoudend) dat naar onder toe zelfs nog grover wordt en dat talrijke grindelementen en ook schelpresten bevat. Door facies en positie zou het lateraal kunnen aansluiten op het facies overeenkomstig met de afzetting van Dendermonde en dat in de randzone van de Vlaamse vallei ten oosten van Wetteren voorkomt (De Moor, 1974).

Het bovenste zandig complex:

Bestaat uit middelmatig, fijn zand, met laminae of lenzen middelmatig zand. Het is opgebouwd uit een juxtapositie en superpositie van ondiepe (0.5 à 1.0 m) kruisgelaagde geulvormige structuren met diagonale of tangentiële prograderende interne laminaire gelaagdheid. Aan de basis komt op vele plaatsen een dunne, maar duidelijke grindvloer voor. Deze eenheid vertoont kryptoturbaties en vorstwiggen.

De sedimenten op het sedimentvlak van Wetteren zijn eveneens tot deze éénheid berekend.

Insluitsels:

De onderste eenheid bevat op verschillende niveaus talrijke grindelementen (silexen, kwartskorrels, zandsteenstukken).

Kleikeien, leembrokstukken en venige houtstukken worden eveneens aangetroffen. Verspreid worden schelpjes en schelpgruis aangetroffen.

⁴ DE MOOR, G., VERMEIRE, S. & ADAMS, R., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart Gent*, Brussel, 1999, p. 69.

In bovenste eenheid komen benevens een basale semi-continue grindvloer hoofdzakelijk verspreide grindfragmenten voor en in geringe hoeveelheden, waarschijnlijk deels herwerkt uit oudere lagen. Wel zijn er talrijke kruisgelaagde geulstructuren die vooral aan de basis een laag van kleine keitjes bevatten. Het gaat vooral om kleikeitjes afkomstig van herwerkte leperiaan klei.

Sedimentatieomstandigheden:

Dit facies is hoofdzakelijk gevormd door verwilderde rivieren die onder periglaciale omstandigheden van de laatste ijstijd (vooral Vroeg- en Midden-Weichseliaan) actief waren. In dit fluvioperiglaciaal afzettingsmechanisme wisselden accumulatie van sedimenten plaatselijk en tijdelijk af met erosiefasen, dit alles resulterend in een residuele dalopvulling. Sommige niet onbelangrijke lithosomen bestaan uit conglufluctiepakketten, uit niveofluviale of ook uit eolische afzettingen.

De grofste sedimenten (grindlagen) bevinden zich overwegend aan de basis. Ze werden grotendeels als puinkegelsedimenten geïnterpreteerd, afgezet door de verwilderde rivieren die reeds vroeg in het Weichseliaan uitmondde in de Vlaamse Vallei nadat deze bij een eerste fase van insnijding onder gedaalde zeespiegel diep in de interglaciale sedimenten en in het tertiair substraat ingesneden was (Tavernier en De Moor, 1974). De zandige lithosomen die deze eenheid opbouwen vertonen een uitgesproken - erosieve basis, dikwijls onderlijnd door een restgrindlaagje, wat wijst op herhaalde fasen van insnijding in oudere sedimenten gedurende de residuele aggradatie.

Voorkomen:

De dikste pakketten fluvioperiglaciale zandige Weichseliaansedimenten situeren zich in de opgevulde bovenpleistocene thalwegen van de Vlaamse vallei.

De dikte van de verschillende zandige eenheden kan er sterk variëren. Op plaatsen waar het lemig complex ontbreekt kan de totale dikte van het zandig complex oplopen tot meer dan 20 m. De beide lagen zijn er ook niet altijd voldoende gedifferentieerd of althans niet als gedifferentieerd opgetekend.

Ten noorden van de Schelde zijn deze sedimenten, met uitzondering van de tertiaire opduiking te Heusden en Laarne, 10 tot 20 m dik of meer, ten zuiden ervan slechts enkele meters (pedimentvlak van Wetteren).

Correlatie:

De onderste zandige eenheid maakt deel uit van de "afzetting van Langerbrugge" (De Moor en Pissart, 1992) en sluit lateraal aan bij de "afzetting van Dendermonde".

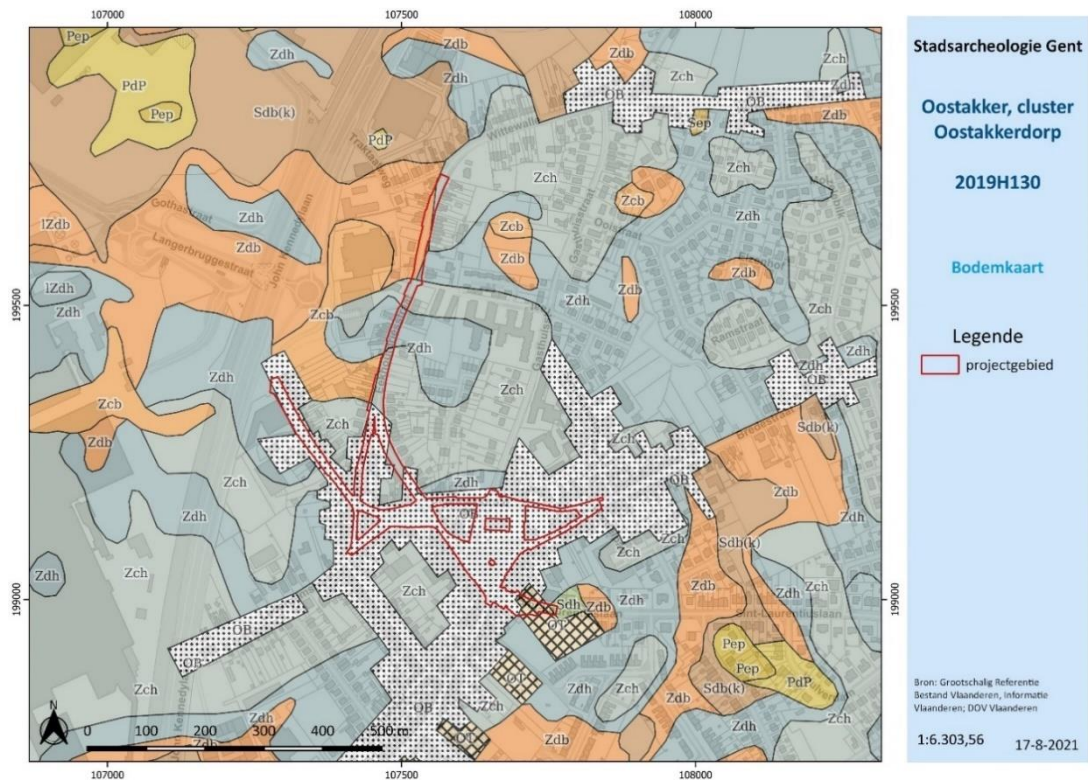
Het bovenste zandig complex werd gecorreleerd met de "afzetting van Eke" (De Moor en Walschot, 1979).

3.1.1.2. Bodem

De bodem in dit deel van de Vlaamse Vallei bestaat uit matig droge zandgronden. Het basismateriaal is fijn zand, waarin zich een 30 tot 60 cm dikke antropogene humusrijke bovenlaag gevormd heeft met eronder nog sporen van een B-horizont met ijzeraanrijking⁵.

⁵ AMERYCKX, J., *Bodemkaart van België, verklarende tekst bij het kaartblad lochristi 40 E, (Centrum voor Bodemkartering), Gent, 1960.*

Het projectgebied zelf wordt op de bodemkaart voor het merendeel gekarteerd onder het bodemtype 'OB', wat aangeeft dat het om een bebouwde zone gaat. In het zuidoostelijke uiteinde wordt een kleine zone aangeduid binnen 'OT', wat wijst op vergraven terreinen, en het bodemtype Sdh. In het noordelijke gedeelte van het projectgebied ter hoogte van de Eekhoudriesstraat worden de bodemtypes Zch, Zdb, Zcb en Zdh aangeduid. Gezien de nabije omgeving van het projectgebied zich binnen dezelfde bodemtypes situeert, is dit wel een indicatie naar de originele bodemopbouw ter hoogte van de zones gekarteerd onder 'OB'.

Figuur 88: De projectzone aangeduid op de Bodemkaart (DOV Vlaanderen)

Het bodemtype Zch betreft een matig droge zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont. De donker bruinigrijze bovengrond is goed humeus en 30-60 cm dik. De podzol B is 20-30 cm dik en is verbrokken in harde concreties. De roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm.

De Zdb-bodems zijn matig natte zandbodems met structuur B horizont. De roestverschijnselen beginnen tussen 40 en 60 cm diepte.

Het bodemtype Zdh wordt gekenmerkt door een matig natte zandbodem met verbrokkelde ijzer en/of humus B-horizont, wat een matig nat postpodzolgebied aanduidt. Ze hebben een sterk gehomogeniseerde bovengrond van meer dan 30 cm dik, zijn donker bruinigrijze van kleur en hebben een hoog humusgehalte. De hoogste grondwaterstand reikt tot in het onderste deel van de B, zodat roestverschijnselen in veel gevallen moeilijk of niet waar te nemen zijn. Zij beginnen tussen 40 en 60 cm en worden naar beneden toe zeer duidelijk.

De bodems met type Zcb zijn matig droge zandbodems met een structuur B-horizont. Ze vertonen roestverschijnselen tussen 60 en 90 cm, en worden gekenmerkt door een zwakke profielontwikkeling.

3.1.2. Historisch kader

Oostakker werd voor het eerst vermeld in de 11de eeuw. De Gentse Sint-Baafsabdij verwierf sinds haar oprichting geleidelijk aan bijna heel de heerlijkheid Oostakker. Het eerst werd het domein *Sloten* aangekocht. *Slote* of *Sclautis* is één van de oudst vermelde Merovingische dorpen in Vlaanderen. In de 7de eeuw christianiseerde zendeling Amandus de streek en schonk Slote aan het Gandaklooster (de latere Sint-Baafsabdij). Met de eveneens verworven nederzetting *Achtene* op de Achtendries wordt Sloten als de oudste woonkern van de gemeente beschouwd. Dit deelgebied bevindt zich op een hoge kouterrug met menselijke nederzettingssporen uit de prehistorie (cf. de vindplaatsen John Kennedylaan, Hogeweg, Sint-Bernadettestraat en Waterstraat). De meierij van Sloten bleef tot in de 12de eeuw het rechterlijk en domaniaal centrum van de heerlijkheid. Ook andere vroegmiddeleeuwse abdijhoeven zijn gekend in de omgeving⁶. De belangrijkste hoeve was aan de dries gelegen en kan geïdentificeerd worden met het *Hof ter Linden*. Het hof ontwikkelde zich tot een adellijk kasteel in de periode tussen de 16de en de 19de eeuw. Het nog bestaande kasteel Slotendries ontstond omstreeks 1800, te midden van een landschapspark. Op initiatief van gravin de Courtebourne werd in 1873-1874 op het kasteeldomein een bedevaartsoord ter ere van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes opgericht.

Het noordelijke deelgebied *Wittewalle* ligt aan de grens van de Gentse territoria. De John Kennedylaan begrenst het kanaal Gent-Terneuzen aan de oostzijde en behoort tot de industriële sector van het Gentse havengebied. Het werd geïndustrialiseerd vanaf de jaren 1960. Voorafgaand aan de realisatie van grootschalige wegeninfrastructuur werden zones archeologisch onderzocht. Daarbij kwamen nederzettingssporen aan het licht uit de ijzertijd en de Romeinse tijd.

Het noordoostelijke deel van Oostakker, nabij de grens met Lochristi, is gekend als het deelgebied *Mager Goed*. Het gebied wordt bepaald door het tracé van de Oude Veldstraat, een toponiem met een oorsprong in de 12de eeuw, die verwijst naar een landschap van woeste gronden met heide en onontgonnen bosjes dat pas in de latere middeleeuwen in cultuur werd gebracht. De schaarse bewoning bestond uit verspreid gelegen hoeven, sites met walgracht, zoals het *Maegher Goed* met een kenmerkende dubbele omgrachting met opperhof en voorhof.

Het deelgebied *Walput* of *Wolfput* is historisch bekend als de site *Puigem* of *Puddegem*, een nederzettingkern waarvan het ontstaan in 6de-7de eeuw wordt gesitueerd. Het uitbatingencentrum Puigem zou van de oudere site Slote (huidige Oostakker-Lourdes) afgesplitst zijn⁷. Puigem had een landelijk voorkomen met schaarse verspreide bewoning, enkele hoeves en voornamelijk akkerlanden.

Ook het deelgebied *Oostakkerveld* ligt vlakbij de grens met Lochristi met de historische *Meulevelden*. Dit toponiem verwijst naar de grote middeleeuwse ontginningsbewegingen waarbij voornamelijk tot dan nog grotendeels woeste gronden (bos, heide) in de overgangszones tussen hogere kouterruggen en moerasgronden in cultuur werden gebracht. Deze ontginningen gingen samen met de verkavelingen van de oudere domeinstructuren, afhankelijkheden van de Gentse Sint-Baafsabdij, en met het ontstaan van nieuwe uitbatingencentra die doorgaans als een site met walgracht te herkennen waren.

⁶ GYSSELING, M., *Geschiedenis van Oostakker en Sint-Amandsberg tot 1794*, Oostakker, 1974; POELMAN, R., *Oostakker in de 19de eeuw*, s.l., 1976.

⁷ VERHULST, A., *De Sint-Baafsabdij te Gent en haar grondbezit (VIIe-XIVe eeuw)*, Brussel, 1958.

Het deelgebied *Krijte* was overwegend een landbouwgebied met verspreide, schaarse bewoning. Het deelgebied *Schansakker* ligt nabij de grens met Lochristi, waarvan de oudste kern bestond uit een vroegmiddeleeuwse nederzetting aan een dries, bekend onder het toponiem *Meerhoutdries*. Het aanvankelijk boslandschap werd langzamerhand ontgonnen en omgezet in landbouwgebied dat vanuit de hoeven werd uitgebaat.

Het huidige centrum van Oostakker behoorde aanvankelijk tot de Heilig-Kerstparochie. Met de uitbreiding van de ontgonnen gronden en de bevolkingstoename werd het gebied afhankelijk van de Sint-Amanduskerk in het Gentse Sint-Janshospitaal. Tenminste sedert het midden van de 14de eeuw bestond er aan het huidige Oostakkerdorp een Sint-Laurentiuskapel. De exacte locatie van deze kapel is niet gekend. Die werd vanaf het begin van de 17de eeuw vervangen door de Sint-Amanduskerk⁸. Deze naar het oosten georiënteerde kerk werd ingeplant aan de noordzijde van het dorpsplein. Aanvankelijk was zij gelegen binnen een ommuurd kerkhof, sinds 1973 omringd door een grasperk. In 1578 werd de als parochiekerk dienst doende Sint-Amanduskapel, in het Sint-Annahospitaal bij de Spitaalpoort, vervangen door deze Sint-Laurentiuskapel. Deze werd aldus de vervangende parochiekerk van Oostakker. Vanaf het begin van de 17de eeuw volgden verscheidene grote verbouwings- en vergrotingswerken. Deze kenden een finalisatie met de vergrotingswerken van 1866 naar ontwerp van architect E. Van Hoecke-Peeters⁹.

3.1.3. Cartografisch kader

Zowel op de kaart van P. Benthuis uit 1721, als op de kaart van Ferraris (1771-1778), is zichtbaar dat het projectgebied van de Cluster Oostakkerdorp gelegen is in een hoofdzakelijk landbouwgebied. Bewoning is voornamelijk te situeren langs de belangrijke assen. Walsites en hoevesites zijn eveneens nog duidelijk te onderscheiden. Zo is de boerderij/walsite *van Naudts* langs de Langerbruggestraat, op de kaarten nog duidelijk zichtbaar. Vermoedelijk gaat deze terug tot het *Hof te Oostakker*, dat sinds het midden van de 14de eeuw door de abt van Sint-Baafs verpacht werd¹⁰.

⁸ VERHULST, A., 1958.

⁹ VANDENHOUTE, J., *Zoeken naar Oostakkers verleden*, Gent, 1981, p. 22.

¹⁰ GYSSELING, M., *Geschiedenis van Oostakker en Sint-Amandsberg tot 1794*, Oostakker, 1974, p. 33.

Figuur 89: Kaarte van de landen, bosschen ende meerschen gelegen binnen de prochie van Oostacker competierende het bisdom van Ghendt door Phil. Benthuijs, gezworen Landmeter, 1721 (Rijksarchief Gent, Kaarten en plannen nr. 356)

De projecties van het projectgebied op de voorhanden zijnde historische kaarten vanaf de 18de eeuw tonen dat het huidige traject van de Eekhoudriesstraat teruggaat op een gekend postmiddeleeuws tracé. Deze jongere sporen moeten wel de opvolger zijn van een ouder middeleeuws tracé vanuit Oostakkerdorp richting de walsite Wittewalle. Het zuidelijke deel van de straat moet eind 19de eeuw - begin 20ste eeuw een verbreding gekend hebben in oostelijke richting, door inname van voormalige landbouwgronden in het kader van het verbreden van het openbaar domein. Deze verbreding was afleesbaar van de steeds breder te volgen gracht S31, die het traject van de Oude Holstraat leek te volgen.

Figuur 90: Projectie van de werkputten van de Eekhoudriesstraat op de kaart van 1722 (Rijksarchief Gent, Kaarten en plannen nr. 356)

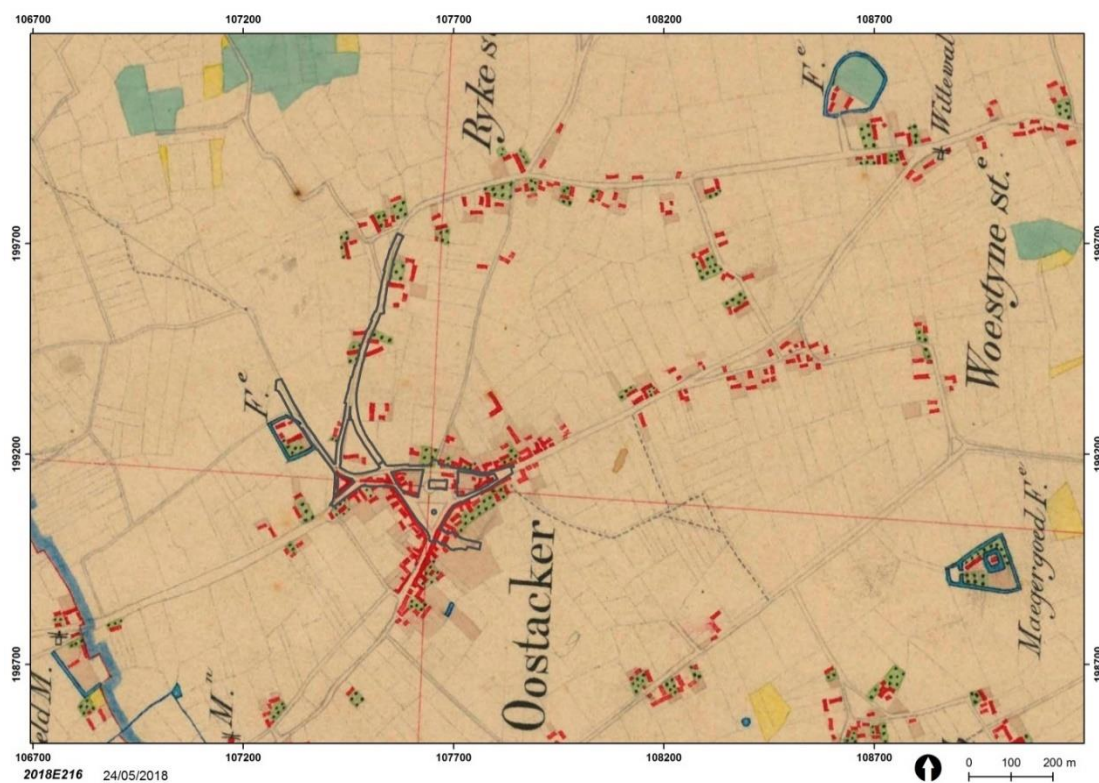

Figuur 91: Projectie van de werkputten van de Eekhoudriesstraat op de Kaart van Ferraris (1771-1778), Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik (Koninklijke Bibliotheek van België)

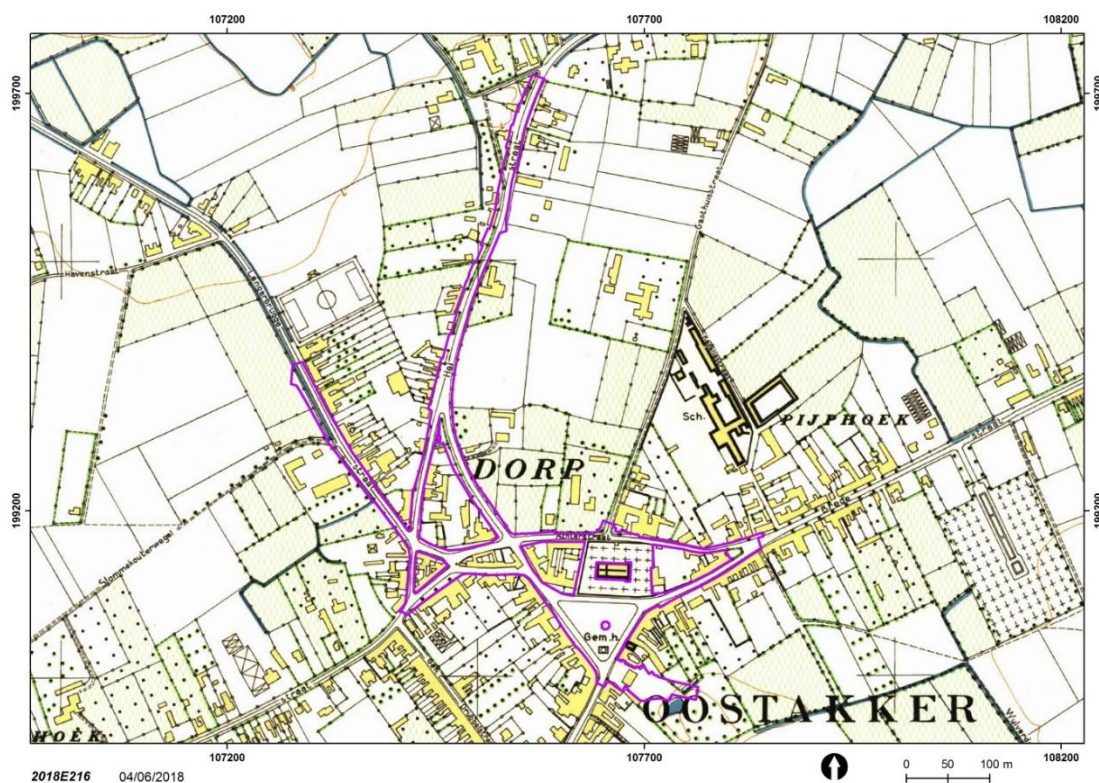

Figuur 92: Projectie van het traject van de Eekhoudriesstraat op de Atlas der Buurtwegen (1840) (Provincie Oost-Vlaanderen)

Opvallend is dat de Ledergerstraat, de Groenehoekstraat en de afsplitsing aan de Eekhoudriesstraat ontstaan zijn in de periode tussen de opmaak van de Ferrariskaart en de Atlas der Buurtwegen. Vermoedelijk werden bestaande secundaire paden opgewaardeerd. Deze zijn in de perceelsgrenzen nog duidelijk zichtbaar. Hierdoor ontstonden ten westen van de kerk twee afzonderlijke, door wegen omzoomde, bouwblokken waarvan de oudste kern niet gekend is.

Figuur 93: Gereduceerde kadasterkaart opgemaakt in 1852 door het *Depôt de la guerre et de la Topographie* (NGI)

Figuur 94: Situering volledige Cluster Oostakkerdorp op de Topografische kaart 1960 (Topo 1960 : Ministerie van Openbare Werken, collectie Stadsarcheologie Gent (S1960_MOW_1467))

3.1.4. Archeologisch kader

In de wijde omtrek van de Cluster Oostakkerdorp werden reeds verschillende archeologische registraties gedaan en dit zowel in de vorm van werfbegeleiding, vooronderzoek en opgraving. De sporen zijn divers en kaderen binnen een brede tijdsspanne.

Zo is er de recent uitgebreid onderzochte bewoningssite aan de Eekhoudriesstraat (CAI-Locatie 207376)¹¹ met een occupatiecontinuïteit van de vroege ijzertijd tot in de Romeinse tijd en een herneming in de volle middeleeuwen.

Tijdens het vooronderzoek van All Archeo¹² kwamen hoofdzakelijk greppelstructuren, paalkuilen en andere kuilen aan het licht. Tijdens de daaropvolgende opgraving door Ruben Willaert¹³ in 2014 werden minstens 33 gebouwstructuren geïdentificeerd, ruim 600 archeologische bodemsporen gedocumenteerd en ongeveer 2300 mobilia geborgen. De vroegste menselijke aanwezigheid kan worden geplaatst tijdens de vroege ijzertijd, meest waarschijnlijk tussen 600 en 500 v. Chr. Uit deze periode zijn sporen gevonden van twee woonstalhuizen die omgeven zijn met twaalf opslagschuurtjes. Bij één van de woonstalhuizen was nog een silostructuur herkend. Analyse van pollenstalen uit deze kuil typeren het ijzertijdlandschap als een vrij open landschap met nog aanwezige bosschages. In de omgeving van de woonplaatsen moeten zich akkers hebben bevonden. Tijdens de late ijzertijd kreeg het opgravingsterrein behalve bewoning nog een bijzondere bestemming erbij. In het centrale deel werden drie kleine terreinen afgebakend. Dit gebeurde meest waarschijnlijk om er doden op een georganiseerde wijze te begraven. Nabij deze enclosures zijn de restanten van drie houten gebouwen gevonden. Vermoedelijk betreft het woonstalhuizen die elkaar op min of meer dezelfde locatie opvolgen. In de Romeinse tijd werd nog steeds gewoond binnen het opgravingsgebied. Er zijn nu wel geen aanwijzingen meer voor begravingen. In de noordoostelijke hoek van het plangebied waren grondvaste resten bewaard van zeker twee houten gebouwen, twee niet nader bepaalde palenconfiguraties, een omvangrijk greppelsysteem en een middelgrote enclosure. De twee houten gebouwen zijn geïnterpreteerd als weinig gaaf bewaarde resten van twee opeenvolgende woonstalhuizen. Na de Romeinse periode lijkt de site aan de Eekhoudriesstraat verlaten. Er zijn geen aanwijzingen meer voor bewoning of begraving of zelfs maar enige rurale activiteit. Pas in de 11de en/of 12de eeuw, tijdens de volle middeleeuwen, verschijnt de mens terug in beeld. In de zuidelijke helft van het plangebied werden twee grote bootvormige woonstalhuizen gebouwd en twee bijgebouwen (vermoedelijk schuren). Tenminste twee erven werden geïdentificeerd. Beide waren voorzien van een hoofdgebouw en van elkaar gescheiden door grachten die de erven afbakenden. De aardewerkstudie leert dat één boerderij mogelijk iets vroeger was gebouwd, al in de 11de eeuw na Chr. Het meest zuidelijke hoofdgebouw wordt gedateerd omstreeks het 2de of 3de kwart van de 12de eeuw. Op het zuidelijke erf werd een waterput gevonden met onderin een goed bewaarde bekisting van gerecupereerde eiken- en beukenhouten planken. De eiken planken blijken gekapt tussen 1052 en 1059. De planken van beukenhout zijn na 1085 gekapt. Botanische resten uit de waterputvulling tonen, net als in voorgaande perioden, een hoofdzakelijk open landschap. In de omgeving van de boerenerven moeten zich de akkers hebben bevonden waarop graansoorten als rogge, gerst en vermoedelijk ook tarwe zijn geteeld. Graslanden voor beweiding van vee moeten ook in de omgeving worden gezocht.

¹¹ De site aan de Eekhoudriesstraat was de hoofdmotivatie voor het opnemen van een werfbegeleiding langsheen de Eekhoudriesstraat in het programma van maatregelen.

¹² REYNS, N., BRUGGEMAN, J. & DIERCKX, L., *Archeologisch vooronderzoek Oostakker (Gent) - Eekhoudriesstraat, (Rapporten All-Archeo, nr. 123)*, Bornem, 2014.

¹³ DEMEY, D., *Evaluatierapport Oostakker Eekhoudriesstraat, Sint-Michiels-Brugge*, 2014.

Ten noorden van de site van de Eekhoudriesstraat werd in 2013 ter hoogte van Gasthuisstraat 21-45 (CAI-Locatie 211463) door BAAC Vlaanderen een vooronderzoek uitgevoerd waarbij enkele zandwinningskuilen uit de late middeleeuwen, een perceelsgracht uit de late 18de-19de eeuw en een grootschalige verstoring door recente bodemverbetering werden aangesneden¹⁴.

Dichter bij het dorpscentrum variëren de sporen in densiteit en ging het eerder om verspreide bewonings- en landindelingsporen uit de volle en late middeleeuwen. Deze gaven niet direct indicatie voor een archeologisch potentieel, maar in combinatie met de historische en cartografische kennis kon niet uitgesloten worden dat er alsnog een relevant archeologisch bodemarchief bewaard zou zijn.

Doorheen de gebouwen ter hoogte van Oostakkerdorp 38 werd tijdens een proefonderzoek (CAI-Locatie 160716) door Stadsarcheologie Gent een gracht van 2 m diep en waarschijnlijk toch 7 m breed opgetekend. Deze liep op een afstand van ongeveer 12 m evenwijdig met de rooilijn (ZO-NW). Deze diepe gracht bleek de heruitgraving van een oudere minder diepe gracht te zijn. In de oudste fase was de gracht uitgegraven tot op ca. 6,60 m T.A.W. en dit net boven een 20 cm dikke kleiige band in de moederbodem. De herneming van de gracht ging hier door en de onderste spadesteken gingen tot 5,80 m T.A.W., maar de grachtbodem lag dan gemiddeld op 6,00 m T.A.W. (2 m onder het maaiveld). De grachtbodem was vlak en onderaan gevuld met een pakket fijne laagjes. Een datering op basis van het aardewerk wees erop dat de vulling van de gracht niet ouder was dan de 14de eeuw¹⁵.

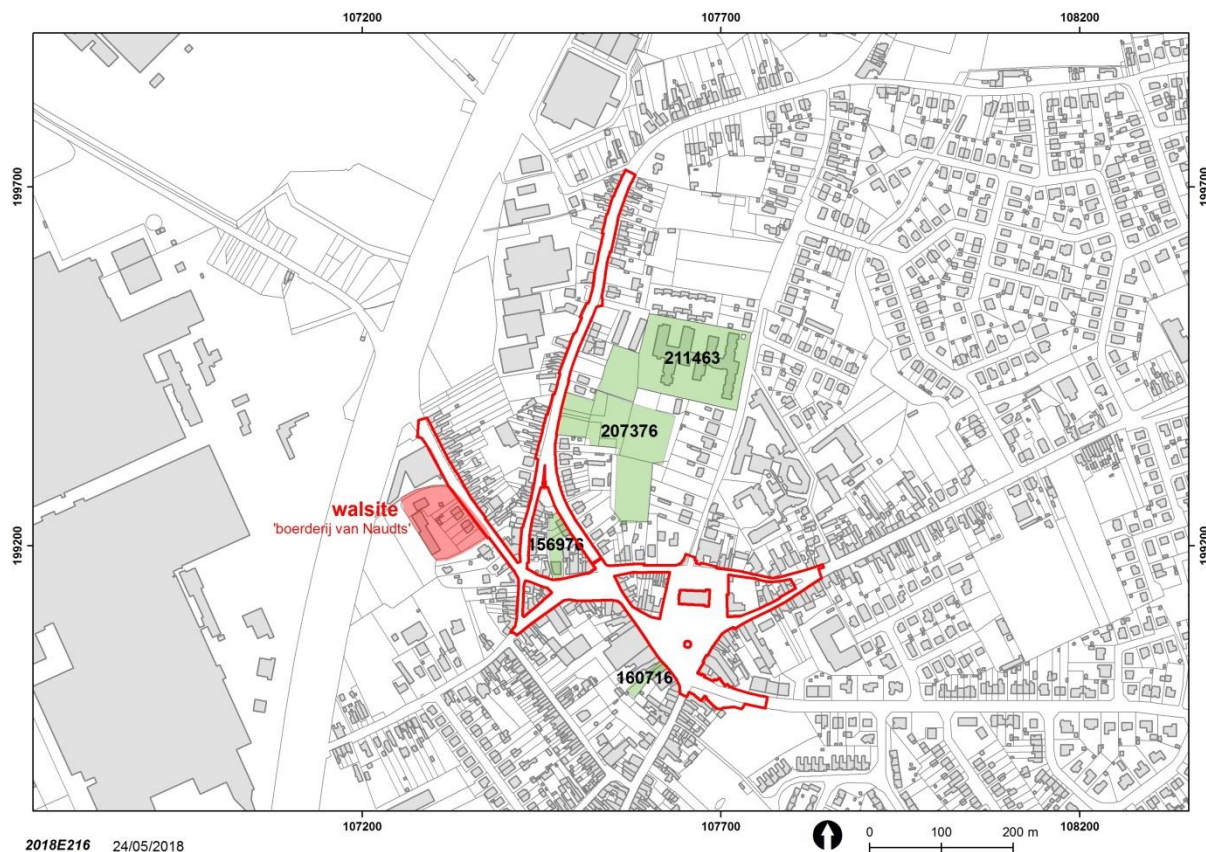
Mondelinge informatie meldde dat deze gracht ook drie percelen verder, in noordwestelijke richting, werd aangesneden bij bouwwerken. Op de Ferrariskaart uit de late 18de eeuw en op jonger kaartmateriaal is deze in ieder geval niet meer te zien, wat wel verwonderlijk is voor een structuur van die omvang. De functie van deze gracht is tot nog toe niet gekend.

Bij onderzoek door GATE in de Pijphoekstraat (CAI-Locatie 156976) werden verschillende infrastructuurelementen opgegraven. Het ging hier om een viertal volmiddeleeuwse grachten die vermoedelijk als afbakening van een erf te interpreteren zijn. Er werd rood en grijs gebakken aardewerk gerecupereerd, o.a. een randfragment van een kogelpot en bewoningssporen uit de volle middeleeuwen (kuil met grijs aardewerk, vermoedelijk van een 14de-eeuwse teil)¹⁶.

¹⁴ JANSSENS, N. & DE CLEER, S., *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Gent, Gasthuisstraat 21-45 (uitbreiding WVZ Vincenthof)*, (BAAC Vlaanderen bvba, Rapport nr. 70), Gent, 2014.

¹⁵ STOOPS, G., *Oostakker, Oostakkerdorp 38*, in: *Archeologisch onderzoek in Gent 2002-2011*, (Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent, reeks 2 nr. 5), Gent, 2011, p. 172-175.

¹⁶ WUYTS, F. & VAN GOIDSENHOVEN, W., *Oostakker-Pijphoekstraat. Rapportage archeologisch proefsleuvenonderzoek – April 2011*, (GATE-rapport, nr. 21), Bredene, 2010.

Figuur 95: De op de CAI aangeduide en hoger besproken relevante archeologische relicten (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.2. Stratigrafische opbouw

3.2.1. Topografie en hydrografie

Oostakker ontwikkelde zich op een iets hoger gelegen zuidwest-noordoost georiënteerde zandrug gelegen tussen de lager gelegen Moervaartvallei in het noorden en de Stad Gent, met onder meer de samenvloeiing van Leie en Schelde en de Blandijnberg als belangrijke landschappelijke kenmerken, in het zuiden. Deze zandrug bestaat eigenlijk uit een sequentie van iets hogere microrugjes en lagere beekdalletjes. Globaal genomen is het reliëf van de gemeente tamelijk vlak en situeert zich rond + 7 m tot + 8,5 m T.A.W.

Het projectgebied Cluster Oostakkerdorp is gelegen in het Bekken van de Gentse kanalen (deelbekken Moervaart). Het bekken heeft een oppervlakte van 916,99 km² en is een samensmelting van een aantal kanalen en delen van kanalen met hun respectievelijke afwateringsgebieden. De hydrografie in de omgeving van de Eekhoudriesstraat wordt dus voornamelijk gekenmerkt door de aanwezigheid van het Kanaal Gent-Terneuzen ten westen van Oostakker. Op ca. 380 m ten westen van de Eekhoudriesstraat situeert zich een kleine waterloop zonder naam.

De Eekhoudriesstraat situeert zich op een hoogte van ca. + 7 m T.A.W. in het zuiden, en helt lichtjes af richting noorden tot een hoogte van + 6,8 m T.A.W. Het reliëf in de omgeving van het projectgebied daalt ook lichtjes richting noorden. De bedrijventerreinen ten noorden van de Eekhoudriesstraat situeren zich op opgehoogde gronden.

3.2.2. Bodemgenese

Op het hele traject van de Eekhoudriesstraat werden een zestal profielen uitgezet. Het algemene beeld van de dwarsdoorsneden op de Eekhoudriesstraat is (van west naar oost) er één van verschillende niveaus van een voormalige wegtracé met karrensporen en inspoelingen in de moederbodem en verschillende fasen van een afzomende gracht aan de oostzijde. Dit voormalige wegtracé wijkt in oriëntatie plaatselijk ietwat af van het huidige tracé, doch was grotendeels te volgen. Het was afgedekt door enkele zanderige pakketten eindigend met de nodige nivelleringslagen voor de huidige bestrating.

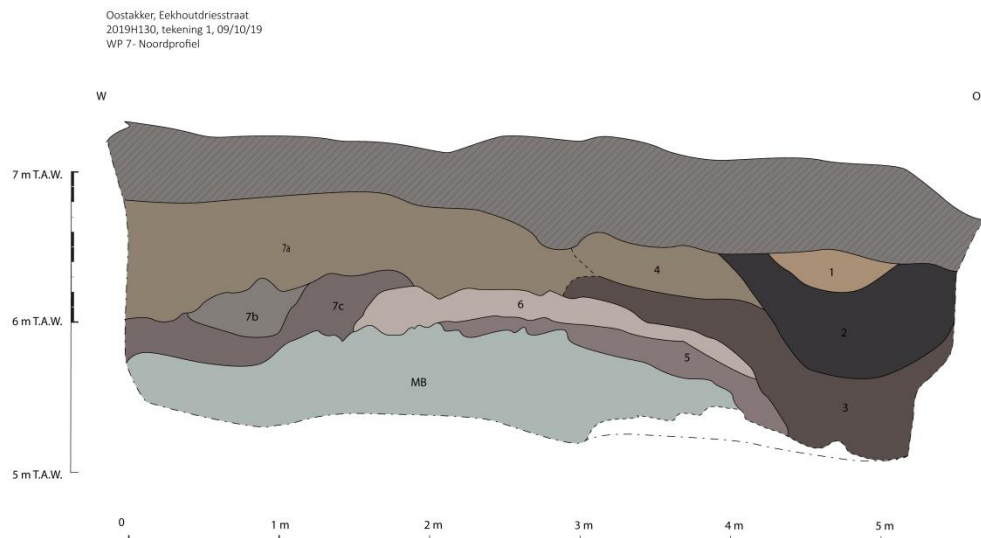
Het meest uitgesproken profiel en sprekend voor het volledige tracé van de Eekhoudriesstraat is het noordprofiel in WP 7.

Figuur 96: Referentieprofiel WP 7 (noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 97: Referentieprofiel WP 7 (noordprofiel), met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 98: Referentieprofiel WP 7 (noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Vanaf ongeveer halverwege de dwarsdoorsnede was aan de oostzijde de uitgraving van de eerste gracht zichtbaar (5), opgevuld met licht tot donker grijs zand. Deze gracht ging waarschijnlijk samen met het onderste wegdek met grijze inspoelingslenzen aan de westzijde (7c, S37). Deze oudste grachtuitgraving werd afgedekt met opgesmeten licht grijs zand (6, S49) als een soort van nivellering. In deze nivellering werd vervolgens aan de oostzijde een nieuwe gracht (3, S10) gegraven die samen ging met een nieuw wegtracé aan de westzijde (7b?). De donkere zwartgrijze humeuze opvulling van de gracht werd op zijn beurt afgedekt door een bruin pakket van opgesmeten zand (4), waarin vervolgens de bovenste meest recente gracht (2) gegraven werd, met

vermoedelijk een nieuw 'wegdek' aan de westzijde (S47, 7a). Deze recentste gracht had een nog zeer zwarte humeuze vulling (2, S54) die op zijn beurt afgedekt was door versmeten geel zand (1).

Bij de registratie van het noordprofiel in WP 5 werd een bodemkundige geraadpleegd. Ter hoogte van dit profiel werden eveneens de reeds besproken wegpakketten en de gracht aangesneden. Voor de volledige beschrijving, zie het verslag in bijlage 5.7.

3.2.3. Bodembewaring en bewaring archeologische site/artefacten

De bewaring is in het algemeen matig te noemen langsheen het volledige traject. Deze matigheid verwijst hoofdzakelijk naar het ontbreken van oudere sporen dan de postmiddeleeuwen en het hoofdzakelijk verzamelen van recent vondstenmateriaal.

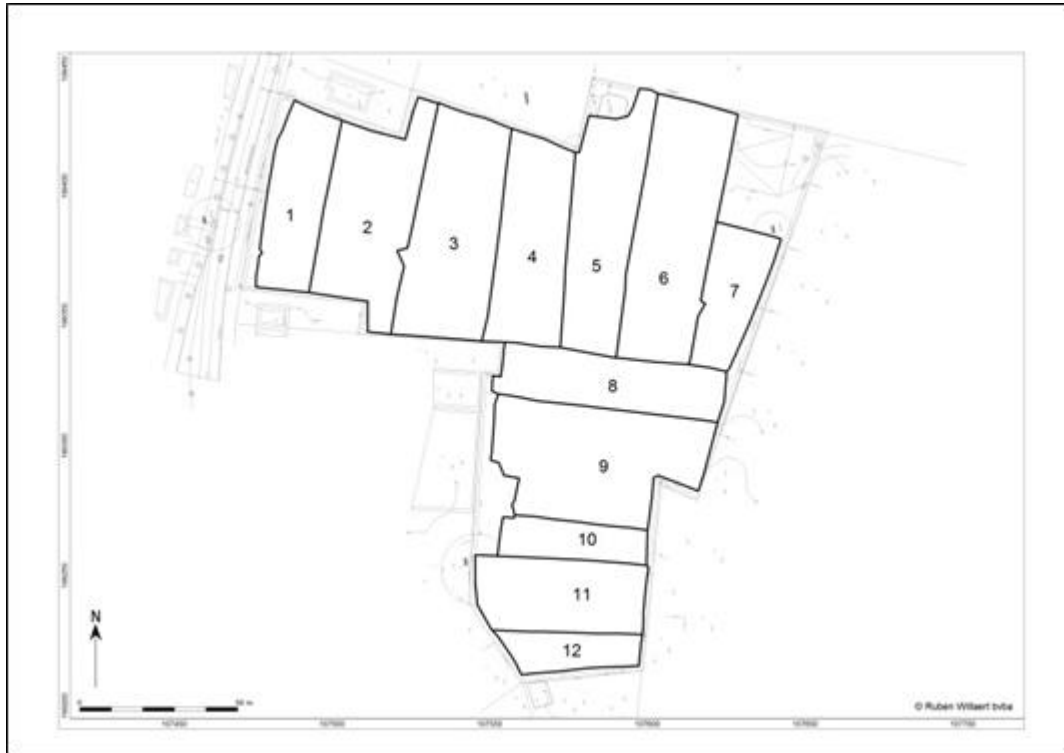
Hoewel de karrensporen van het wegdek geregistreerd werden tot in de moederbodem, kon niet uitgemaakt worden of deze, gepaard met hun corresponderende grachtuitgraving, een oudere oorsprong of fase hadden dan de postmiddeleeuwen. Of dit te maken had met het uit/wegslipen van de oudere sporen tijdens de postmiddeleeuwse fase, dan wel dat er geen ouder tracé geweest is, althans niet op deze as, was niet af te leiden. Op geen enkele locatie werd een originele bodemopbouw aangetroffen.

De impact van het wegtracé had eveneens gevolgen voor eventuele oudere sporen die geassocieerd zouden kunnen worden met de meerperiodensite Eekhoutdriesstraat. De westelijke begrenzing van deze nederzettingssporen kon op de site zelf niet vastgesteld worden. De werfbegeleiding op de Eekhoutdriesstraat kon deze gegevens niet aanvullen.

3.2.4. Referentiebodems op gekende archeologische sites

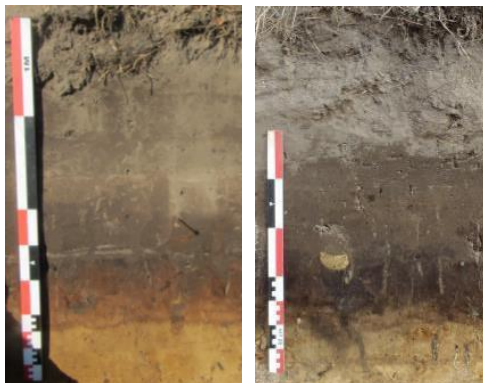
Op de naburige opgraving ten oosten van de Eekhoutdriesstraat werden in 2014 enkele referentieprofielen uitgezet¹⁷. Algemeen gesteld werden zandige sedimenten waargenomen onder een gemiddeld 50 cm dikke laag teelaarde. Aangenomen wordt dat de zandige sedimenten dateren uit het Weichseliaan en van fluviatiele of misschien eolische origine zijn.

¹⁷ DEMEY, D., 2014, p. 26-31.

Figuur 99: Werkputtenplan meerperiodensite Eekhoudriesstraat, 2014. In het westen situeert zich het wegtracé van de Eekhoudriesstraat (Ruben Willaert bvba)

Langs de oostrand van het plangebied zat direct onder de teelaarde wit tot geel matig siltueus zand met vlekken gley, d.i. de weinig verweerde moederbodem, resulterend in een zogenaamde A-C profiel. In grote delen van het plangebied werd evenwel onder de teelaarde nog het restant van een verweringshorizont bewaard, resulterend in een zogenaamde A-B/BC-C profiel. Op basis van de bodemkaart werd de B/BC geïdentificeerd als een verbrokkelde ijzer en/of humus B horizont van een postpodsol. E- of B-horizonten die zijn gevormd in de loop van het vroegere holoceen waren nergens op de projectlocatie intact bewaard. De uitlogings- en accumulatiehorizonten waren geheel verploegd en opgenomen in de bouwvoor. Enkel ter hoogte van werkputten 9 en 12 (zuiden van projectgebied) leek de oorspronkelijke podsol over een groter oppervlak beter bewaard. Doordat er geen verband werd vastgesteld tussen de actuele maaiveldvariëaties en de variabele bodemgaafheid leek er sprake van (recente) maaiveldaanpassing. Zo indiceert de partiële bewaring van de B-horizont ter hoogte van werkputten 9 en 12 lokale terreindepressies die evenwel niet blijken uit de maaiveldopmeting.

Figuur 100: Profielopnames oostrand, v.l.n.r. profiel wp4-104-1 en wp1-102-1 (Ruben Willaert bvba)

Aangenomen wordt dat er sprake was van een relatief diepe erosie of 'aftoppen' van de gevormde archeologische niveaus. Er is sprake van een selectieve bewaring van uitsluitend de meest aardvaste archeologische sporen.

Figuur 101: De gaafheid van de bodem op basis van waargenomen bodemprofielen en verstoringen geconfronteerd met alle sporen. De minst afgetopte en, of geroerde bodems zijn groen aangeduid. De minst gave bodems zijn rood aangeduid (Ruben Willaert bvba)

3.3. Beschrijving van de archeologische site

3.3.1. Wegtracé/karrenssporen en afbakenende gracht

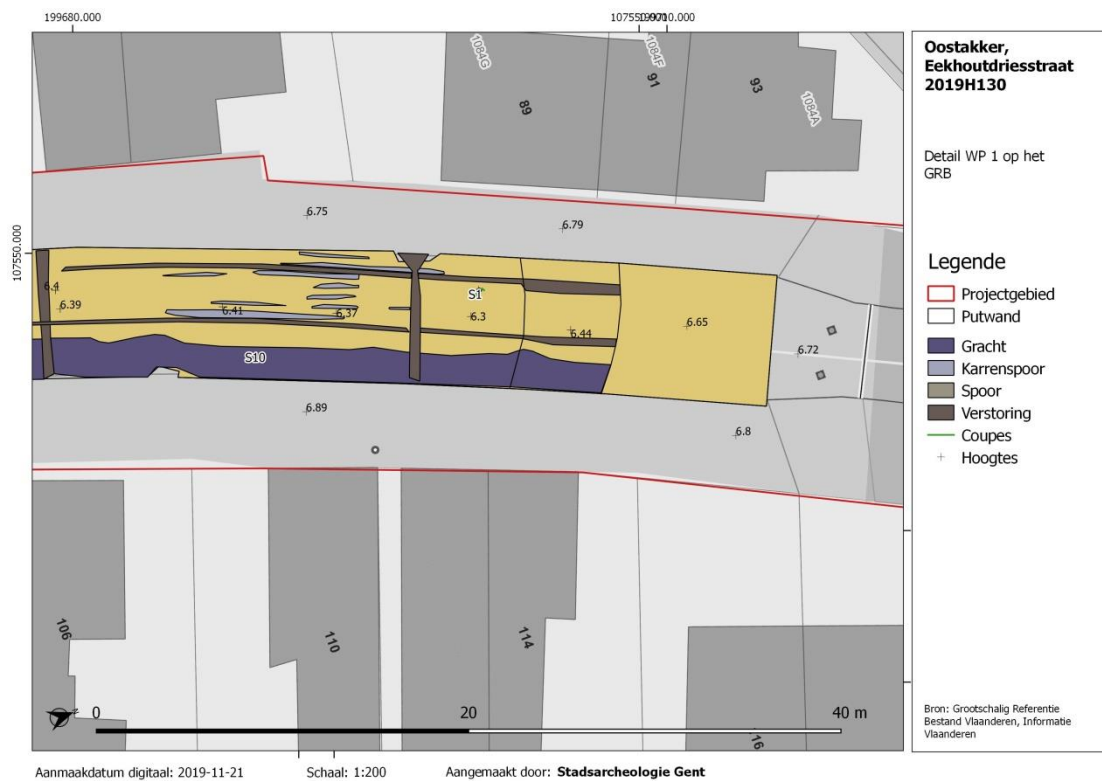
De belangrijkste, in alle werkputten terugkerende, sporen werden hoger reeds vermeld bij de beschrijving van de stratigrafie. Het gaat om de opeenvolging van 2 pakketten wegtracé met duidelijke karrenssporen S37 en het hoger gelegen en recenter spoor S47. Deze wegtracés gaan samen met de hiervan oostelijk gelegen gracht of opeenvolging van verschillende grachtuitgravingen (S31). Tussen het weg- en grachttracé zat, voornamelijk in WP 6 en WP 7 een pakket versmeten moederbodem (S49) dat in grondplan op zijn plaats leek te zitten, doch via de dwarsdoorsnede herkenbaar was als een verplaatst pakket.

3.3.1.1. WP 1: gemiddelde hoogte 6,35-6,40 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. In het noordelijke deel van de Eekhoutdriesstraat komt S31 overeen met het spoornummer S10. Zowel in het grondplan als in de dwarsdoorsnede werd deze omschreven als een recente verstoring bestaande uit verschillende door elkaar gegraven/uitgesleten pakketten. S10 was in coupe tot ca. 45 cm diepte bewaard, met een onregelmatige bodem. Het materiaal (o.a. een rand in siegburg steengoed van een onduidelijk kanttype en een rode wandscherf)) dat in de coupe op S10 verzameld werd, kan gedateerd worden in de tweede helft van de 14de tot de eerste helft van de 16de eeuw, maar is vermoedelijk residueel materiaal als gevolg van het herhaaldelijk uitgraven van de gracht op dit vermoedelijk reeds in oorsprong middeleeuws traject.

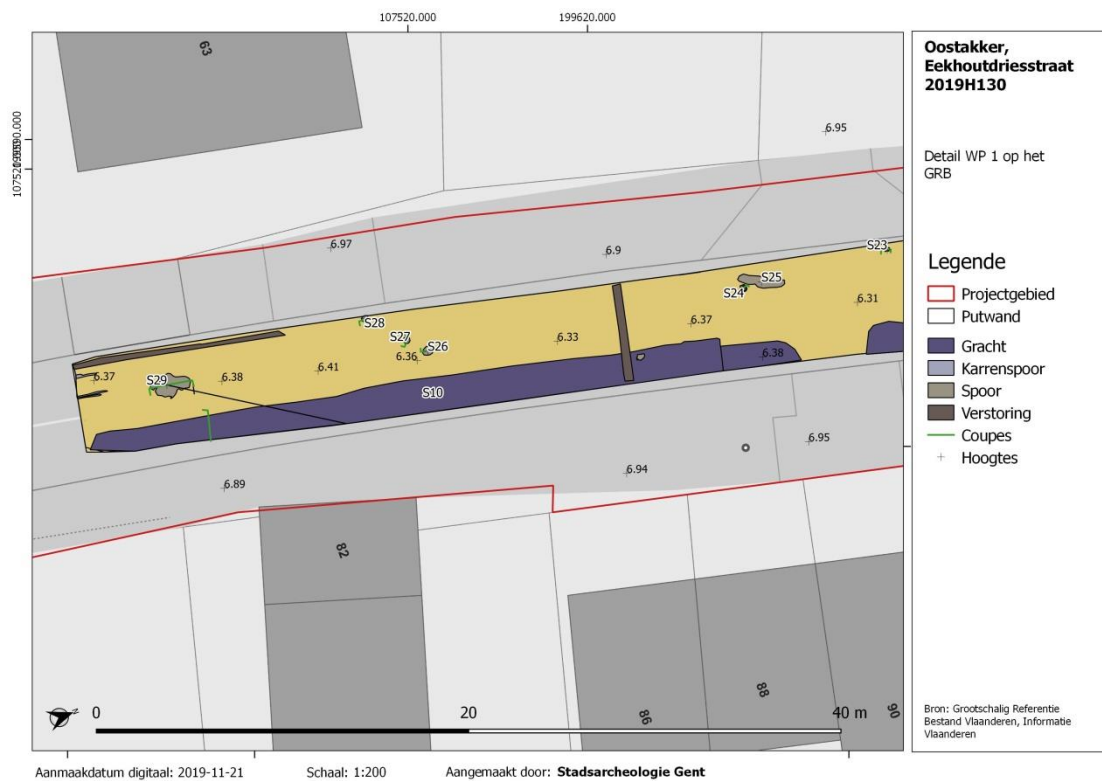
Figuur 102: Overzichtsbild WP 1 (noordelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 103: Grondplan WP 1 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 104: Overzichtsbeeld WP 1 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 105: Grondplan WP 1 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

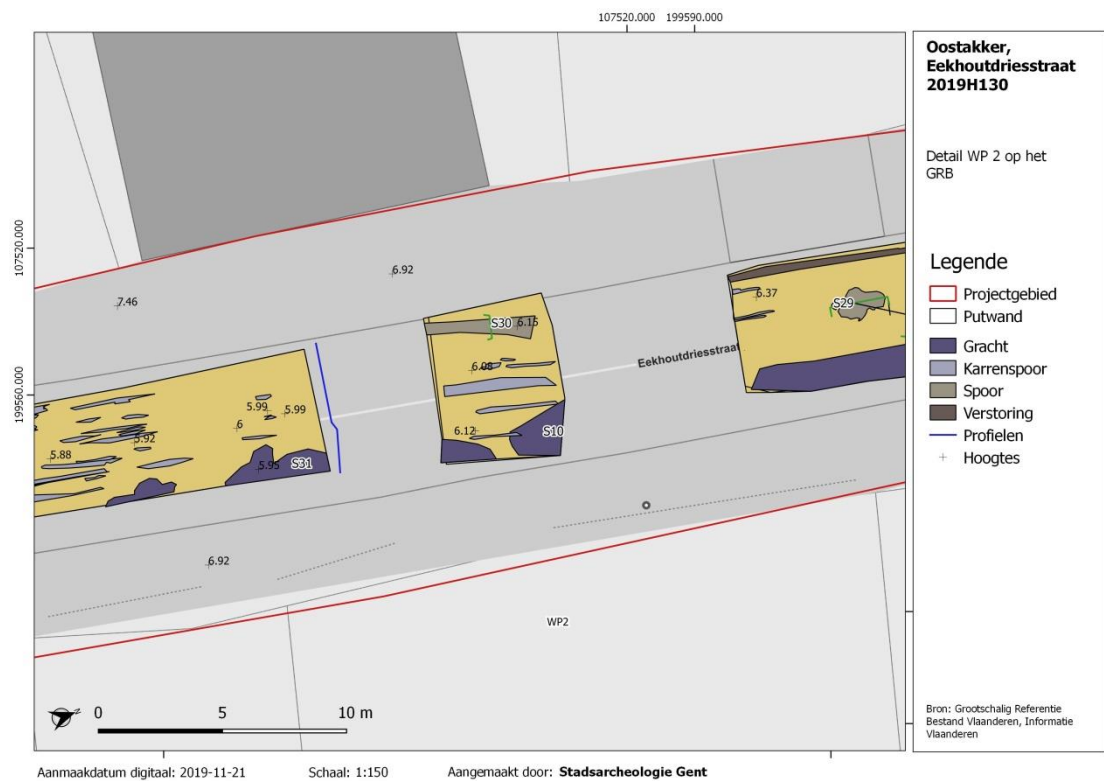
Figuur 106: WP 1, Coupe op S10 (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.3.1.2. WP 2: gemiddelde hoogte 6,08-6,15 m T.A.W.

Deze werkput gaf hetzelfde beeld van karrensporen (S37) aan de westzijde en een gracht (S10/S31) aan de oostzijde. Enkel in dit grondvlak werd de greppel S30 vastgesteld. Dit ondiepe spoor werd gecoupeerd, maar leverde geen extra informatie of materiaal.

Figuur 107: Overzichtsbeeld WP 2 (van west naar oost) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 108: Grondplan WP 2 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

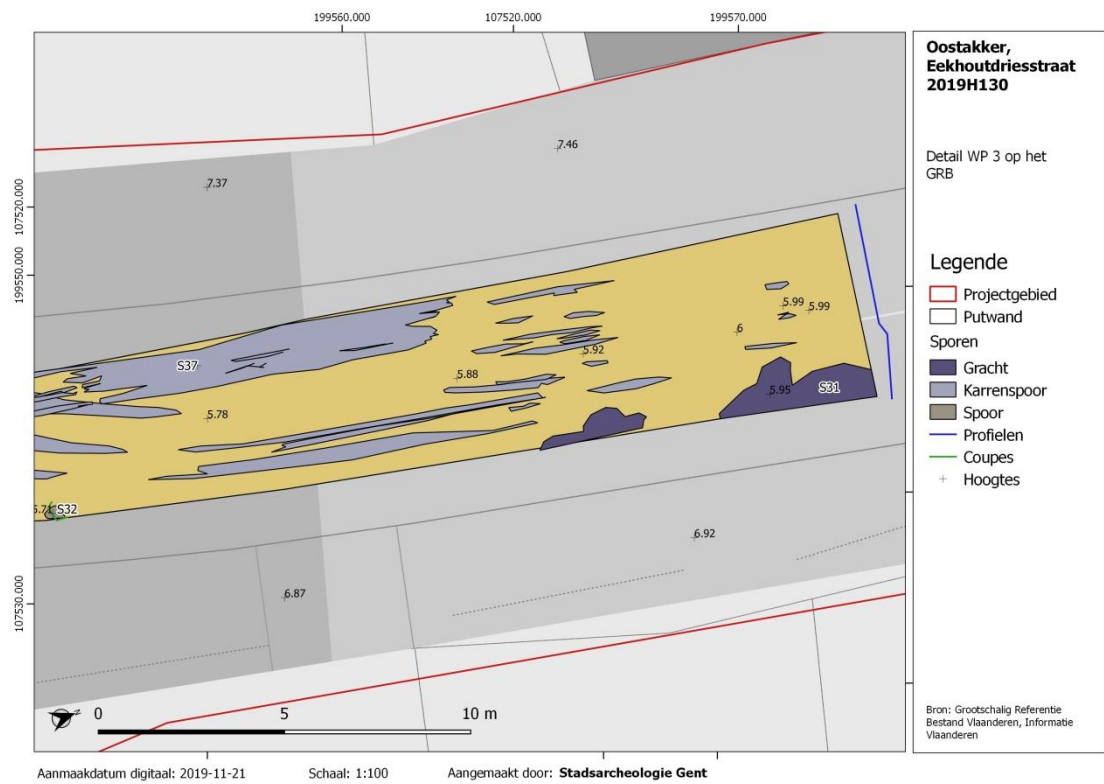
3.3.1.3. WP 3: gemiddelde hoogte 5,50-6,00 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. In de meer noordelijk gelegen werkputten WP 1 en WP 2 vertoonde de gracht S31 (daar benoemd als S10) bij de dwarsdoorsnede een zeer recent karakter. Het is pas vanaf WP 3 en zuidelijker dat het profiel een meer uitgesproken grachtuitgraving wordt met fasen van opvullen en her/vergraven.

In het middendeel van WP 3 vertonen de karrensporen S37 een afwijking op het huidige traject van de Eekhoutdriesstraat met een scherpere bocht naar het westen. In deze werkput moet het landschap een kleine depressie vertonen, gezien de aanwezigheid van de gereduceerde moederbodem.

Figuur 109: Overzichtsbeeld WP 3 (noordelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

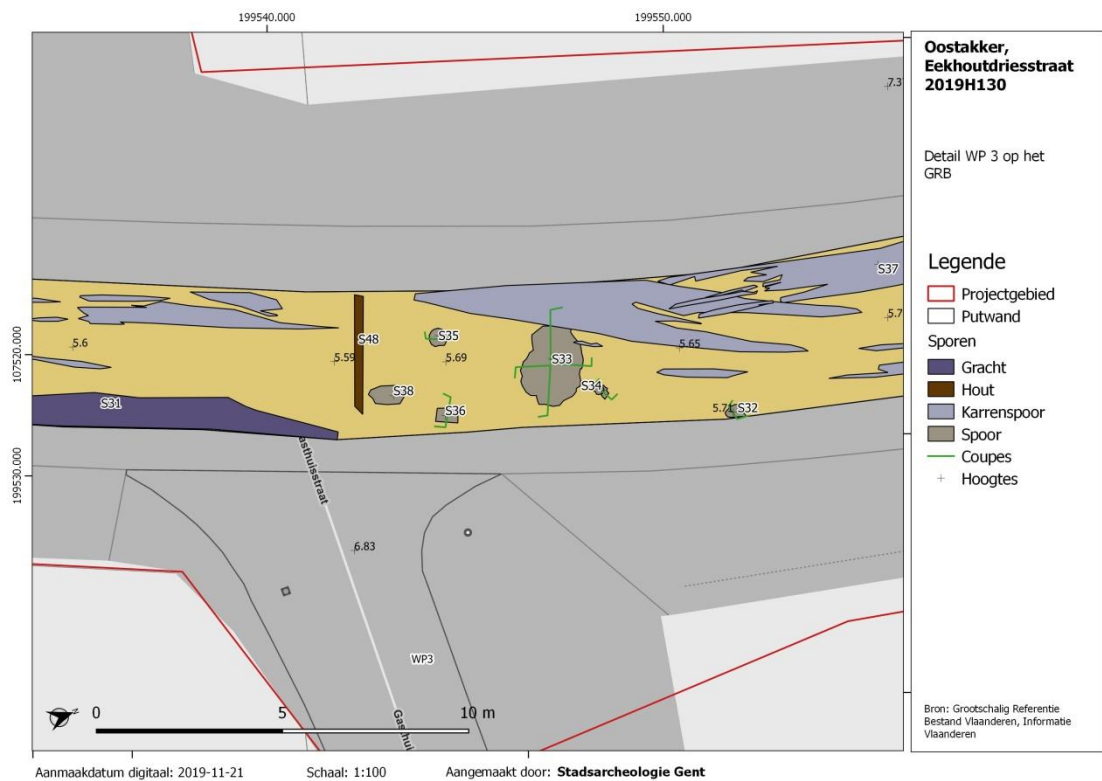
Figuur 110: Grondplan WP 3 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 111: Overzichtsbild WP 3 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

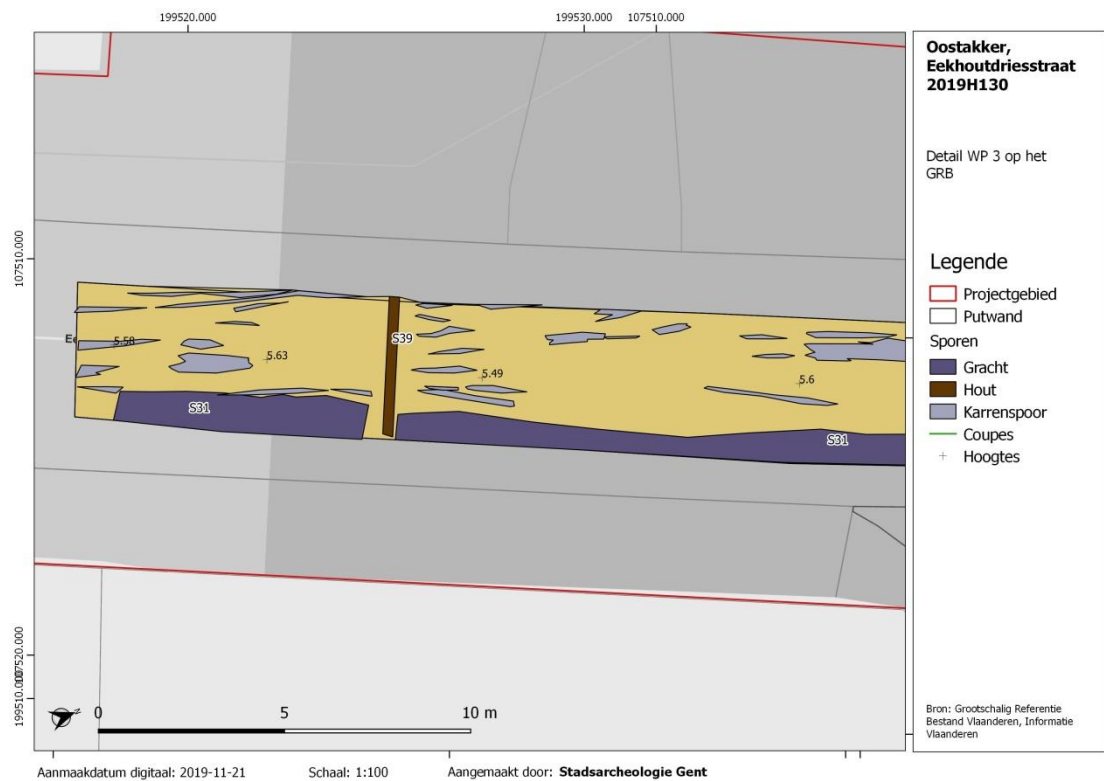
Figuur 112: Overzichtsbeeld WP 3 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 113: Grondplan WP 3 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 114: Overzichtsbeeld WP 3 (zuidelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 115: Grondplan WP 3 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Aan de westzijde van de dwarsdoorsnede is in de moederbodem het voormalige wegtracé (S37) af te lezen met de ingesleten en opgevulde en ingespoelde karrensporen. Hierop waren 2 grijze zanderige afdekkingslagen herkenbaar waarin recentere kuiltjes en andere vergravingen zichtbaar waren.

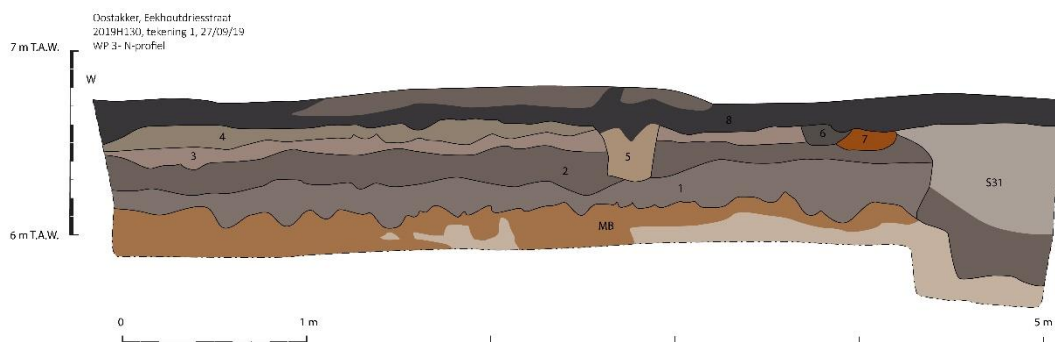
De gracht aan de oostzijde is van zeer recente aard en is, af te lezen van de andere dwarsprofielen (zie verder), vermoedelijk een latere getrapte herprofilering van de afzomende gracht (S31) van het voormalige wegtracé. De vulling was op de bodem homogeen grijs zand, afgedekt met een dik heterogeen pakket van geel en grijs zand.

Figuur 116: Referentieprofiel WP 3 (noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 117: WP 3, S31, dwarsdoorsnede op gracht zichtbaar in noordprofiel WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 118: Referentieprofiel WP 3 (noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

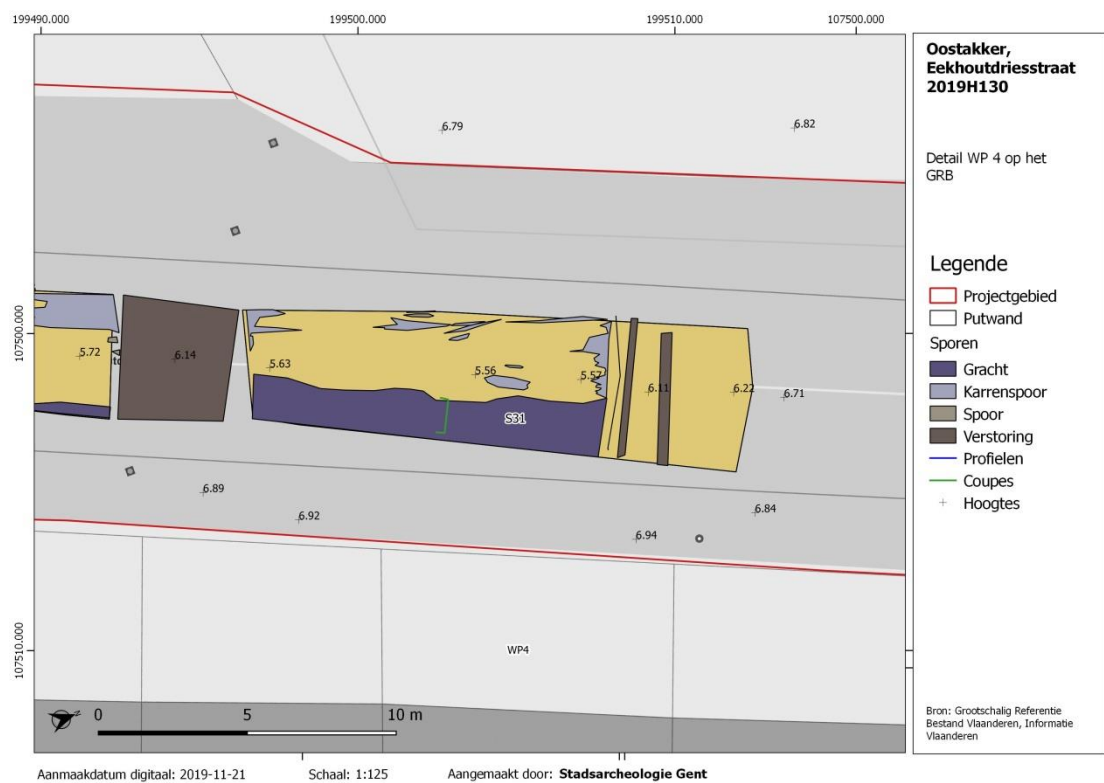
Het aangetroffen vondstenmateriaal in de gracht (een wandfragment in rood aardewerk en een stuk baksteen) duiden op een mogelijk postmiddeleeuwse fase. Uit de karrensporen (S37) werden een wandfragment van een kom of teil in rood aardewerk (17de-18de eeuw), een stuk dierlijk bot en een aantal metalen nagels verzameld, waardoor de karrensporen gelinkt kunnen worden aan de fase van de gracht.

3.3.1.4. WP 4: gemiddelde hoogte 5,56-5,63 m T.A.W.

In WP 4 werden geen individuele spoornummers uitgeschreven. In de gereduceerde moederbodem waren wel de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31 zichtbaar. De gracht S31 werd gecoupeerd en was bewaard tot op een diepte van ca. 55 cm. Het aangetroffen materiaal beperkte zich tot een fragment metaal aangetroffen in S31 (gracht) bij de aanleg van het vlak, en zijn enkele fragmenten postmiddeleeuws aardewerk, een fragment bouwaardewerk en twee fragmenten dierlijk bot aangetroffen in de karrensporen S37.

Figuur 119: Overzichtsbeeld WP 4 (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 120: Grondplan WP 4 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

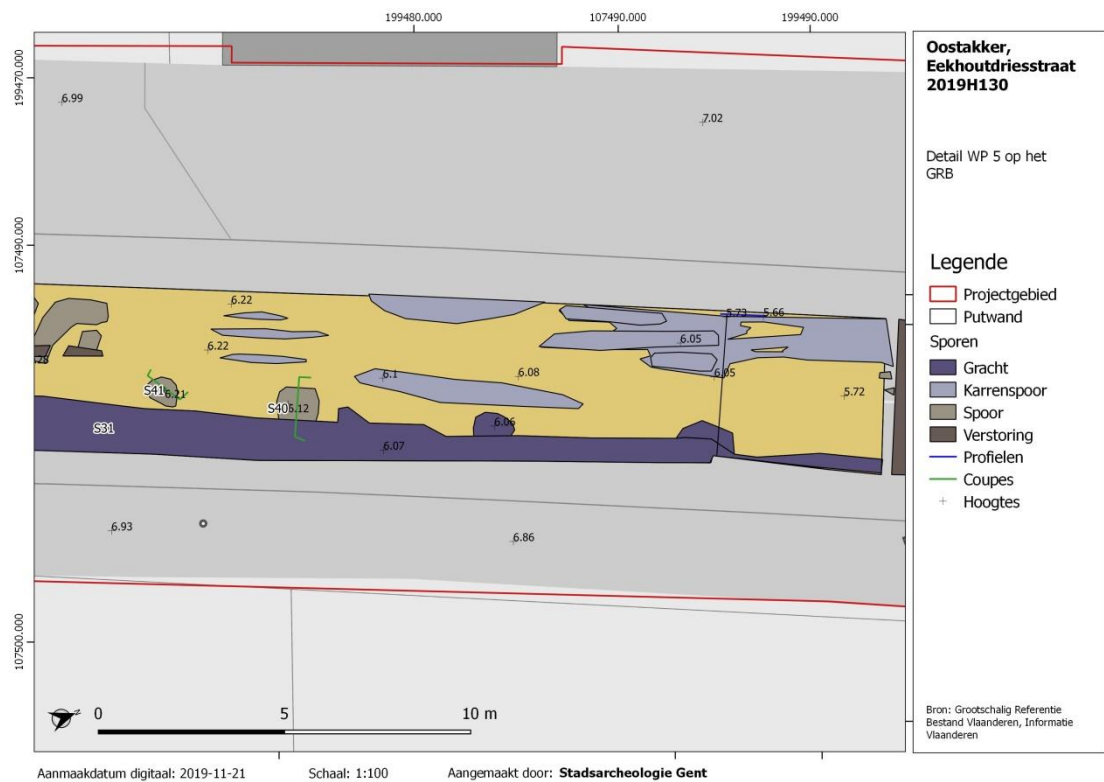
Figuur 121: WP 4, S31, dwarsdoorsnede op gracht (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.3.1.5. WP 5: gemiddelde hoogte 5,66-6,46 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. Bovenop het niveau karrensporen S37 kon een jonger pakket karrensporen (S47) onderscheiden worden. Deze laatste kunnen aan de hand van het vondstenmateriaal zoals 4 fragmenten steengoed, 3 fragmenten majolica (waarvan één polychroom versierd) en 11 fragmenten rood aardewerk (waarvan er één deel van een bord en één deel van een kom of teil), in de 17de-18de eeuw geplaatst worden.

Figuur 122: Overzichtsbeeld WP 5 (noordelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

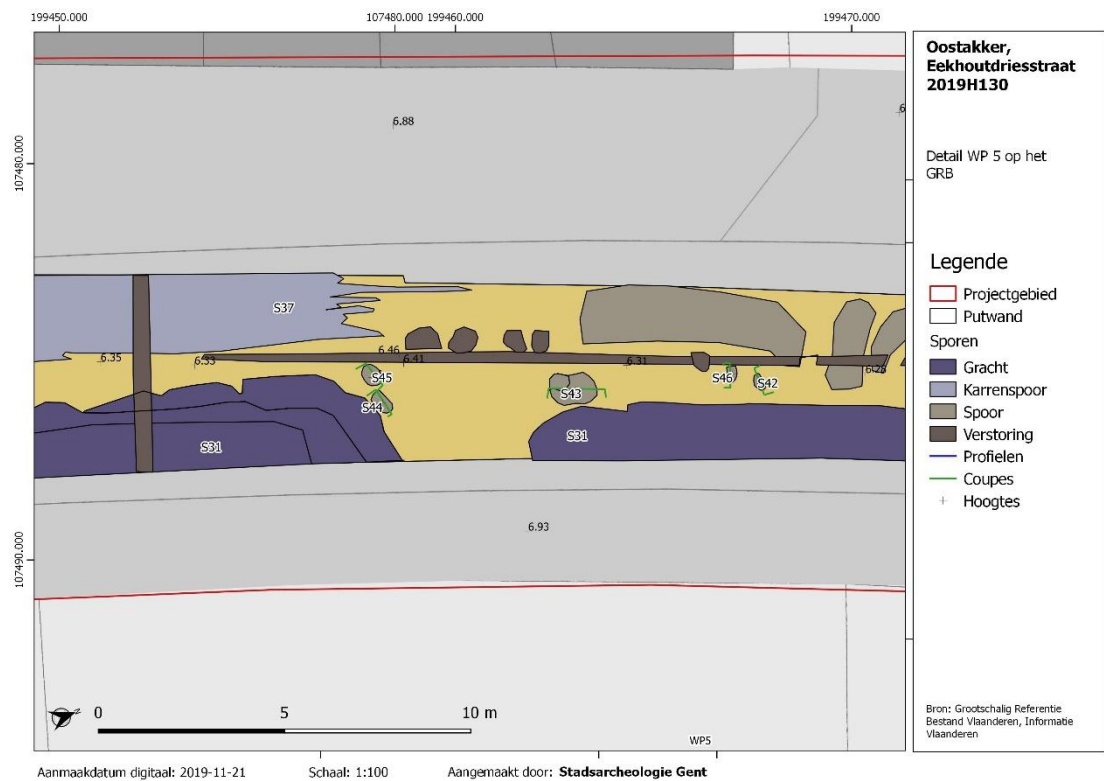
Figuur 123: Grondplan WP 5 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 124: Overzichtsbeeld WP 5 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 125: Overzichtsbeeld WP 5 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

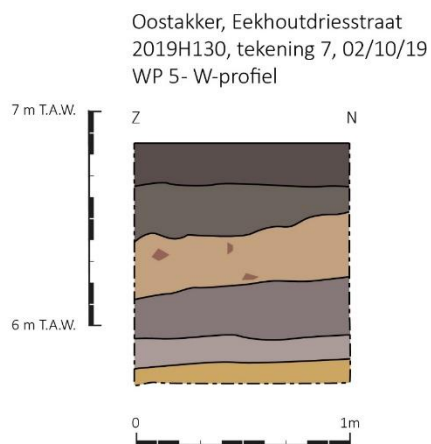

Figuur 126: Grondplan WP 5 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Uit de noord-zuid dwarsdoorsnede op de karrensporen in de moederbodem (S37), zichtbaar in het westprofiel van de werkput, kon bovenop het pakket van lichtgrijs zand met weinig houtskool- en baksteenspikkels dat deel uitmaakte van de karrensporen S37 een donkergrijs zandpakket met lichtere spoellenzen en weinig baksteenspikkels opgetekend worden. Dit laatste was vermoedelijk een jonger wegniveau dat in WP 7 overeenkomt met S47. Het geheel was afgdekt door een puinspoor van grote brokken baksteen en kalkmortel dat op zijn beurt door rijsporen ingesleten was in S47. Hierboven zat een pakket bruin heterogeen grofkorrelig zand dat een egalisatielaag vormde voor het bestaande wegdek.

Figuur 127: Referentieprofiel WP 5 (westprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

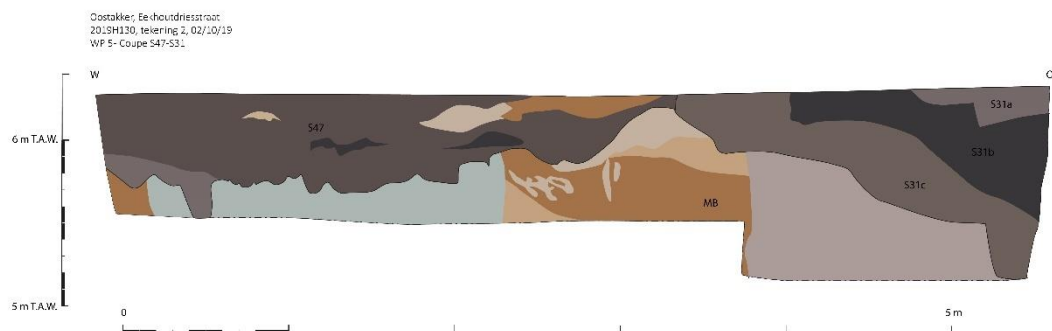
Figuur 128: Referentieprofiel WP 5 (westprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Binnen WP 5 werd een west-oost coupe gezet en het noordprofiel bestudeerd. Aan de westzijde was in de moederbodem het voormalige wegtracé (S37) af te lezen met de ingesleten en opgevulde en ingespoelde karrensporen. Hierop was het dikke grijze tweede wegpakket (S47) herkenbaar waarin opnieuw inspoelingen en ingesleten en ingetrapte afdrukken zichtbaar waren. Dit tracé was aan de oostzijde afgeboord door wat op het eerste zicht een kleine ondiepe gracht leek. Deze vergraving was afgedekt door versmeten moederbodem (S49). De oostzijde van het dwarsprofiel toonde de reeds hoger besproken gracht S31, doch deze kende op deze plaats een andere opbouw dan meer naar het noorden. De gracht kende 3 duidelijke fasen van opvulling. Het oudste pakket was een brede getrapte uitgraving met bruinigrijze zandige vulling met duidelijke lenzen. De vulling was minder organisch dan het bovenliggende donkere zwarte organische pakket met o.a. fragmenten houtsnippers in een diepere en trapsgewijze uitgegraven fase. Het afdekkende pakket

was een grijsbruine zandige vulling met versmeten donkerder organisch materiaal die een smallere, ondiepe en getrapte grachtfase afdekte.

Figuur 129: Referentieprofiel WP 5, (coupe, noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

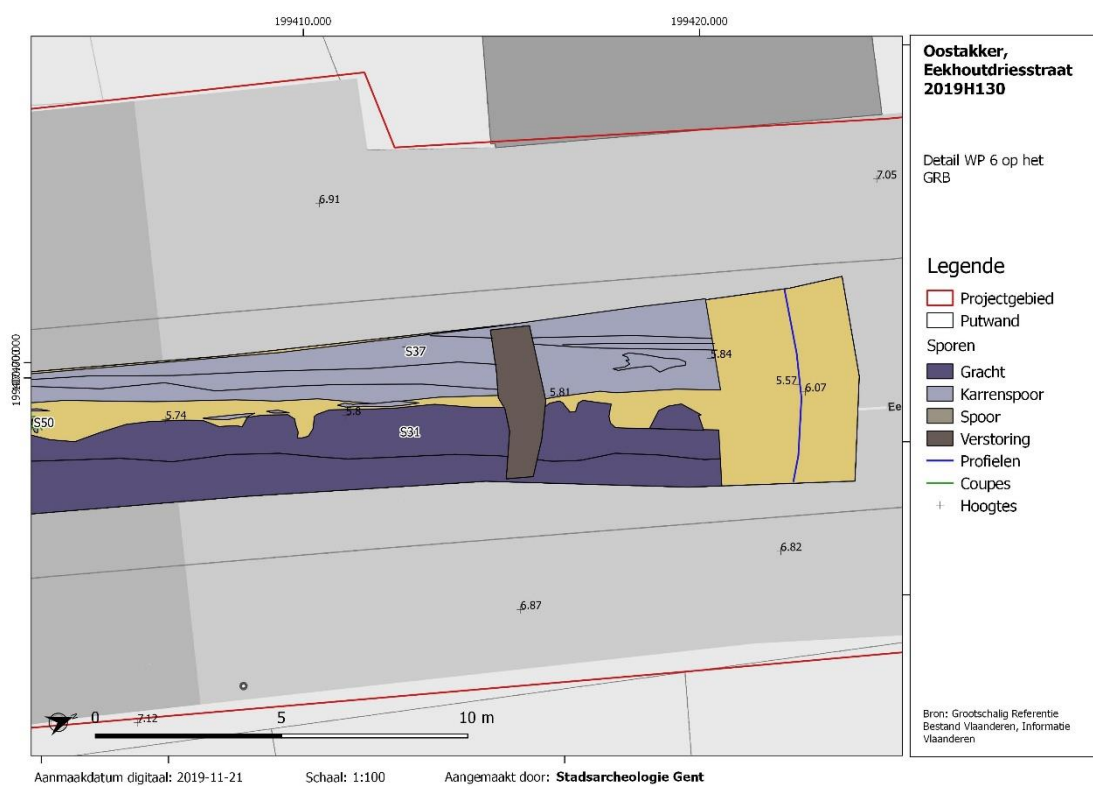
Figuur 130: Referentieprofiel WP 5, (coupe, noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.3.1.6. WP 6: gemiddelde hoogte 5,57-6,07 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. Bovenop het niveau karrensporen S37 kon een jonger pakket karrensporen (S47) onderscheiden worden. Aan de hand van het latere profiel in WP 7 zijn de verschillende 'loopniveaus' te associëren met verschillende uitgravingen van de gracht S31.

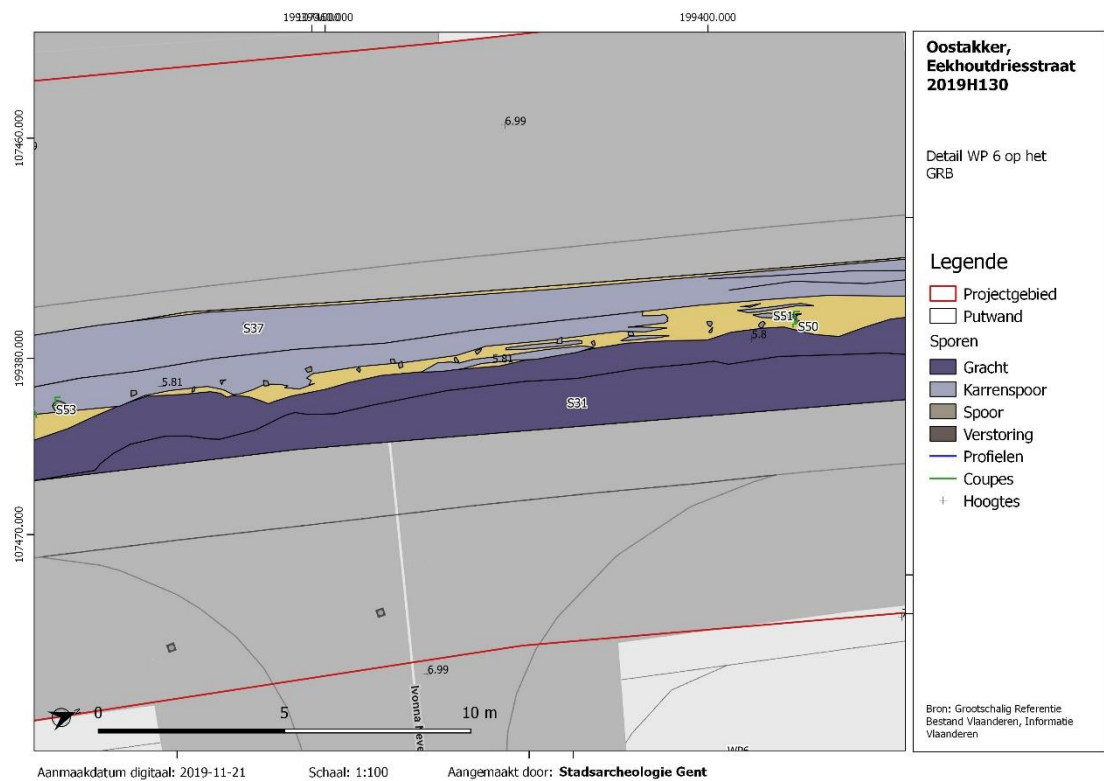
Figuur 131: Overzichtsbeeld WP 6 (noordelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

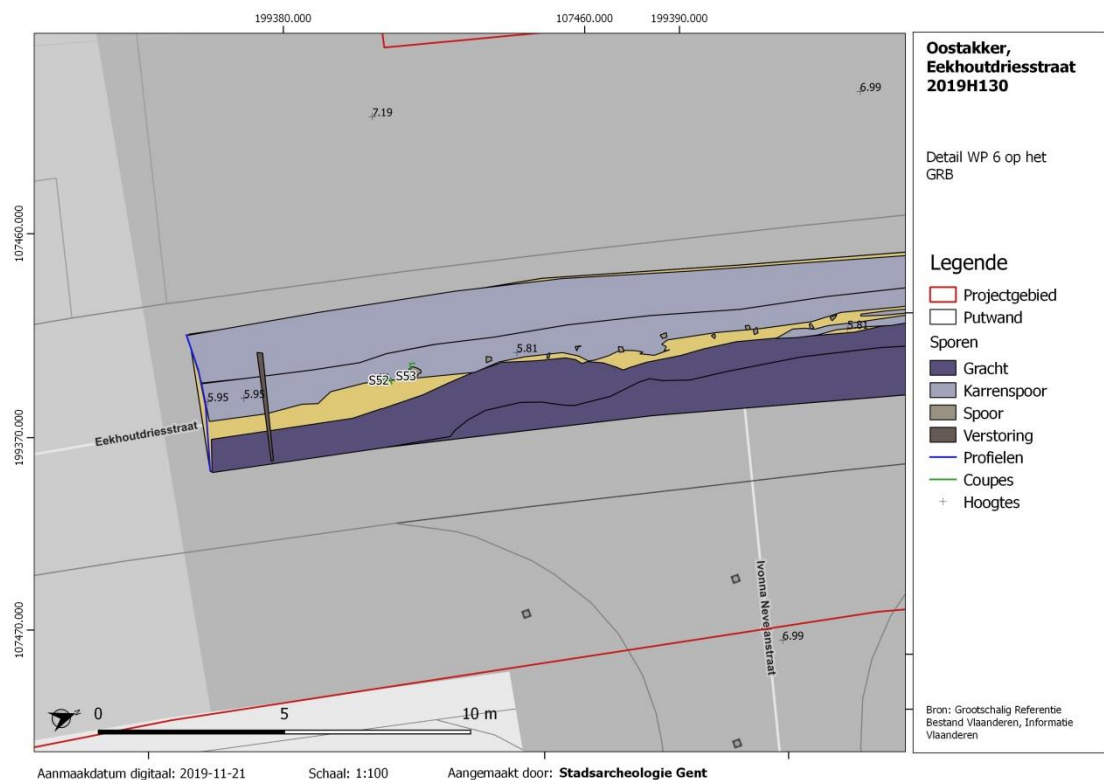
Figuur 132: Grondplan WP 6 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 133: Overzichtsbeeld WP 6 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 134: Grondplan WP 6 (midden deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

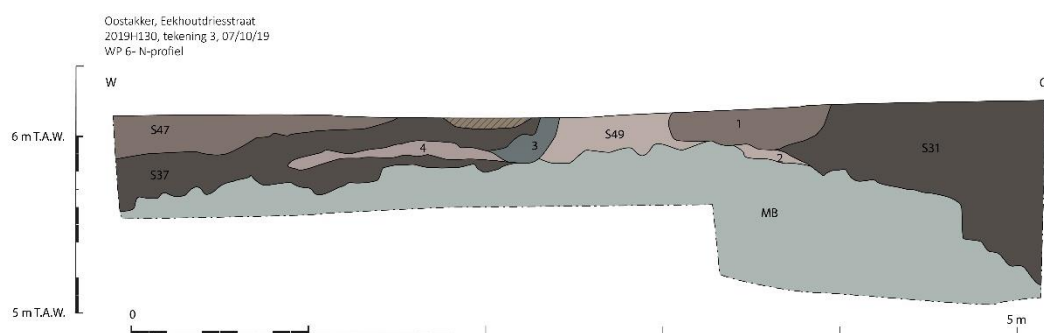
Figuur 135: Grondplan WP 6 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

In WP 6 werd zowel het noordprofiel van de werkput, alsook een tweede dwarscoupe uitgezet. Het noordprofiel vertelde een gelijkaardig verhaal als de dwarsdoorsnede in WP 5, doch in een gereduceerde omgeving. Aan de westzijde was opnieuw het oorspronkelijke wegtraject zichtbaar met de karrensporen in de moederbodem (S37). De ingezamelde vondsten omvatten fragmenten

dierlijk materiaal, natuursteen, een metalen nagel en enkele fragmenten die mogelijk postmiddeleeuws kunnen gedateerd worden. Het oorspronkelijke wegtraject (S37) was afgedekt met een zandig pakket (S47) met eveneens sporen van intrappen en karrensporen. Aan de oostzijde was de gracht S31 zichtbaar met onderaan een duidelijk gegraven profiel en een zwartbruine humeuze vulling. Tussen het wegtracé en de gracht was opnieuw het opgegooide zand (S49) herkenbaar, misschien afkomstig van het uitgraven van de gracht.

Figuur 136: Noordprofiel WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

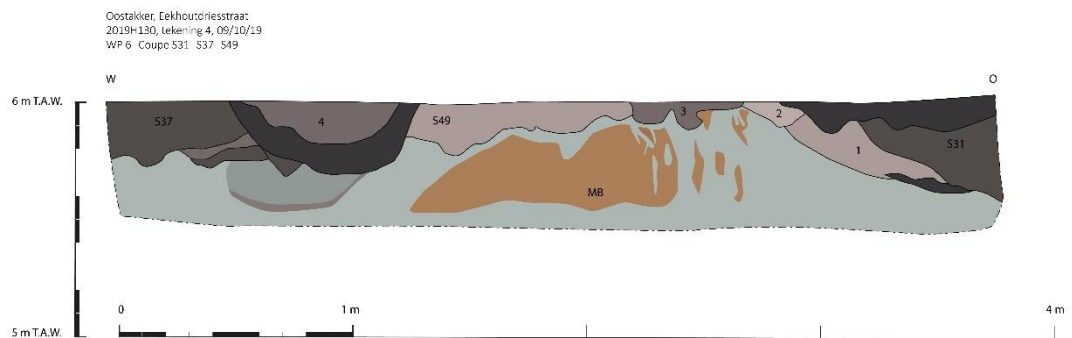
Figuur 137: Noordprofiel WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

De tweede dwarsdoorsnede meer naar het zuiden vertelde hetzelfde verhaal als de voorgaande dwarsprofielen. Gezien het lichte verloop van het huidige wegtracé ten opzichte van het oorspronkelijke, was in deze dwarsdoorsnede minder weg én minder gracht zichtbaar. Het wegtracé beperkte zich tot het onderste pakket, ingesleten in de moederbodem (S37). In dit pakket was een duidelijke recente kuil aanwezig. De gracht S31 kende verschillende fasen van opvulling. De oudste uitgraving was moeilijk zichtbaar in de gereduceerde moederbodem en bestond uit een opvulling

van grijze, vermoedelijk versmeten, zandige moederbodem. De vulling bestond uit enerzijds lichtgrijs zand met duidelijke inspoelingslenzen en daarop een humeuze donkere zandige laag. Tussen wegtracé en gracht was opnieuw de versmeten grijze zandige moederbodem S49 zichtbaar.

Figuur 138: Noordprofiel, coupe WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 139: Noordprofiel, coupe WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

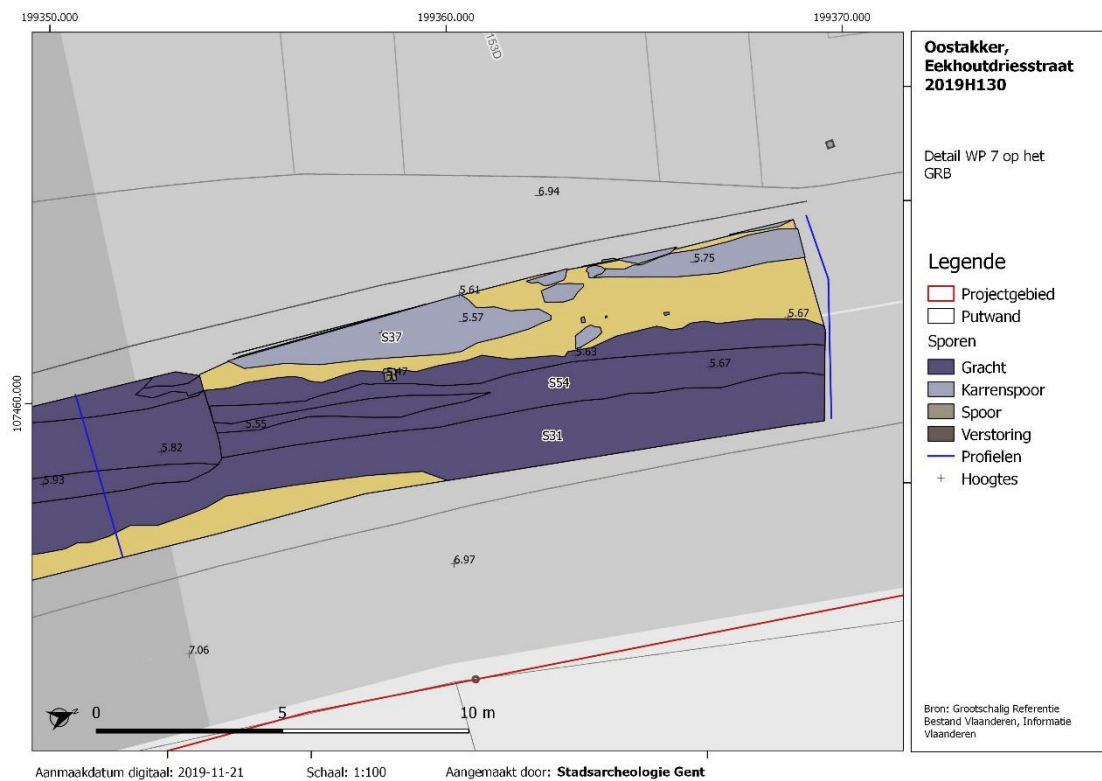
Het opgemeten pakket S49, vermoedelijk te associëren met één van de uitgravingsfasen van de gracht, wordt aan de hand van het materiaal (een fragment oor in grijs aardewerk, een wandfragment rood aardewerk en een wandfragment vermoedelijk slecht gebakken steengoed) zeker in de postmiddeleeuwen geplaatst, misschien in de late middeleeuwen.

3.3.1.7. WP 7: gemiddelde hoogte 5,47-6,44 m T.A.W.

Het overgrote deel van het grondplan bestond uit de karrensporen S37 en de grachtuitgraving S31. Bovenop het niveau karrensporen S37 kon een jonger pakket karrensporen (S47) onderscheiden worden.

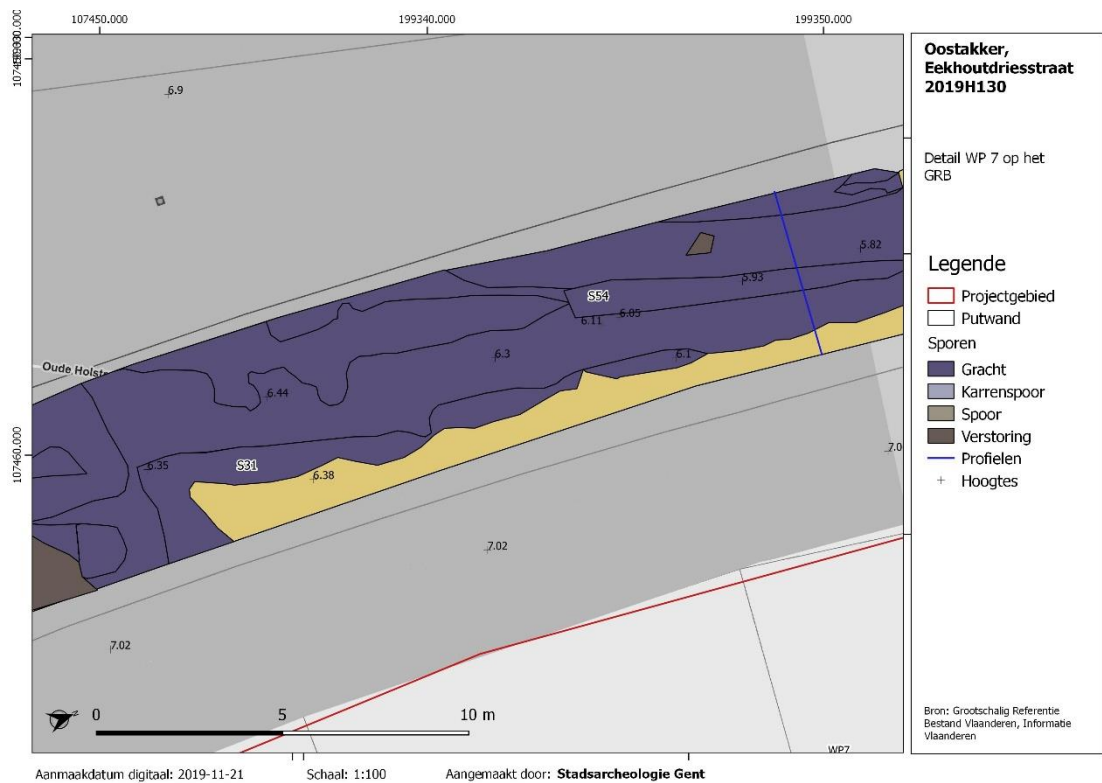
Figuur 140: Overzichtsbild WP 7 (noordelijk deel; van west naar oost) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 141: Grondplan WP 7 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 142: Overzichtsbild WP 7; de donkere strook is S54 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

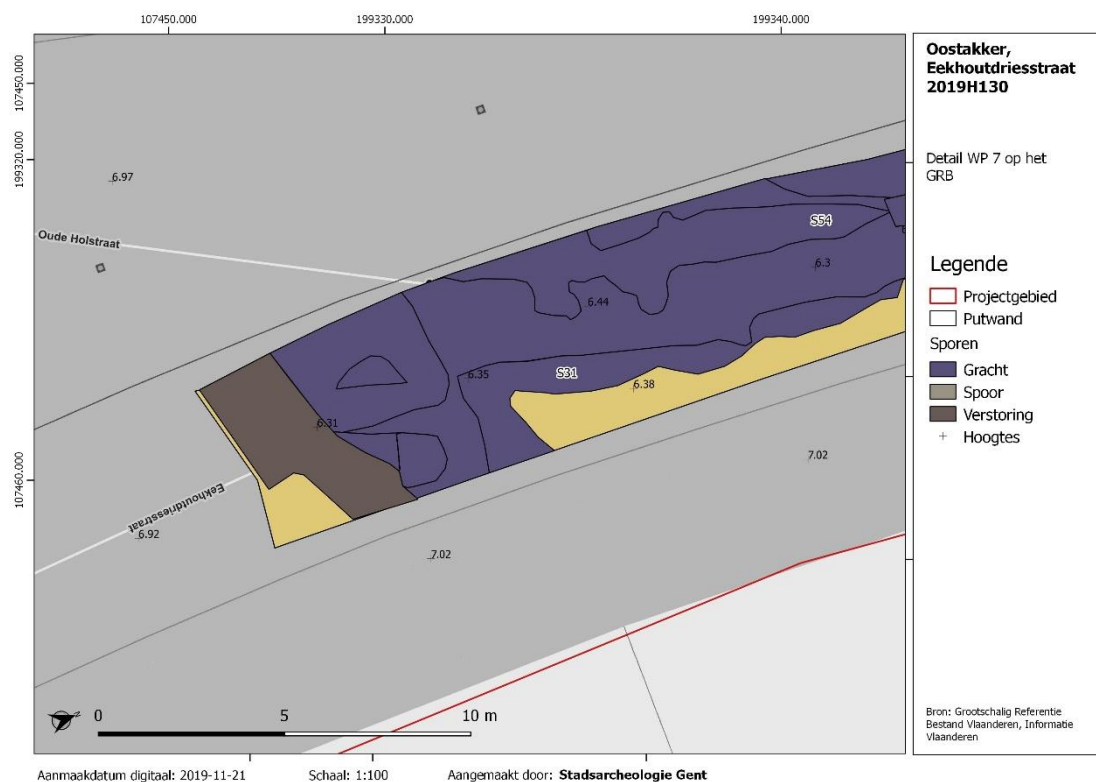

Figuur 143: Grondplan WP 7 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

In het meest zuidelijke deel schoof de gracht S31 mee op in westelijke richting (richting Oude Holstraat). De overige sporen in deze zone waren een recente gracht in oostelijke richting en overstekende nutsleidingen.

Figuur 144: Overzichtsbeeld WP 7 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

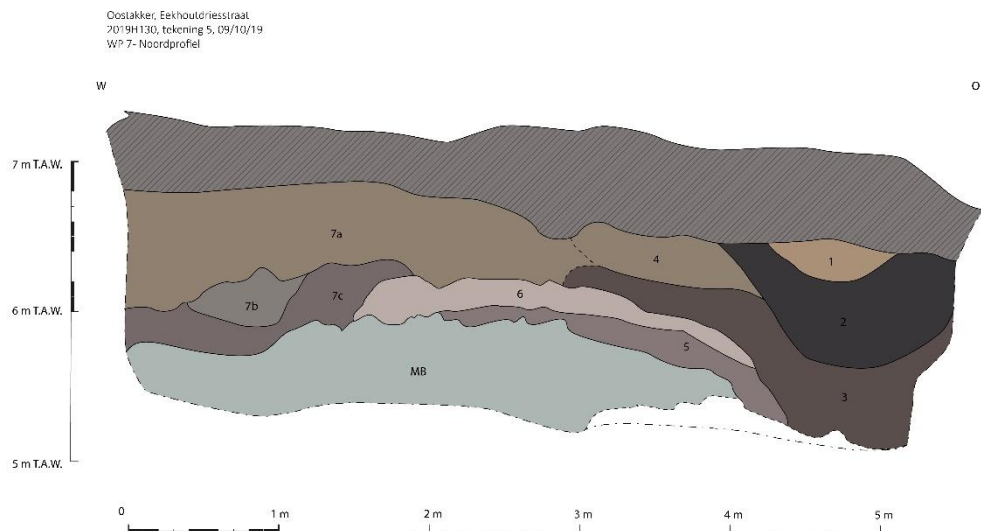
Figuur 145: Grondplan WP 7 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Aan de hand van het noordprofiel in WP 7 zijn verschillende 'loophniveaus' te associëren met verschillende uitgravingen van de gracht S31. De hier afgelezen opbouw van het wegtracé kan vermoedelijk geëxtrapoleerd worden naar de andere werkputten; maar was enkel in WP 7 zo duidelijk te aanschouwen. Vanaf ongeveer halverwege de dwarsdoorsnede was aan de oostzijde de uitgraving van de eerste (brede maar ondiepe) gracht zichtbaar (5), opgevuld met licht tot donker grijs zand. Deze gracht ging waarschijnlijk samen met het onderste wegdek met grijze inspoelingslenzen aan de westzijde (7c, S37). Deze oudste grachtuitgraving werd afgedekt met opgesmeten licht grijs zand (6, S49) als een soort van nivellering. In deze nivellering werd vervolgens aan de oostzijde een nieuwe gracht (3, S10 in WP 1) gegraven die samen ging met een nieuw wegtracé aan de westzijde (7b?). De donkere zwartgrijze humeuze opvulling van de gracht werd op zijn beurt afgedekt door een bruin pakket van opgesmeten zand (4), waarin vervolgens de bovenste meest recente gracht (2) gegraven werd, met vermoedelijk een nieuw 'wegdek' aan de westzijde (S47, 7a). Deze recentste gracht had een nog zeer zwarte humeuze vulling (2, S54) die op zijn beurt afgedekt was door versmeten geel zand (1).

S54 was in WP 7 over een beperkt deel zichtbaar als de meest recente vulling van gracht S31. Het ging om een zeer humeus pakket met recent materiaal zoals een drinkglas, een flesje, een fragment flessenhals en 2 randfragmenten in industrieel aardewerk.

Figuur 146: Noordprofiel WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

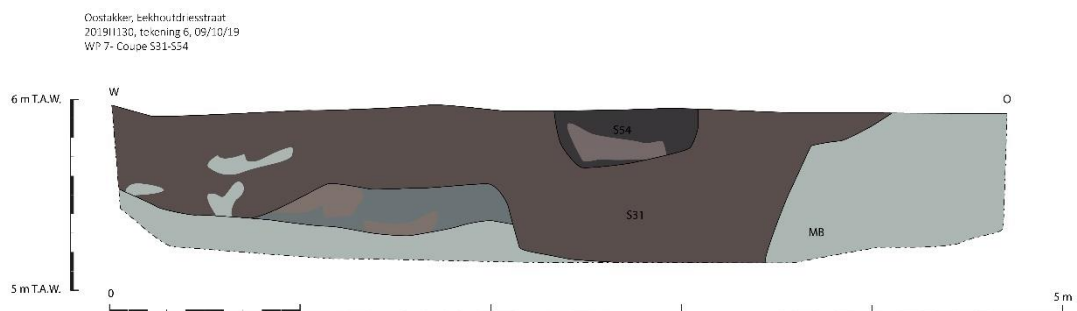

Figuur 147: Noordprofiel WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Meer naar het zuiden werd een tweede dwarsdoorsnede op de weg uitgezet. Dit deel van het traject toonde een sterk vereenvoudigde versie van het wegtracé aan de westzijde en de uitgegraven gracht S31 aan de oostzijde. Het wegtracé S37 was eigenlijk behalve in het grondvlak niet meer te vergelijken met de eerdere doorsneden. Er waren geen ingereden karrensporen meer te herkennen in de gereduceerde moederbodem. De gracht was een brede uitgraving met rechte bodem en schuine wanden. De westzijde vertoonde een zeer ondiepe brede oever. Er was maar 1 opvulfase van grijsbruin zand met spoelpakketten zichtbaar. Bovenaan tekende zich, ook in het grondvlak, een zeer organische vulling S54 af. Dit bevatte zeer donker bruin-zwart zand met veel aardewerk-, glas- en botfragmenten en veel houtschilfers.

Figuur 148: Noordprofiel, coupe WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 149: Noordprofiel, coupe WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

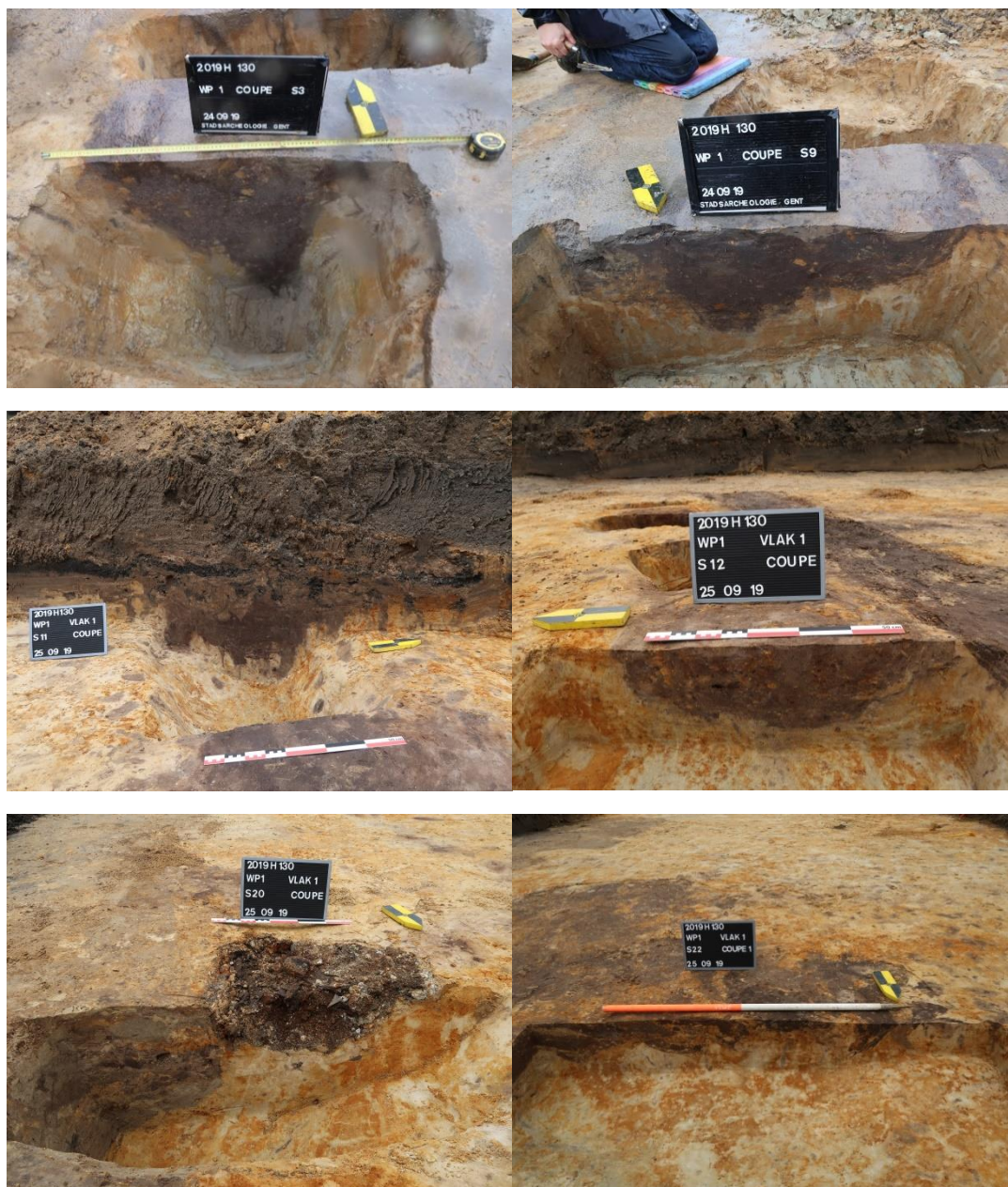
3.3.2. Andere sporen

De overige sporen, geregistreerd op het tracé van de Eekhoutdriesstraat, waren alle uitgegraven in de moederbodem. Voor een periodisering vormden kleur en samenstelling van de spoorvullingen zelden een leidraad. De sporen dateren ten vroegste uit de postmiddeleeuwen, maar hoofdzakelijk uit een zeer recente tijd. Ze kenden een scherpe spoorbegrenzing en contrasterende vulling. Deze jongere spoorvullingen bleken minder gehomogeniseerd, waardoor deze vaak al in de verweringshorizont direct onder de onderfundering van het bestaande wegdek herkenbaar waren. Het beperkte verzamelde materiaal bevestigt de recente oorsprong van de sporen.

De individuele sporen worden hieronder beschreven in functie van hun relevantie; voor een meer uitgebreidere beschrijving wordt verwezen naar de spoorformulieren en sporenlijst (bijlage 5.4).

3.3.2.1. WP 1: gemiddelde hoogte 6,35-6,40 m T.A.W.

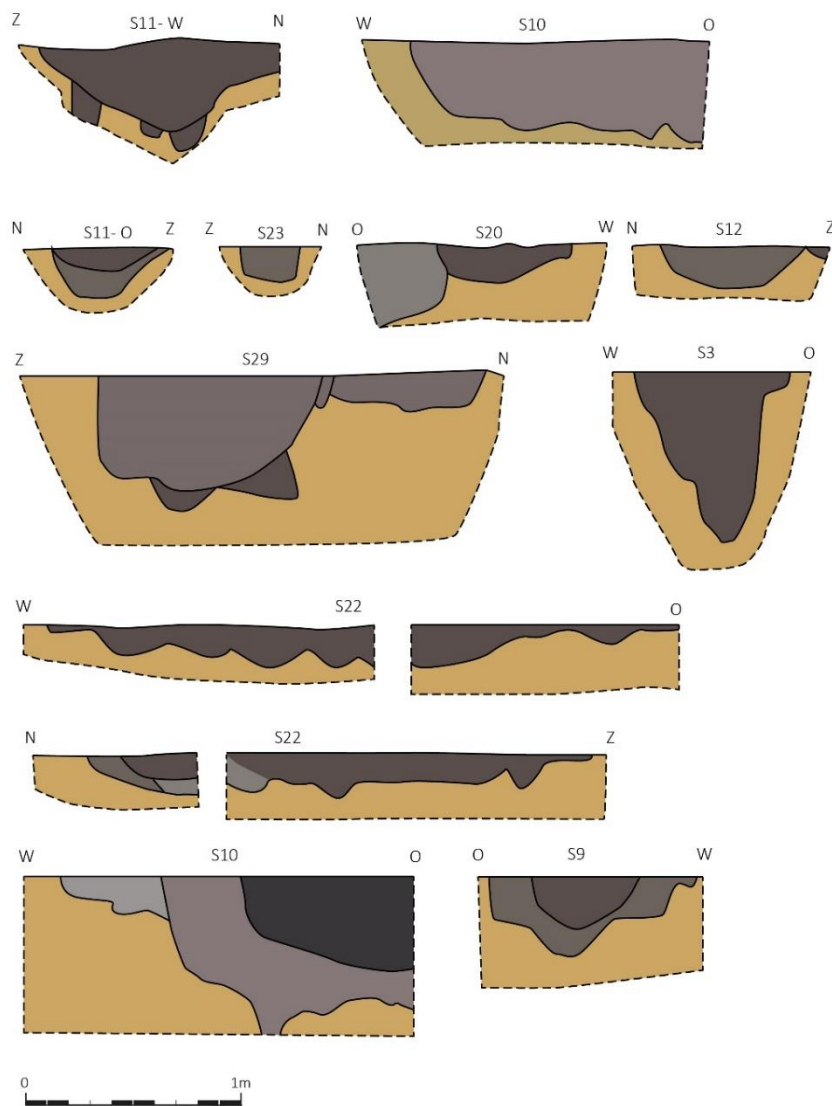
Van de gecoupeerde sporen werden enkel S3 (paalkuil); S9 (paalkuil); S11 (greppel); S12 (vierkantige uitgraving; vermoedelijk nagelfragment bewaard); S20 (vierkantige uitgraving; fragment leder, metaal en glas bewaard); S22 (onregelmatige spitsporen); S23 (rechthoekige uitgraving) en S29 (grote kuil met rechte wanden en bodem; en onregelmatig spoor ten noorden) weerhouden als antropogeen. Op basis van de waarneming alsook het beperkte materiaal worden alle sporen in recente tijden geplaatst.

Figuur 150: (a,b,c,d,e,f,g,h): Coupe op de antropogene sporen S3, S9, S11, S12, S20, S22, S23 en S29 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Cluster Oostakkerdorp- Eekhoutdriesstraat
2019H130
schaal 1/20
Tekening 8, coupes WP 1

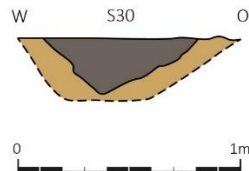
Figuur 151: Coupetekeningen WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.3.2.2. WP 2: gemiddelde hoogte 6,08-6,15 m T.A.W.

In dit grondvlak werd de greppel S30 vastgesteld. Dit ondiepe spoor werd gecoupeerd, maar leverde geen extra informatie of materiaal.

Cluster Oostakkerdorp- Eekhoutdriesstraat
2019H130
schaal 1/20
Tekening 9, coupes WP 2

Figuur 152: WP 2, Coupe op S30 (van zuid naar noord) en coupetekening (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.3.2.3. WP 3: gemiddelde hoogte 5,50-6,00 m T.A.W.

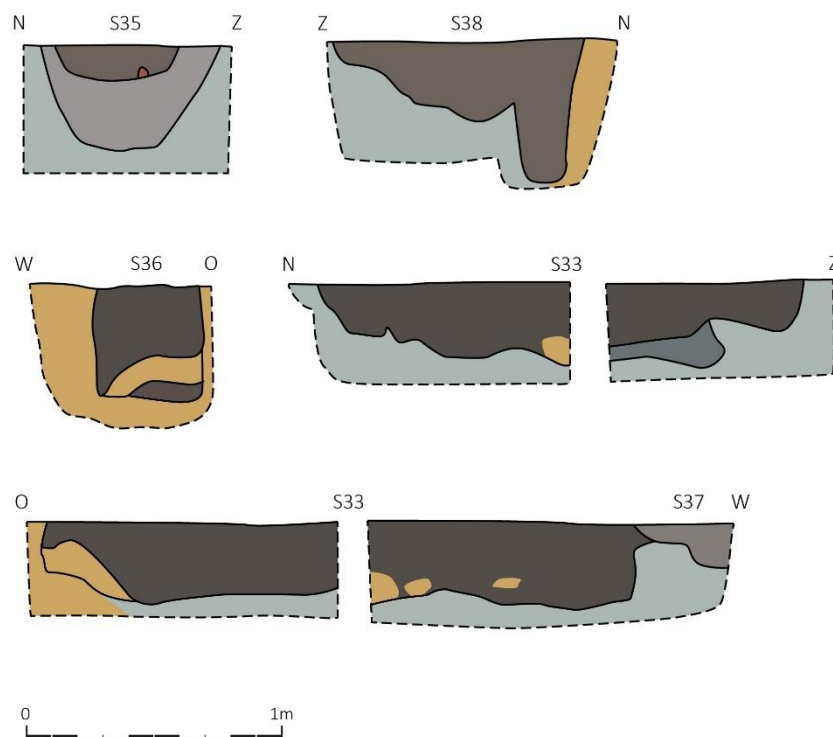
Van de andere gecoupeerde sporen werden enkel S33 (ellipsvormige kuil); S35 (cirkelvormig spoor met vlakke bodem); S36 (rechthoekig spoor met vlakke bodem; 6 tegelfragmenten en een stuk baksteen bewaard); S37 (karrensporen); S38 (vermoedelijke sondering) en S39 (houten (telefoon?)paal) weerhouden als antropogeen. Op basis van de waarneming alsook het beperkte materiaal worden de oudste sporen in de postmiddeleeuwen geplaatst.

Figuur 153: (a,b,c,d): Coupe op de antropogene sporen S33, S35, S36, S38 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Cluster Oostakkerdorp- Eekhoutdriesstraat
2019H130
schaal 1/20
Tekening 10, coupes WP 3

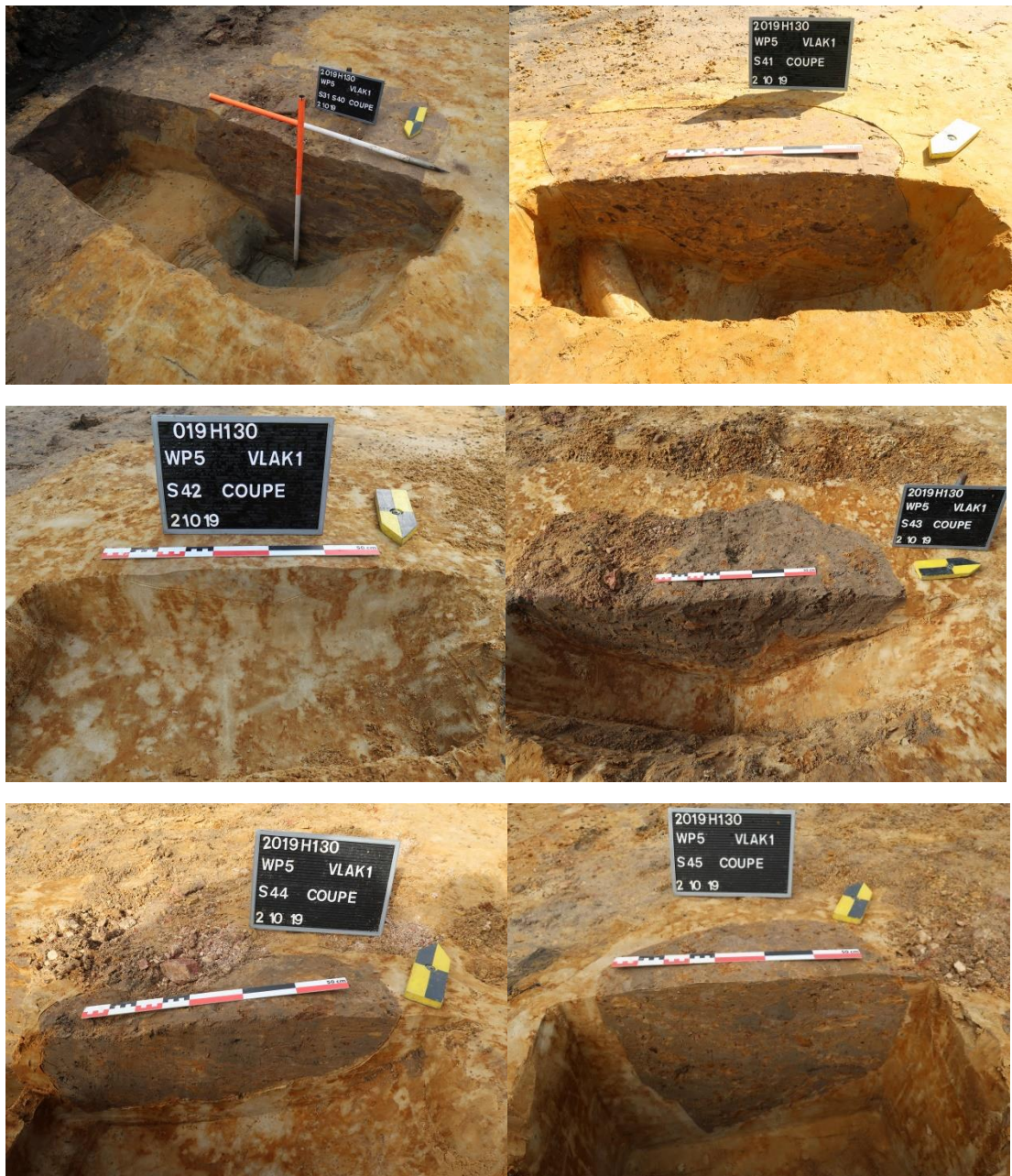

Figuur 154: Coupetekeningen WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.3.2.4. WP 5: gemiddelde hoogte 5,66-6,46 m T.A.W.

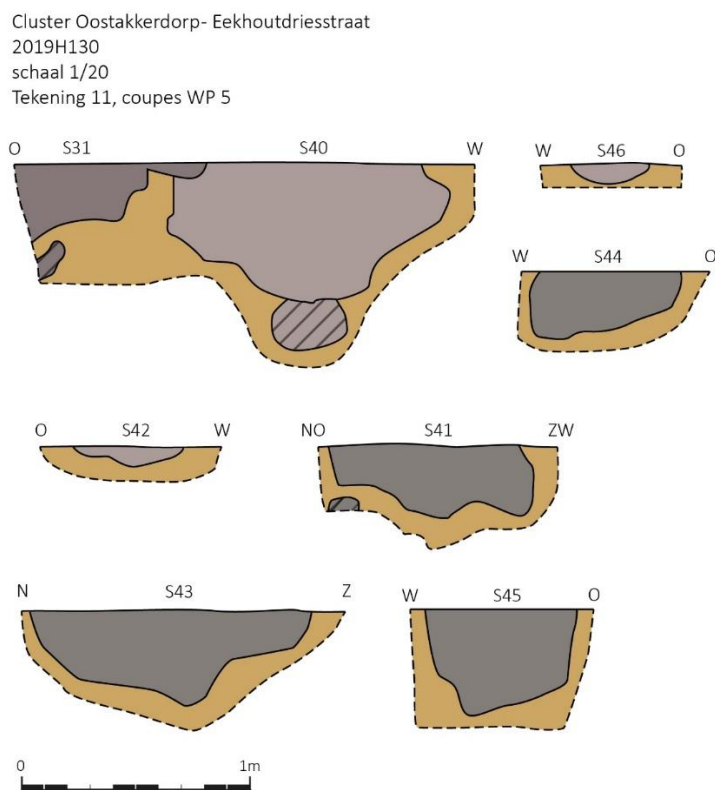
Van de gecoupeerde sporen werden S40 (gegraven boomkuil?); S41 (ovaal spoor; 5 wandscherven in rood aardewerk bewaard); S42 (uitgeloogd rond spoor); S43 (ovaal spoor; 2 wandfragmenten in majolica en westerwald steengoed, 1 randfragment in rood aardewerk en 1 metalen nagel

bewaard); S44 (ovaal spoor); S45 (ovaal spoor; brok metaal bewaard) en S46 (uitgeloogd ovaal spoor) weerhouden als antropogeen. Op basis van de waarneming alsook het beperkte materiaal worden de sporen in de postmiddeleeuwen geplaatst.

Figuur 155: (a,b,c,d,e,f,g): Coupe op de antropogene sporen S40, S41, S42, S44, S45, S46 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Figuur 156: Coupetekeningen WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.3.2.5. WP 6: gemiddelde hoogte 5,57-6,07 m T.A.W.

Van de gecoupeerde sporen werden S51 (recent paalspoor); S52 (uitgeloofd cirkelvormig spoor) en S53 (vierkantig spoor) weerhouden als antropogeen. Op basis van de waarneming alsook het beperkte materiaal worden alle sporen in recente tijden geplaatst.

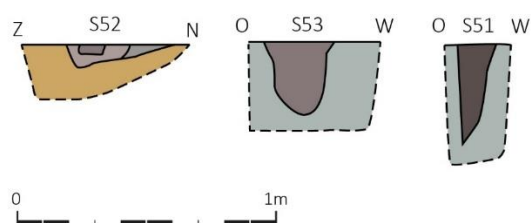
Figuur 157: (a,b,c): Coupe op de antropogene sporen S51, S52, S53 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

Cluster Oostakkerdorp- Eekhoutdriesstraat

2019H130

schaal 1/20

Tekening 12, coupes WP 6

Figuur 158: Coupetekeningen WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.4. Beschrijving van het bestand aan culturele en natuurwetenschappelijke vondsten

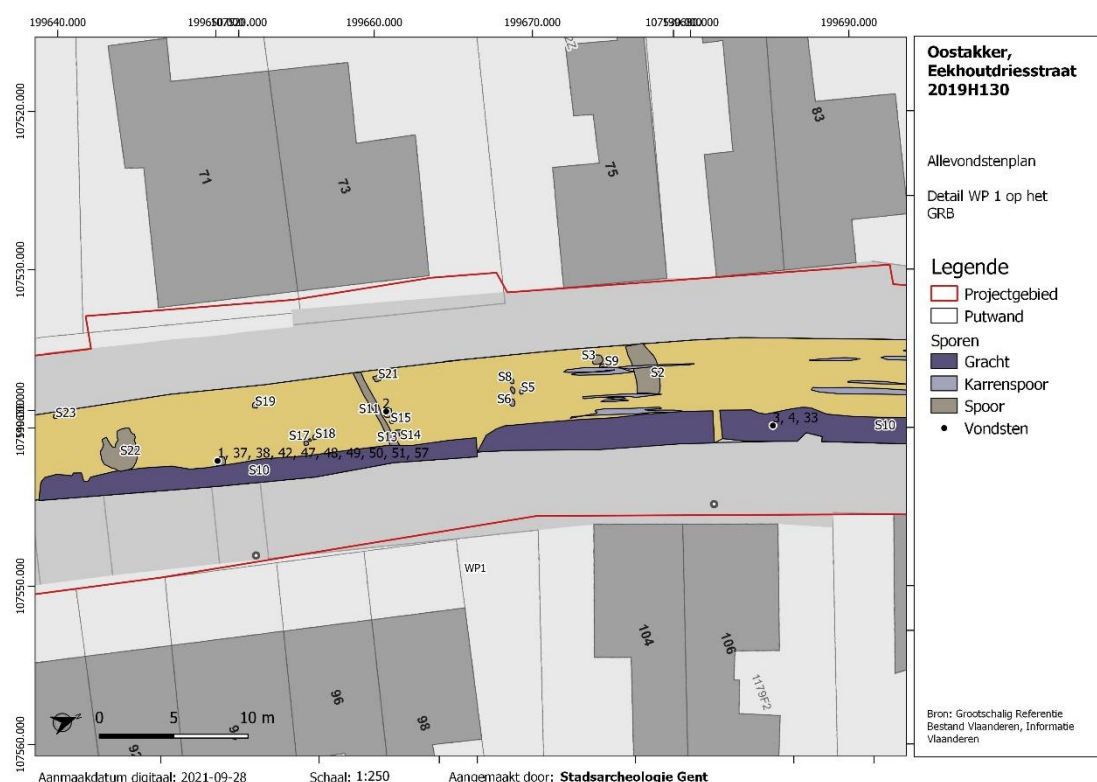
Bij het onderzoek zijn in totaal 57 vondstnummers toegekend. Deze kunnen onderverdeeld worden in aardewerk, dierlijk materiaal, metaal, bouwaardewerk, natuursteen, leder, glas en organisch materiaal. Het vondstmateriaal wordt per werkput hieronder besproken.

3.4.1. Werkput 1

In deze eerste werkput zijn vondsten verzameld uit 3 sporen: S10, S12 en S20. Uit de gracht (S10) is aardewerk aangetroffen waaronder 1 rand Siegburg steengoed (kanttype onduidelijk), twee fragmenten bouwaardewerk en een wandscherf rood, die een datering geven in de periode van de tweede helft van de 14de eeuw tot de eerste helft van de 16de eeuw.

Uit het vierkante spoor S12 is een metalen fragment van vermoedelijk een nagel ingezameld, waaraan geen specifieke datering kan worden toegekend.

Uit de kuil S20 zijn verschillende vondstcategorieën verzameld. Het verzamelde aardewerk en glas kan gedateerd worden in de 19de-20ste eeuw. Verder zijn ook fragmenten steenkool, leer en metaal ingezameld. Bij het metaal zijn verschillende fragmenten van een volledige beker ingezameld.

Figuur 159: Allevondstenkaart – detail WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.4.2. Werkput 2

Uit de sporen in WP 2 zijn geen vondsten ingezameld.

3.4.3. Werkput 3

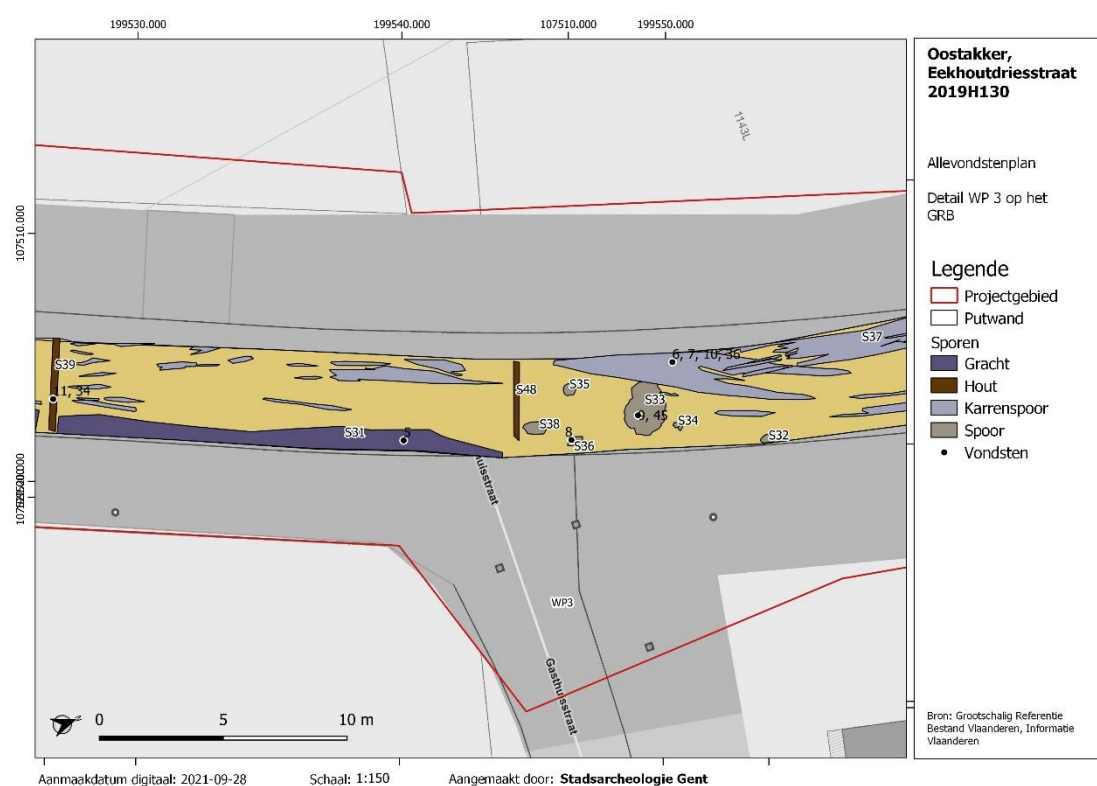
Ter hoogte van WP 3 zijn vondsten ingezameld uit de sporen S31, S33, S36, S37 en S39. Uit het verdere verloop van de gracht S10, S31, is in deze werkput bij het couperen een wandfragment rood aardewerk ingezameld, dat mogelijk postmiddeleeuws is.

Verder zijn uit de kuil S33 een fragment dierlijk botmateriaal en een fragment Siegburg aardewerk aangetroffen (14de-16de eeuw).

Het materiaal uit de recente kuil S36 omvatte 6 tegelfragmenten en een mogelijk baksteenfragment.

Uit de karrensporen S37 zijn verschillende fragmenten metaal (twee nagels en een plaatje), en fragmenten aardewerk waaronder een wandfragment van een kom of teil rood aardewerk aangetroffen. Het materiaal is te dateren in de 17de-18de eeuw.

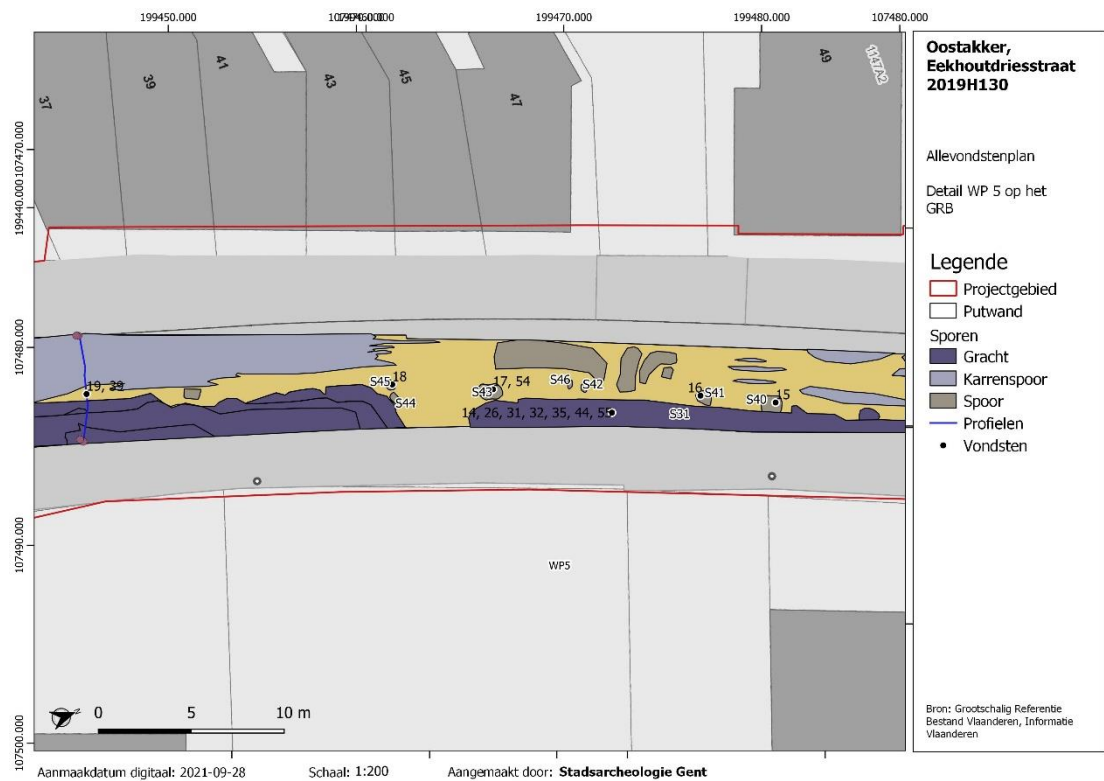
Het materiaal uit S39 omvatte een fragment glas en 2 fragmenten aardewerk te dateren in de 17de-18de eeuw.

Figuur 160: Allevondstenkaart – detail WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.4.4. Werkput 4

Ter hoogte van WP 4 is nog een fragment metaal aangetroffen in S31 (gracht) bij de aanleg van het vlak, en zijn enkele fragmenten postmiddeleeuws aardewerk, een fragment bouwaardewerk en twee fragmenten dierlijk bot aangetroffen in de karrensporen S37.

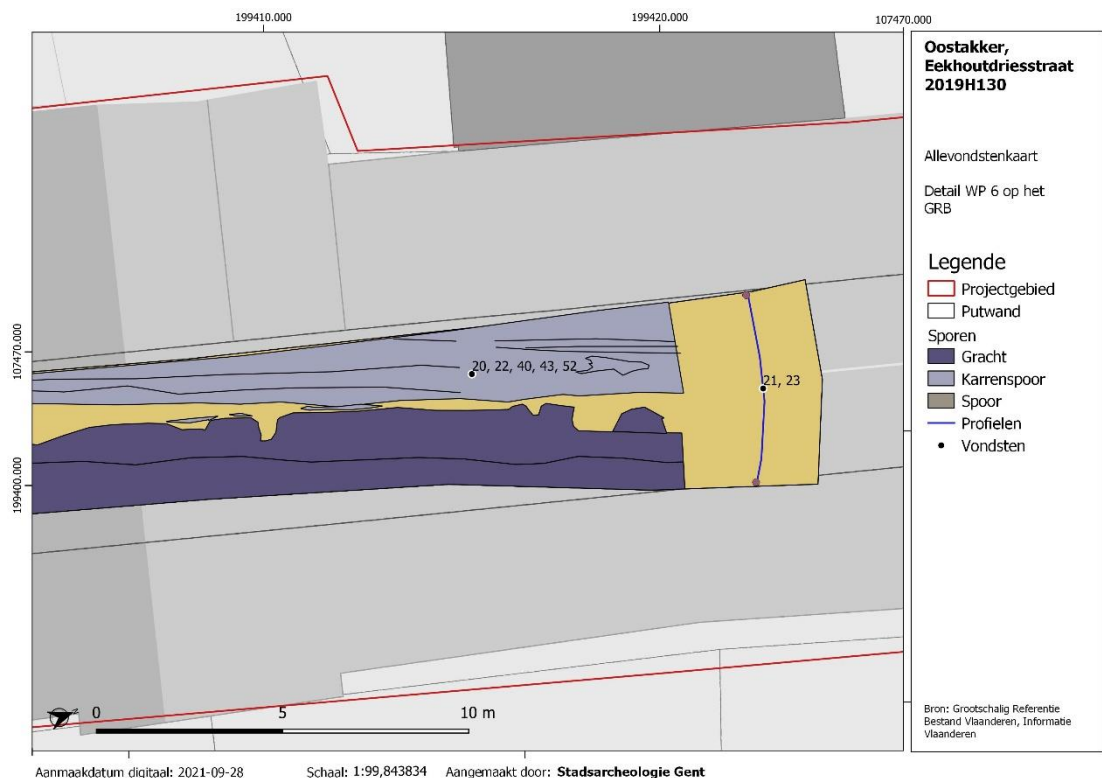
Figuur 162: Alle vondstenkaart – detail WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.4.6. Werkput 6

Ter hoogte van WP 6 zijn vondsten ingezameld uit de karrensporen S37, en uit S49, een versmeten pakket na het uitgraven van de gracht.

Het materiaal uit S37 bestaat uit fragmenten dierlijk materiaal, natuursteen, een metalen nagel en enkele fragmenten die mogelijk postmiddeleeuws kunnen gedateerd worden.

Het materiaal uit S49 omvat een fragment van een oor in grijs aardewerk, een wand rood aardewerk en één wand dat mogelijk slecht gebakken steengoed is. Een datering van het materiaal kan in de late middeleeuwen, maar kan ook postmiddeleeuws zijn.

Figuur 163: Alle vondstenkaart – detail WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)

3.4.7. Werkput 7

De ingezamelde vondsten in WP 7 komen uit de gracht S31 en het recentere pakket in deze gracht, S54. Het aardewerk uit S31 is gemengd materiaal daterend van de late middeleeuwen tot in de 19de/20ste eeuw. Verder zijn nog enkele fragmenten dierlijk materiaal, bouwaardewerk en metaal aangetroffen.

Het materiaal uit het recentere pakket S54 bestaat uit materiaal uit de 19de/20ste eeuw, waaronder een drinkglas, een flesje en een fragment van een flessenhals. Het aardewerk bevatte twee randfragmenten industrieel aardewerk. Verder zijn nog vier fragmenten metaal en één fragment dierlijk bot aangetroffen.

Algemeen kan gesteld worden dat de vondsten te dateren zijn in de postmiddeleeuwen en de zeer recente tijden. De vondst van enkele laatmiddeleeuwse scherven in de gracht kunnen toegeschreven worden aan de historische kennis over dit traject. Dit vondstmateriaal is vermoedelijk residueel.

De vrij beperkte dateringsvork alsook de tafonomisch oorsprong van het vondstenmateriaal laat toe het informatiepotentieel van deze vondsten beperkt te noemen.

3.5. Datering en interpretatie van de site

3.5.1. Relatieve datering op basis van sporen- en vondstenbestand

Op basis van de geregistreerde profielen kan de opeenvolging van twee pakketten wegtracé met duidelijke karrensporen S37, en het hoger gelegen en recenter spoor S47 onderscheiden worden. Deze wegtracés gaan samen met de oostelijk gelegen gracht of opeenvolging van verschillende grachtuitgravingen (S31). Tussen het weg- en grachttracé zat, voornamelijk in WP 6 en WP 7, een pakket versmeten moederbodem (S49) dat in grondplan op zijn plaats leek te zitten, maar via de dwarsdoorsnede herkenbaar was als een verplaatst pakket. Een nog recenter pakket S54 dat door S31 ging, werd tenslotte in WP 7 nog in vlak en coupe herkend.

Het aangetroffen vondstenmateriaal in de gracht doorheen de verschillende werkputten was te dateren van in de late middeleeuwen tot in de 19de/20ste eeuw. Het vondstenbestand wijst op een mogelijk postmiddeleeuwse fase. De vondst van enkele laatmiddeleeuwse scherven in de gracht kunnen toegeschreven worden aan de historische kennis over dit traject. Dit vondstmateriaal is vermoedelijk residueel. Uit de karrensporen (S37) werden in WP 3 fragmenten aardewerk aangetroffen die te dateren zijn in de 17de-18de eeuw, waardoor de karrensporen gelinkt kunnen worden aan de fase van de gracht. Ook het vondstmateriaal uit het bovenliggende spoor S47 kende een datering in de 17de-18de eeuw.

De overige opgegraven en gecoupeerde sporen waren van natuurlijke of van postmiddeleeuwse tot zeer recente oorsprong. Bij deze sporen werd geen onderlinge relatie vastgesteld tot elkaar. De datering wordt bevestigd in de positie van de sporen ten opzichte van de karrensporen en de grachtuitgraving, gecombineerd met het vondstenbestand, dat algemeen gesteld een datering in de postmiddeleeuwen en de zeer recente tijden aanwijst.

3.5.2. Absolute datering op basis van vondsten

Er zijn geen vondsten ingezameld die een absolute datering toelaten.

3.5.3. Absolute datering op basis van natuurwetenschappelijke dateringstechnieken

Er zijn geen natuurwetenschappelijke dateringstechnieken op stalen of vondsten toegepast.

3.5.4. Absolute datering op basis van historische bronnen

De projecties van het projectgebied op een kaart van 1722 (in opdracht van Philippus Errardus Van der Noot, bisschop van Gent en opgemaakt door Phil. Benthuis, gezworen landmeter); maar ook op de Kaart van Ferraris (1775), de Atlas der Buurtwegen (1840), de Poppkaart (1860), de luchtfoto van 1917 en de luchtfoto van 1955 leren dat - net zoals de archeologische werfbegeleiding aangaf - het huidige traject teruggaat op een gekend postmiddeleeuws tracé. Deze jongere sporen moeten wel de opvolger zijn van een ouder middeleeuws tracé vanuit Oostakkerdorp richting de walsite Wittewalle. Het zuidelijke deel van de straat moet eind 19de eeuw - begin 20ste eeuw een verbreding gekend hebben in oostelijke richting, door inname van voormalige landbouwgronden in het kader van het verbreden van het openbaar domein. Deze verbreding was afleesbaar van de steeds breder te volgen gracht S31, die het traject van de Oude Holstraat leek te volgen.

Figuur 164: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de kaart van 1722 (Rijksarchief Gent, Kaarten en plannen nr. 356)

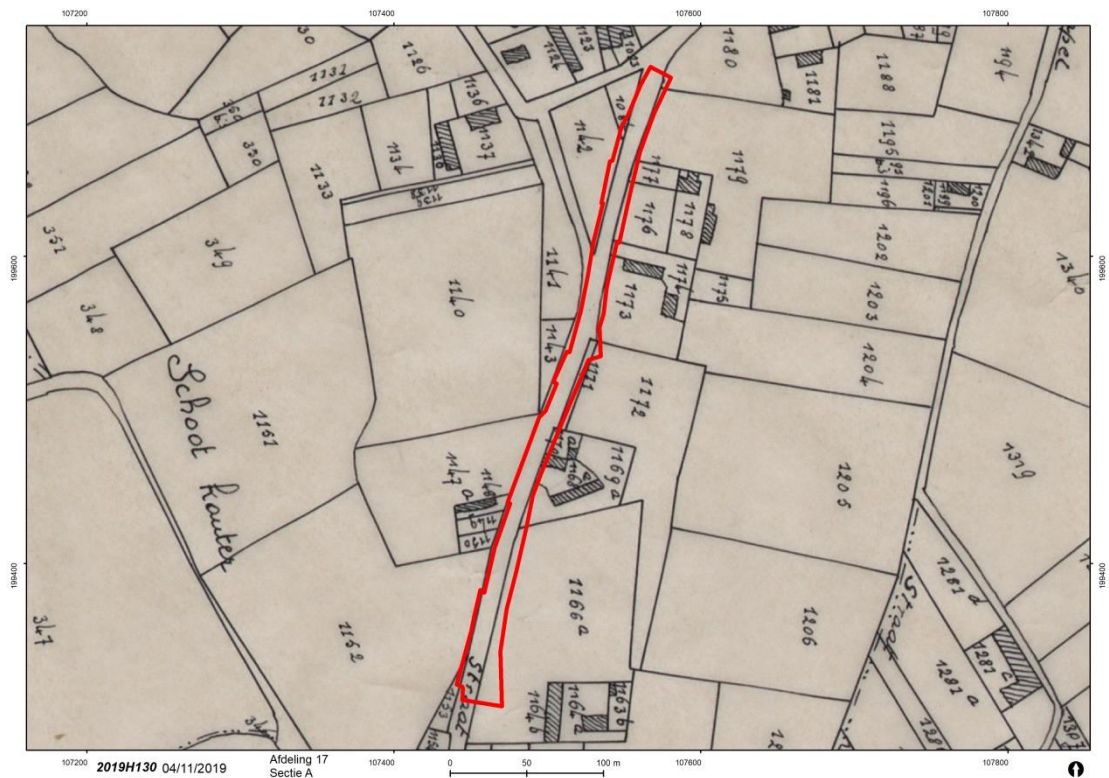
Figuur 165: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de Kaart van Ferraris (1771-1778), Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik (Koninklijke Bibliotheek van België)

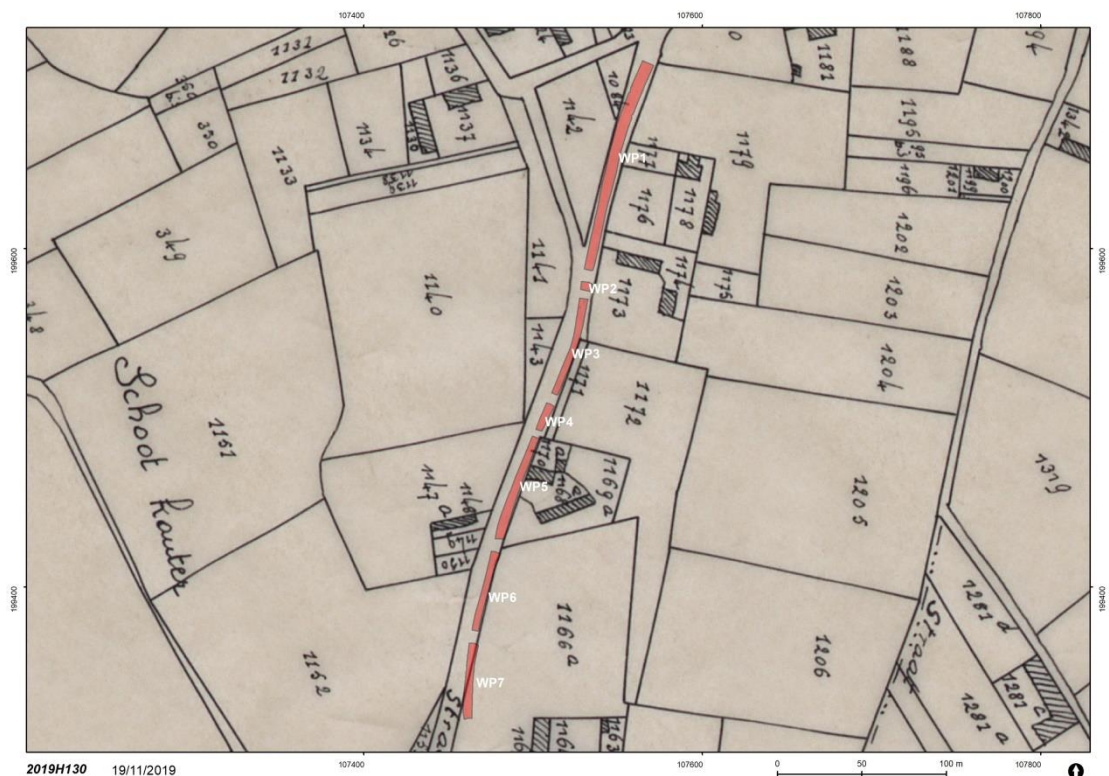
Figuur 166: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de Atlas der Buurtwegen (1840) (Provincie Oost-Vlaanderen)

Figuur 167: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de Atlas der Buurtwegen (1840) (Provincie Oost-Vlaanderen)

Figuur 168: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de Poppkaart (1860) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Archief Gent)

Figuur 169: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de Poppkaart (1860) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Archief Gent)

Figuur 170: Projectie van het traject van de Eekhoudriesstraat op de luchtfoto van 1917 (KLM-MRA)

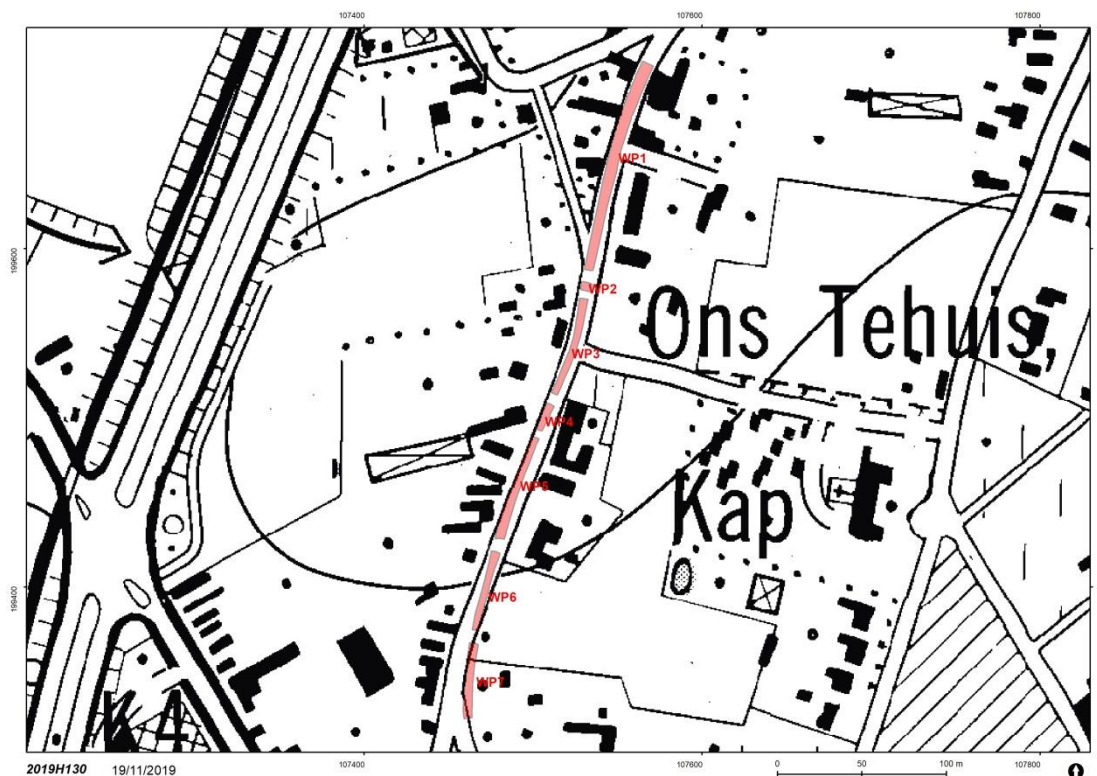
Figuur 171: Projectie van de werkputten van de Eekhoudriesstraat op de luchtfoto van 1917 (KLM-MRA)

Figuur 172: Projectie van het traject van de Eekhoudriesstraat op de luchtfoto van 1955 (Vlaamse overheid, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, afdeling Algemene Technische Ondersteuning)

Figuur 173: Projectie van de werkputten van de Eekhoudriesstraat op de luchtfoto van 1955 (Vlaamse overheid, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, afdeling Algemene Technische Ondersteuning)

Figuur 174: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de Topografische kaart van 1961 (Ministerie van Openbare Werken, collectie Stadsarcheologie Gent (S1960_MOW_1467))

3.5.5. Tafonomische opbouw en formatie van de archeologische site

Het algemene beeld van de dwarsdoorsneden op de Eekhoutdriesstraat is (van west naar oost) er één van verschillende niveaus van een voormalige wegtracé met karrensporen en inspoelingen in de moederbodem en verschillende fasen van een afzomende gracht aan de oostzijde. Dit voormalige wegtracé wijkt in oriëntatie plaatselijk ietwat af van het huidige tracé, maar was grotendeels te volgen. Het was afgedekt door enkele zandige pakketten eindigend met de nodige nivelleringslagen voor de huidige bestrating. Op geen enkele locatie is de originele bodemopbouw aangetroffen.

De archeologische sporen in de Eekhoutdriesstraat gaan terug op een postmiddeleeuws tracé waarbij een opeenvolging van wegdekken met karrensporen en inspoelingslenzen aan de westzijde (S37, S47) samengaan met een opeenvolging van uitgravingen, aanvullingen en heruitgravingen voor een gracht aan de oostzijde (S31).

De overige opgegraven sporen zijn alle postmiddeleeuws tot zeer recent te dateren.

3.6. Synthese

3.6.1. Interpretatie van de site

Op basis van het bureauonderzoek kon enkel vastgesteld worden dat de Eekhoutdriesstraat een hoog historisch, cartografisch en archeologisch vastgesteld potentieel kon bevatten. Er kon echter niet uitgemaakt worden of de aard der werken dit potentieel bedreigde en/of zou vernietigen (plannen zie archeologienota).

De verschillende werkputten (WP 1 t.e.m. WP 7) gaven een over het algemeen zeer eenduidig beeld en dit over het volledige traject van de Eekhoutdriesstraat. Het duidelijkst was dit afleesbaar van het noordprofiel van WP 7 (zie hoger).

De archeologische sporen in de Eekhoutdriesstraat gaan terug op een postmiddeleeuws tracé waarbij een opeenvolging van wegdekken met karrensporen en inspoelingslenzen aan de westzijde (S37, S47) samengaan met een opeenvolging van uitgravingen, aanvullingen en heruitgravingen voor een gracht aan de oostzijde (S31). De overige geregistreerde sporen zijn - gecoupeerd - voornamelijk als natuurlijk te herkennen of als zeer recent te bestempelen aan de hand van de beperkte vondsten en de positie t.o.v. de karrensporen en uitgraving voor de gracht.

Op basis van het cartografisch en fotografisch materiaal is dit tracé zeker te volgen tot in het begin van de 18de eeuw (1722). Hoogstwaarschijnlijk gaat het wel om een ouder middeleeuws tracé (*Eekhoutdries*) van het dorpscentrum naar de site van Wittewalle. Archeologisch kon dit niet vastgesteld worden, op wat residueel materiaal na. De aangetroffen vondsten en verschillende niveaus van het wegtracé en bijhorende grachtuitgravingen kunnen ten vroegste postmiddeleeuws gedateerd worden. Eind 19de - begin 20ste eeuw moet er een verbreding gebeurd zijn van het openbaar domein in het zuidoosten van de Eekhoutdriesstraat. Dit is afleesbaar van de steeds breder volgbare gracht S31, richting de Oude Holstraat.

In het kader van de grootschalige opgravingscampagne van de meerperiodensite ten oosten van de Eekhoutdriesstraat en de vraag of er een westelijke begrenzing van sporen eventueel binnen het traject van de huidige straat kon vastgesteld worden, kan na de werfbegeleiding gestaafd worden dat eventuele oudere sporen dan het postmiddeleeuwse wegtracé verdwenen zijn.

Tijdens de werfbegeleiding is het maximale archeologische potentieel geregistreerd en verzameld alvorens de nieuwe riolering werd aangelegd. Er is geen bijkomende verwachting voor het aantreffen van archeologisch erfgoed binnen het opgegraven terrein.

3.6.2. Belang en betekenis van de archeologische site in een ruimere context

De werfbegeleiding in de Eekhoutdriesstraat leverde geen nieuwe archeologische inzichten ten aanzien van het eerder uitgevoerde bureauonderzoek. Met een aantal dwarsdoorsneden werd wel een inzicht verkregen in de postmiddeleeuwse en recente ontwikkeling van een vermoedelijk in oorsprong middeleeuws wegtracé.

3.7. Beantwoording onderzoeksvragen

- > Zijn er in de te onderzoeken zone nog sporen van prehistorische, Romeinse of middeleeuwse bewoning aanwezig?
Over het hele traject van de Eekhoutdriesstraat (van Wittewalle tot aan de splitsing met de Oude Holstraat) werden geen sporen aangesneden uit de prehistorie, de Romeinse tijd of de

middeleeuwen. Het historisch wegtracé met bijhorende gracht dat gevolgd kon worden is postmiddeleeuws te dateren.

- > Is het mogelijk een westelijke begrenzing van de opgegraven meerperiodensite langs de Eekhoudriesstraat te bepalen?
Op basis van de werfbegeleiding konden geen uitspraken gedaan worden over de meerperiodensite ten oosten van de Eekhoudriesstraat.
- > Kan er een fasering in de vastgestelde sporen opgemaakt worden?
Ondanks het postmiddeleeuwse karakter van de sporen kon er een fasering vastgesteld worden van het wegtracé Eekhoudriesstraat. De archeologische sporen gaan terug op een vermoedelijk oorspronkelijk middeleeuws tracé waarbij een opeenvolging van postmiddeleeuwse wegdekken met karrensporen en inspoelingslenzen aan de westzijde (S37, S47) samengaan met een opeenvolging van uitgravingen, aanvullingen en heruitgravingen voor een gracht aan de oostzijde (S10, S31).
- > Wat is de aard, omvang, datering, en conservatie van de aangetroffen archeologische resten? Wat is de chronologie van de aanwezige archeologische resten?
De gecoupeerde antropogene sporen en verzamelde artefacten getuigen alle van een postmiddeleeuws tot zeer recent karakter. De hoeveelheid is beperkt en de conservatie-omstandigheden worden momenteel gemonitord in De Zwarte Doos.
- > Sluiten de sporen aan bij de resultaten van onderzoek in de omgeving en de data van de CAI en de kennis van Stadsarcheologie Gent?
De sporen sluiten aan bij de reeds via het bureauonderzoek verzamelde kennis over Oostakker-Eekhoudriesstraat. Er werd geen relevante nieuwe kennis gegenereerd.
- > Hoe kaderen de resultaten van dit onderzoek binnen onze kennis van de geschiedenis/ontwikkeling van Oostakker?
Deze resultaten zijn eerder een bevestiging van het uitgevoerde bureauonderzoek en de kennis die reeds bestond over de ontwikkeling van Oostakker.

3.8. Samenvatting (gespecialiseerd publiek)

In de periode van 24/09/2019 tot 10/10/2019 is in navolging van het Programma van Maatregelen bij het archeologisch bureauonderzoek 2018E216, Cluster Oostakkerdorp, een werfbegeleiding voorafgaand aan de werken uitgevoerd in de zone van de Eekhoudriesstraat.

Op basis van het bureauonderzoek kon vastgesteld worden dat op basis van cartografische bronnen en uitgevoerd onderzoek in de onmiddellijke omgeving van de Eekhoudriesstraat, deze zone een hoog historisch, cartografisch en archeologisch vastgesteld potentieel kon bevatten.

De onderzochte werkputten (WP 1 t.e.m. WP 7) gaven een over het algemeen zeer eenduidig beeld en dit over het volledige traject van de Eekhoudriesstraat. De aangetroffen archeologische sporen gaan terug op een postmiddeleeuws wegtracé waarbij een opeenvolging van wegdekken met karrensporen en inspoelingslenzen aan de westzijde samengaan met een opeenvolging van uitgravingen, aanvullingen en heruitgravingen voor een gracht aan de oostzijde. De overige geregistreerde sporen zijn - gecoupeerd - voornamelijk als natuurlijk te herkennen of als zeer recent te bestempelen aan de hand van de weinige vondsten en de positie t.o.v. de karrensporen en uitgraving voor de gracht.

Op basis van het cartografisch en fotografisch materiaal is dit tracé zeker te volgen tot in het begin van de 18de eeuw (1722). Hoogstwaarschijnlijk gaat het wel om een ouder middeleeuws tracé

(*Eekhoutdries*) van het dorpscentrum naar de site van Wittewalle, maar archeologisch kon dit niet vastgesteld worden op wat residueel vondstenmateriaal na. De aangetroffen vondsten en verschillende niveaus van het wegtracé en bijhorende grachtuitgravingen kunnen ten vroegste postmiddeleeuws gedateerd worden. Eind 19de - begin 20ste eeuw moet er een verbreding gebeurd zijn van het openbaar domein in het zuidoosten van de Eekhoutdriesstraat. Dit is afleesbaar van de steeds breder volgbare gracht S31, richting de Oude Holstraat.

In het kader van de grootschalige opgravingscampagne van de meerperiodensite ten oosten van de Eekhoutdriesstraat en de vraag of er een westelijke begrenzing van sporen eventueel binnen het traject van de huidige straat kon vastgesteld worden, kan na de werfbegeleiding gestaafd worden dat eventuele oudere sporen dan het postmiddeleeuwse wegtracé verdwenen zijn.

3.9. Samenvatting (niet gespecialiseerd publiek)

In de periode van 24/09/2019 tot 10/10/2019 is een werfbegeleiding voorafgaand aan de werken uitgevoerd in de zone van de Eekhoutdriesstraat.

De aangetroffen archeologische sporen gaan terug op een postmiddeleeuws wegtracé waarbij een opeenvolging van wegdekken met karrensporen en inspoelingslenzen aan de westzijde samengaan met een opeenvolging van uitgravingen, aanvullingen en heruitgravingen voor een gracht aan de oostzijde. De overige sporen zijn als natuurlijk te herkennen of als zeer recent te bestempelen.

Op basis van het cartografisch en fotografisch materiaal is dit aangetroffen tracé zeker te volgen tot in het begin van de 18de eeuw (1722). Hoogstwaarschijnlijk gaat het wel om een ouder middeleeuws tracé (*Eekhautdries*) van het dorpscentrum naar de site van Wittewalle, maar archeologisch kon dit niet worden vastgesteld. De aangetroffen vondsten en verschillende niveaus van het wegtracé en bijhorende grachtuitgravingen kunnen ten vroegste postmiddeleeuws gedateerd worden. Eind 19de - begin 20ste eeuw moet er een verbreding gebeurd zijn van het openbaar domein in het zuidoosten van de Eekhoutdriesstraat. Dit is afleesbaar van de steeds breder volgbare gracht S31, richting de Oude Holstraat.

Oudere sporen dan het postmiddeleeuwse wegtracé zijn verdwenen. Er kan dus geen link gelegd worden met de meerperiodensite die zich aan de oostzijde van de Eekhoutdriesstraat bevond.

3.10. Bibliografie

- AMERYCKX, J., *Bodemkaart van België, verklarende tekst bij het kaartblad lochristi 40 E, (Centrum voor Bodemkartering)*, Gent, 1960.
- BOGAERT, C., LANCLUS, K. & VERBEECK, M., *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Stad Gent, Fusiegemeenten, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 4ND*, Brussel-Gent, 1983.
- CAPITEYN, A., CHARLES, L. & LALEMAN, M.C., *Historische atlas van Gent: een visie op verleden en toekomst*, Amsterdam, 2007.
- DEMEY, D., *Evaluatierapport Oostakker Eekhoutdriestraat*, Sint-Michiels-Brugge, 2014.
- DE MOOR, G., VERMEIRE, S. & ADAMS, R., *Toelichting bij de Quartairgeologische kaart Gent*, Brussel, 1999, p. 69.
- DESEIJN, G., *Gids voor oud Gent*, Antwerpen, 1991.
- GELAUDE, F., *Gent. Rivierduinen en dekzandruggen, (Erfgoedmemo, nr. 44)*, Gent, 2010.
- GYSELING, M., *Geschiedenis van Oostakker en Sint-Amandsberg tot 1794*, Oostakker, 1974.
- JANSSENS, N. & DE CLEER, S., *Archeologische prospectie met ingreep in de bodem Gent, Gasthuisstraat 21-45 (uitbreiding WVZ Vincenthof), (BAAC Vlaanderen bvba, Rapport nr. 70)*, Gent, 2014.
- POELMAN, R., *Oostakker in de 19de eeuw, s.l.*, 1976.
- POELMAN, R., *Oostakker in de 20ste eeuw, s.l.*, 1981.
- POELMAN, R., *Sloten, van nederzetting tot bedevaartsoord, (Jaarboek Heemkundige Kring "De Oost-Oudburg", nr. 12)*, 1975.
- REYNS, N., BRUGGEMAN, J. & DIERCKX, L., *Archeologisch vooronderzoek Oostakker (Gent) - Eekhoutdriesstraat, (Rapporten All-Archeo, nr. 123)*, Bornem, 2014.
- STOOPS, G., *Oostakker, Oostakkerdorp 38*, in: *Archeologisch onderzoek in Gent 2002-2011, (Stadsarcheologie. Bodem en monument in Gent, reeks 2 nr. 5)*, Gent, 2011, p. 172-175.
- VANDENHOUTE, J., *Zoeken naar Oostakkers verleden*, Gent, 1981.
- VERHULST, A., *De Sint-Baafsabdij te Gent en haar grondbezit (VIIe-XIVe eeuw)*, Brussel, 1958.
- WUYTS, F. & VAN GOIDSENHOVEN, W., *Oostakker-Pijphoekstraat. Rapportage archeologisch proefsleuvenonderzoek – April 2011, (GATE-rapport, nr. 21)*, Bredene, 2010.

www.onroerenderfgoed.be

www.dov.vlaanderen.be

<http://geovlaanderen.gisvlaanderen.be/geo-vlaanderen/cai/>

www.gent.be

3.11. Figurenlijst

Figuur 1: Situering projectzone van de archeologienota op de orthofoto van 2015 (Eurosense Belfotop & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	8
Figuur 2: Situering projectgebied van de archeologienota op het hedendaags kadaster (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	9
Figuur 3: Situering projectgebied van de archeologienota op de GRB basiskaart (AGIV GRB Basiskaart & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	9
Figuur 4: Situering projectgebied van de archeologienota op de Topografische kaart 1981 (NGI en AGIV)	10
Figuur 5: Aanduiding van de verschillende zones in het programma van maatregelen van de archeologienota Cluster Oostakkerdorp. Voor de zone rond de Groenehoekstraat (donker groen), de kerk (blauw) en rond de kiosk (licht groen) werd een uitgesteld archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem voorzien. Voor de Eekhoutdriesstraat (paars) werd een werfbegeleiding voorzien. Deze laatste is het onderwerp van dit eindrapport (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	11
Figuur 6: Voorstelling van de verschillende werkputten van de werfbegeleiding binnen het volledige projectgebied Cluster Oostakkerdorp (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	14
Figuur 7: Projectie van de proefputten op de recente luchtfoto (Eurosense Belfotop & Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	14
Figuur 8: Sferbeeld WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	15
Figuur 9: De aangetroffen spoorcategorieën en hun aantallen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	18
Figuur 10: Allesporenplan, vlak 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	18
Figuur 11: Noordprofiel WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	19
Figuur 12: Noordprofiel WP 7, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	20
Figuur 13: Noordprofiel WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	20
Figuur 14: Noordprofiel WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	21
Figuur 15: Noordprofiel WP 3, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	22
Figuur 16: Noordprofiel WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	22
Figuur 17: Noordprofiel, coupe WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	23
Figuur 18: Noordprofiel, coupe WP 5, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	23
Figuur 19: Noordprofiel, coupe WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	24
Figuur 20: Referentieprofiel WP 5 (westprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	24
Figuur 21: Referentieprofiel WP 5 (westprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	25
Figuur 22: Noordprofiel WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	26

Figuur 23: Noordprofiel WP 6, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) ____	26
Figuur 24: Noordprofiel WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	27
Figuur 25: Noordprofiel, coupe WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	27
Figuur 26: Noordprofiel, coupe WP 6, met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	28
Figuur 27: Noordprofiel, coupe WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	28
Figuur 28: Noordprofiel, coupe WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	29
Figuur 29: Referentieprofiel WP 7 (coupe, noordprofiel), met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	29
Figuur 30: Noordprofiel, coupe WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	30
Figuur 31: Overzichtsbeeld WP 1 (noordelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	31
Figuur 32: Grondplan WP 1 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	31
Figuur 33: Overzichtsbeeld WP 1 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	32
Figuur 34: Overzichtsbeeld WP 1 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	33
Figuur 35: Grondplan WP 1 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	33
Figuur 36: Overzichtsbeeld WP 1 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	34
Figuur 37: Grondplan WP 1 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	34
Figuur 38: WP 1, Coupe op S10 (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	35
Figuur 39 (a,b,c,d,e,f,g,h): Coupe op de antropogene sporen S3, S9, S11, S12, S20, S22, S23 en S29 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	36
Figuur 40: Coupetekeningen WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	37
Figuur 41: Overzichtsbeeld WP 2 (van west naar oost) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	38
Figuur 42: Grondplan WP 2 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	38
Figuur 43: WP 2, Coupe op S30 (van zuid naar noord) en coupetekening (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	39
Figuur 44: Overzichtsbeeld WP 3 (noordelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	40
Figuur 45: Grondplan WP 3 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	40
Figuur 46: Overzichtsbeeld WP 3 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie) _____	41

Figuur 47: Overzichtsbeeld WP 3 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	42
Figuur 48: Grondplan WP 3 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	43
Figuur 49: Overzichtsbeeld WP 3 (zuidelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	43
Figuur 50: Grondplan WP 3 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	44
Figuur 51: WP 3, S31, dwarsdoorsnede op gracht zichtbaar in noordprofiel WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	45
Figuur 52 (a,b,c,d): Coupe op de antropogene sporen S33, S35, S36, S38 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	45
Figuur 53: Coupetekeningen WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	46
Figuur 54: Overzichtsbeeld WP 4 (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	47
Figuur 55: Grondplan WP 4 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	47
Figuur 56: WP 4, S31, dwarsdoorsnede op gracht (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	48
Figuur 57: Overzichtsbeeld WP 5 (noordelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	49
Figuur 58: Grondplan WP 5 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	49
Figuur 59: Overzichtsbeeld WP 5 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	50
Figuur 60: Overzichtsbeeld WP 5 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	50
Figuur 61: Grondplan WP 5 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	51
Figuur 62: Overzichtsbeeld WP 5 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	51
Figuur 63: Grondplan WP 5 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	52
Figuur 64: (a,b,c,d,e,f,g): Coupe op de antropogene sporen S40, S41, S42, S44, S45, S46 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie):	53
Figuur 65: Coupetekeningen WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	54
Figuur 66: Overzichtsbeeld WP 6 (noordelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	55
Figuur 67: Grondplan WP 6 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	55
Figuur 68: Overzichtsbeeld WP 6 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	56
Figuur 69: Grondplan WP 6 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	57
Figuur 70: Overzichtsbeeld WP 6 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	58

Figuur 71: Grondplan WP 6 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	59
Figuur 72: (a,b,c): Coupe op de antropogene sporen S51, S52, S53 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	60
Figuur 73: Coupetekeningen WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	61
Figuur 74: Overzichtsbeeld WP 7 (noordelijk deel; van west naar oost) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	62
Figuur 75: Grondplan WP 7 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	62
Figuur 76: Overzichtsbeeld WP 7; de donkere strook is S54 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	63
Figuur 77: Grondplan WP 7 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	63
Figuur 78: Overzichtsbeeld WP 7 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	64
Figuur 79: Grondplan WP 7 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	65
Figuur 80: Allevondstenkaart – detail WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	66
Figuur 81: Allevondstenkaart – detail WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	67
Figuur 82: Allevondstenkaart – detail WP 4 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	68
Figuur 83: Allevondstenkaart – detail WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	69
Figuur 84: Allevondstenkaart – detail WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	70
Figuur 85: Allevondstenkaart – detail WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	71
Figuur 86: De projectzone aangeduid op de Tertiaire geologische kaart (MVG dep EWBL afd. natuurlijke rijkdommen & energie)	75
Figuur 87: De projectzone aangeduid op de Kwartair geologische kaart. (dov.vlaanderen.be)	75
Figuur 88: De projectzone aangeduid op de Bodemkaart (DOV Vlaanderen)	78
Figuur 89: Kaarte van de landen, bosschen ende meerschen gelegen binnen de prochie van Oostacker competerende het bisdom van Ghendt door Phil. Benthuis, gezworen Landmeter, 1721 (Rijksarchief Gent, Kaarten en plannen nr. 356)	81
Figuur 90: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de kaart van 1722 (Rijksarchief Gent, Kaarten en plannen nr. 356)	82
Figuur 91: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de Kaart van Ferraris (1771-1778), Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik (Koninklijke Bibliotheek van België)	82
Figuur 92: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de Atlas der Buurtwegen (1840) (Provincie Oost-Vlaanderen)	83
Figuur 93: Gereduceerde kadasterkaart opgemaakt in 1852 door het Dépôt de la guerre et de la Topographie (NGI)	84
Figuur 94: Situering volledige Cluster Oostakkerdorp op de Topografische kaart 1960 (Topo 1960 : Ministerie van Openbare Werken, collectie Stadsarcheologie Gent (S1960_MOW_1467))	84

Figuur 95: De op de CAI aangeduide en hoger besproken relevante archeologische relictten (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	87
Figuur 96: Referentieprofiel WP 7 (noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	88
Figuur 97: Referentieprofiel WP 7 (noordprofiel), met inkrassingen (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	89
Figuur 98: Referentieprofiel WP 7 (noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	89
Figuur 99: Werkputtenplan meerperiodensite Eekhoudriesstraat, 2014. In het westen situeert zich het wegtracé van de Eekhoudriesstraat (Ruben Willaert bvba)	91
Figuur 100: Profielopnames ooststrand, v.l.n.r. profiel wp4-104-1 en wp1-102-1 (Ruben Willaert bvba)	91
Figuur 101: De gaafheid van de bodem op basis van waargenomen bodemprofielen en verstoringen geconfronteerd met alle sporen. De minst afgetopte en, of geroerde bodems zijn groen aangeduid. De minst gawe bodems zijn rood aangeduid (Ruben Willaert bvba)	92
Figuur 102: Overzichtsbeeld WP 1 (noordelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	93
Figuur 103: Grondplan WP 1 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	94
Figuur 104: Overzichtsbeeld WP 1 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	94
Figuur 105: Grondplan WP 1 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	95
Figuur 106: WP 1, Coupe op S10 (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	95
Figuur 107: Overzichtsbeeld WP 2 (van west naar oost) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	96
Figuur 108: Grondplan WP 2 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	97
Figuur 109: Overzichtsbeeld WP 3 (noordelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	98
Figuur 110: Grondplan WP 3 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	98
Figuur 111: Overzichtsbeeld WP 3 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	99
Figuur 112: Overzichtsbeeld WP 3 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	100
Figuur 113: Grondplan WP 3 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	101
Figuur 114: Overzichtsbeeld WP 3 (zuidelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	101
Figuur 115: Grondplan WP 3 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	102
Figuur 116: Referentieprofiel WP 3 (noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	103
Figuur 117: WP 3, S31, dwarsdoorsnede op gracht zichtbaar in noordprofiel WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	103

Figuur 118: Referentieprofiel WP 3 (noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	104
Figuur 119: Overzichtsbeeld WP 4 (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	105
Figuur 120: Grondplan WP 4 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	105
Figuur 121: WP 4, S31, dwarsdoorsnede op gracht (van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	106
Figuur 122: Overzichtsbeeld WP 5 (noordelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	107
Figuur 123: Grondplan WP 5 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	107
Figuur 124: Overzichtsbeeld WP 5 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	108
Figuur 125: Overzichtsbeeld WP 5 (middendeel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	108
Figuur 126: Grondplan WP 5 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	109
Figuur 127: Referentieprofiel WP 5 (westprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	110
Figuur 128: Referentieprofiel WP 5 (westprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	110
Figuur 129: Referentieprofiel WP 5, (coupe, noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	111
Figuur 130: Referentieprofiel WP 5, (coupe, noordprofiel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	111
Figuur 131: Overzichtsbeeld WP 6 (noordelijk deel; van noord naar zuid) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	112
Figuur 132: Grondplan WP 6 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	112
Figuur 133: Overzichtsbeeld WP 6 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	113
Figuur 134: Grondplan WP 6 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	114
Figuur 135: Grondplan WP 6 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	114
Figuur 136: Noordprofiel WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	115
Figuur 137: Noordprofiel WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	115
Figuur 138: Noordprofiel, coupe WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	116
Figuur 139: Noordprofiel, coupe WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	116
Figuur 140: Overzichtsbeeld WP 7 (noordelijk deel; van west naar oost) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	117
Figuur 141: Grondplan WP 7 (noordelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	118
Figuur 142: Overzichtsbeeld WP 7; de donkere strook is S54 (middendeel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	118
Figuur 143: Grondplan WP 7 (middendeel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	119

Figuur 144: Overzichtsbeeld WP 7 (zuidelijk deel; van zuid naar noord) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	120
Figuur 145: Grondplan WP 7 (zuidelijk deel) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	120
Figuur 146: Noordprofiel WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	121
Figuur 147: Noordprofiel WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	122
Figuur 148: Noordprofiel, coupe WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	123
Figuur 149: Noordprofiel, coupe WP 7 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	123
Figuur 150: (a,b,c,d,e,f,g,h): Coupe op de antropogene sporen S3, S9, S11, S12, S20, S22, S23 en S29 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	125
Figuur 151: Coupetekeningen WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	125
Figuur 152: WP 2, Coupe op S30 (van zuid naar noord) en coupetekening (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	126
Figuur 153: (a,b,c,d): Coupe op de antropogene sporen S33, S35, S36, S38 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	127
Figuur 154: Coupetekeningen WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	127
Figuur 155: (a,b,c,d,e,f,g): Coupe op de antropogene sporen S40, S41, S42, S44, S45, S46 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	129
Figuur 156: Coupetekeningen WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	129
Figuur 157: (a,b,c): Coupe op de antropogene sporen S51, S52, S53 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	130
Figuur 158: Coupetekeningen WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	130
Figuur 159: Allevondstenkaart – detail WP 1 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	131
Figuur 160: Allevondstenkaart – detail WP 3 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	132
Figuur 161: Allevondstenkaart – detail WP 4 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	133
Figuur 162: Allevondstenkaart – detail WP 5 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	134
Figuur 163: Allevondstenkaart – detail WP 6 (Stad Gent, De Zwarte Doos, Stadsarcheologie)	135
Figuur 164: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de kaart van 1722 (Rijksarchief Gent, Kaarten en plannen nr. 356)	137
Figuur 165: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de Kaart van Ferraris (1771-1778), Kabinetskaart der Oostenrijkse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik (Koninklijke Bibliotheek van België)	137
Figuur 166: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de Atlas der Buurtwegen (1840) (Provincie Oost-Vlaanderen)	138
Figuur 167: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de Atlas der Buurtwegen (1840) (Provincie Oost-Vlaanderen)	138
Figuur 168: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de Poppkaart (1860) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Archief Gent)	139

Figuur 169: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de Poppkaart (1860) (Stad Gent, De Zwarte Doos, Archief Gent)	139
Figuur 170: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de luchtfoto van 1917 (KLM-MRA)	140
Figuur 171: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de luchtfoto van 1917 (KLM-MRA)	140
Figuur 172: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de luchtfoto van 1955 (Vlaamse overheid, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, afdeling Algemene Technische Ondersteuning)	141
Figuur 173: Projectie van de werkputten van de Eekhoutdriesstraat op de luchtfoto van 1955 (Vlaamse overheid, Departement Mobiliteit en Openbare Werken, afdeling Algemene Technische Ondersteuning)	141
Figuur 174: Projectie van het traject van de Eekhoutdriesstraat op de Topografische kaart van 1961 (Ministerie van Openbare Werken, collectie Stadsarcheologie Gent (S1960_MOW_1467))	142

4. Bewaring en deponering

Het vondstmateriaal werd door Stadsarcheologie Gent in functie van opmaak van het eindverslag gewassen, gedroogd, verpakt en gestabiliseerd voor deponering in het erkend onroerenderfgoeddepot De Zwarte Doos, Dulle-Grietlaan 12, 9050 Gentbrugge.

5. BIJLAGEN

5.1. Plannenlijst

5.2. Tekeningenlijst

5.3. Fotolijst

5.4. Sporenlijst

5.5. Vondstenlijst

5.6. Referentieprofiel met beschrijving

5.7. Assessmentrapport fysisch geograaf